

KOMÜN

DEMOKRATİK TOPLUMUN KÖK HÜCRESİDİR

■ Dönemin en temel örgütlenme biçimi komün örgütlemesidir. Her türlü örgütsel çalışmanın komün yaratmaya hizmet etmesi gerekir. Komün yaratmayan kitle eğitimi ve örgütleme çalışması dönemin çizgisine uygun değildir.

KOMÜNAL YAŞAMIN TEMELİ MANEVİYATTIR

◆ Apocu komünleşmede en büyük birleştirici güç manevi etkiler, Kürt varlığına, özgürlüğe ve sosyalizme duyulan büyük bağlılık ve inançtır. Düşüncenin örgütleyici ve birleştirici gücüdür. Bunu da Önder Abdullah Öcalan geliştirip yaşadığı için, Önder Apo'ya sarsılmaz bir inanç ve bağlılık ortaya çıkmıştır. Bu ortak ruh ve maneviyat, tarihin en büyük arkadaşlığını fedailik düzeyinde ortaya çıkarmıştır. Demek ki komünal yaşamın temeli ve belirleyici gücü maddiyat değil, maneviyattır.

ÜSTTEN VE DAYATMAYLA ÖRGÜTLENEMEZ

◆ Komün çalışmasının çok önemli bir yanı, bu işin ancak toplumla birlikte tartışılıp planlanarak pratik uygulamaya dönüştürüleceği gerçeğidir. Çalışmaya yaratıcı yaklaşımın önemi de burada ortaya çıkmaktadır. Üstten öngörme ve dayatmayla komün örgütlenemez. Komünü örgütleyip yaşayacak olanlar anlamadan ve kabul etmeden komün örgütlenemez ve sürdürülemez.

► DURAN KALKAN

Sayfa 10

GERİLLACILIKLA YARATILAN SOSYALİST KÜLTÜR

◆ Yaşam, insan gücüne dayanıyordu. En zorlu koşullarda, en az olanaklarla en büyük sonuçları almak gerillacılığın temel ilkesiydi. Bunu öz disiplin ve örgütlülükle başardı. Amaca bağlılık temelindeki yaşam, gerillalar arasındaki ilişki tarzını şekillendirdi. Gerillanın yoldaşlığı "Heval" adını aldı. Heval olmak, yoldaşlık yapmak kadar yeni yaşamı temsil etmek anlamını kazandı. Bu değerler gerilladan topluma yayıldı.

► ŞİYAR AMED

Sayfa 18

ÖZ SAVUNMANIN DEVREDİLEMEZ KARAKTERİ ÜZERİNE

◆ Kadınlar artık kendilerini savunmaları için erkek egemen devletlerden ve onun ev, işyeri ya da sokaktaki küçük imparatorundan beklmeleri gerektiği konusunda bilinçlenecek, ikna olacak, diğer kadınları da ikna edeceklerdir. Öz savunmanın vazgeçilmez bir insan hakkı olarak teslim edilemez, devredilemez karakteri olduğu unutulmamalı, unutturulmamalıdır.

► ROZA WELAT

Sayfa 14

RÊBER APO'NUN FİZİKİ ÖZGÜRLÜĞÜ OLMAZSA OLMAZDIR

◆ Tabi ki her zaman söylediğimiz gibi bu süreç ancak Rêber Apo tarafından yürütülürse pratikte gelişmeler ortaya çıkar. Bu açıdan dün olduğu gibi bugün de Rêber Apo'nun özgür yaşar ve çalışır konumda olması ve siyasi statüsünün belli olması çok önemli olmaktadır. Rêber Apo'nun özgürlüğünü hedeflemeyen hiçbir proje başarılı olmaz. Bu yönüyle bundan sonra da Rêber Apo'nun fiziki özgürlüğünün olmazsa olmaz olduğunu vurgulamaya devam edeceğiz.

► MUSTAFA KARASU

Sayfa 2

Varlık ve özgürlük mücadelesinde özgür basın öncülüğü

◆ Toplumun tümünü toplumsal doğasına döndürmeyi, demokratik özne haline getirmeyi amaçlayan bu dönemde propaganda açık ki salt sayıları sınırlı olan öncü kadronun çabasıyla gerçekleşmeyecektir. Özgür yaşamın ve yeni toplumsallığın inşası için gerekli bilinci verecek olan basın-yayın alanıdır. Demokratik uluslaşma döneminde öncü bir başkası değil bizzat basın-yayındır. Özgür basının rol ve misyonunun 53 yılı aşkın özgürlük mücadelesi tarihinde böyle bir evrimi vardır.

◆ Yeniden yapılanmayı, değişim-dönüşümü dışta ve kurumların değiştirilmesinde arama eğilimi oldukça baskındır. Bu yönüyle yeniden yapılanma her şeyden önce zihniyette yapılmak durumundadır. Kurumlardaki yenilenememe de zihniyet kaynaklı olduğu gibi, yeniden yapılanma yine yeterli ve doğru bir zihniyet çerçevesi ile mümkün olacaktır. Bu bakımdan zihniyet her şeyin başıdır. Bunda da Önder Apo'nun Barış ve Demokratik Toplum Manifestosunda belirttiğilerinden hareket etmek hayati önemdedir.

► XEBAT ANDOK

Sayfa 16

► ABDULLAH ÖCALAN

Sayfa 22

YENİ BİR YÜZYIL: DEMOKRATİK ENTEGRASYONLA YENİDEN DOĞUŞ

◆ Türkiye'ye önerimiz, demokratik toplum entegrasyonu temelinde Ortadoğu'da Kürtlerle stratejik ittifaktır. Bu ittifak herhangi bir halka veya devlete karşı değildir. Tersine tüm Ortadoğu halklarının eşit, demokratik ve özgür yaşamının sağlanmasına dayalıdır. Bu da ideolojik, ahlaki ve politik çizgimizin olmazsa olmazıdır.

► HALİL CEMAL

Sayfa 6

Bariş ve Demokratik Toplum Süreci

Türkiye halklarının özgür geleceği içindir!

MUSTAFA KARASU

Dünyada soğuk savaş sonrası siyasi dengeler netleşmemiştir. Siyasi dengeleri netleştirecek 3. Dünya Savaşı hala sürmektedir. Dünya savaşlarının 1. ve 2. Dünya Savaşları gibi olmasını düşününler için 3. Dünya Savaşı başlamamıştır. Bu, dünya savaşının nasıl başladığı ve bittiği konusunda bir tanımlanmaya sahip olunmaması olmaktadır. Dünya savaşı her zaman göreceli siyasi dengelerin yıkılması sonrası gündeme gelen bir savaş biçimidir. Aslında ilk çağlardan bu yana belli bir savaş sürecinden sonra hep bir siyasi denge kurulmuştur. Bu siyasi dengeler eskiden birkaç yüzyıl sürmüştür. Ancak ekonomik, askeri, siyasi, toplumsal, kültürel gelişmeler daha hızlı değiştiğinden siyasi dengelerin değişmesi ve yeni siyasi dengelerin kurulması önceki yüzyıllara göre daha kısa olmaktadır.

Öte yandan dünya savaşlarının karakteri o dönemdeki ekonomik, toplumsal, siyasi ve askeri duruma göre şekillenir. Şu anda 1. ve 2. Dünya Savaşları dönemindeki gibi keskin kamplaşmalar yoktur. Küresel kapitalizm böyle bir kamplaşma gerçekleştirmeye uygun değildir. Bu da savaş tarzını 1. ve 2. Dünya Savaşları gibi kısa sürede bitirme durumunu yaratmıyor. Dünya savaşı uzuyor. Zaten hibrit denilen çok boyutlu bir savaş yürütülüyor.

İletişim ve bilişim tekniği baş döndürücü hızla geliyor. Yapay zeka ile öyle bir hal aldı ki, toplumsal ve kültürel yaşamda köklü değişiklikler yaratıyor. İnsanlık için olumlu ve olumsuz etkileri iç içe gelişen bir durumla karşılaşıyor. Öyle ki, kapitalist modernitenin şu anki merkezi olan ABD'nin önceki başkanı Biden, bu tekniği geliştirmeye bazı kurallar getirmenin zamanı geldi, değerlendirmesini yaptı. Kapitalist modernitenin merkezinde bunlar söyleniyorsa önümüzdeki yılların temel tartışmasının bu olacağı şimdiden anlaşılıyor.

Zaten insanlığın tüm yaşamının özü olan kültür-sanata bile yapay zekanın girmesi insanlık için en büyük tehlikeyi ortaya çıkarıyor. Kültür-sanat bir yaratım işidir. İnsanlığın kültürel gelişimi esas olarak da buna bağlıdır. Yapay zeka ise var olan üzerinden üretim yapıyor. İnsan gibi duygusu, coşkusu, heyecanı, acısı ve sevinci olmayan bir aracın bu işe girmesi kültür sanatla yeniden yaratımda bir durağanlık demektir. İnsanlık için bundan kötü bir şey olamaz. Bu konu çok ciddi bir araştırma konusudur. Biz sadece sanat ve edebiyata yapay zekanın sokulmasının ürkütücülüğü ile kısaca bunları yazıyoruz. Çünkü yapay

zekanın sanata el atması kıyametin yaklaşması gibi bir şeydir. Lanete uğrayan Sodom ve Gomora'nın gerçek anlamda yaşanmasına benzer bir durumla karşı karşıya kalabiliriz. Kuşkusuz yapay zeka başka alanlarda insanlığa büyük hizmetlerde bulunabilir ama duygu yaratımı olan sanat ve edebiyatta tersi sonuçlar doğurabilir. Herhalde sanatçılar ve edebiyatçılar giderek bu konuda seslerini daha fazla yükselteceklerdir. Biz 15 yıl kadar önce Serxwebûn dergisine tekniğe ahlaki ve felsefi yaklaşımı içeren bir yazı yazmıştık. Bu 15 yılda iletişim ve bilişim tekniği o kadar hızla ilerledi ki herhalde tekniğe ahlaki ve felsefi yaklaşım daha da önemli hale gelmiştir.

Rêber Apo 1. ve 2. Dünya Savaşları fizik, kimya, biyoloji bilimlerinin ve sosyal bilimlerin en fazla geliştiğinin söylendiği bir yüzyılda gerçekleştiğini belirterek bu savaşlara ve suçlara sosyal bilimciler de ortak, demiştir. Bu kadar entelektüellikten söz edilecek, ama tarihin en kötü savaşları bu yüzyılda olacak! Rêber Apo bu temelde geliştiği söylenen sosyal bilimlerin, üniversitelerin, entelektüellerin ciddi eleştirilmesi ve düzeltmenin buradan başlaması gerektiğini söyler. Rêber Apo'nun bu konudaki değerlendirmeleri çok çarpıcıdır. En başta da bilim adamı denenenlerin durumunun sorgulanması gerektiğini vurgular. Eğer gelişen iletişim ve bilişim tekniği savaş teknolojisini görülmedik düzeyde geliştiriyorsa o zaman bu nasıl bir gelişme denilmeyecek mi? Bu gelişmenin insanlığın yaşamına verdiği zararların önüne geçilmeyecek mi? İnsanlığın verdiği zarar en başta da insanlar tarafından önlenebilir. Yoksa uzaylılardan mı bizi kurtarmalarını bekleyeceğiz? Ya da tanrının gazabını mı bekleyeceğiz?

NATO tam bir savaş örgütü olduğunu ilan etti

ABD ve İsrail'in İran'a karşı savaşı, teknolojinin savaş tarzını da değiştirdiğini ortaya koydu. Gelecekte kökten değişecekmiş gibi görünüyor. NATO'nun insansız savaş araçlarına neredeyse yüz milyar dolar ayırması savaş üzerinde nasıl yoğunlaşıldığını gösteriyor.

NATO'nun Türkiye'de yaptığı toplantı bir dönüşüm toplantısı gibiydi. Savunma örgütü iddiasıyla kurulan NATO tam bir savaş örgütü olduğunu ilan etti. Savaş araçları fuarı gibi yeni ölüm makineleri gösterildi. Kuşkusuz kendilerine yeni düşman buldular. Rusya'yı yeni düşman olarak ilan ettiler. Hem de Rusya ile de ilişki yürüten Ankara'da. Ankara toplantısı kapitalist modernist güçlerin NATO'ya ihtiyaç duyduğunun

kanıtı olmuştur. Soğuk savaş sonrası siyasi dengeler göreceli olsa da oturmamıştır. Bunun için savaş çok yönlü sürmektedir. NATO da küresel kapitalizm için gerekli siyasi dengeleri oturtmada rol oynayacaktır. Çünkü küresel kapitalizmin de göreceli olsa da bir dünya statükosuna ihtiyacı vardır. Küresel kapitalizmin koşulları 1. ve 2. Dünya Savaşları gibi keskin bir vuruşmaya yol açmıyor. Ancak sürekli bir gerilim, mücadele ve lokal çatışmalar ile bir denge yaratılmaya çalışılıyor. Belki küresel kapitalizmin karakteri gereği gerilim ve mücadele her zaman olacaktır. Ancak bunu da asgariye indirecek bir statüko yaratılmaya çalışılacaktır. İşte NATO bunu sağlamak için varlığını korumaktadır.

Öte yandan NATO'nun bunu sağlamaya yetmeyeceğini düşünen ABD ve İngiltere; Japonya ve Avustralya gibi ülkeleri de yanlarına alarak Uzak Doğu NATO'su oluşturmaya yönelmişlerdir. Çünkü son NATO toplantısında sadece Rusya'nın adını zikretse de dolaylı olarak Çin'i de hedeflemişlerdir. Çünkü Rusya'yı NATO için tehlike haline getiren Çin'in varlığıdır. 3. Dünya Savaşı koşullarında eski ittifaklar ve kamplar olmaz, ancak dolaylı ve bazı konularda ittifaklar her güç için vardır, var olmaktadır. Rusya ile Çin arasında da açık olmasa da böyle ittifaklar vardır. Çin, küresel kapitalizm gereği kapitalist modernist güçlerin önemli merkezlerini karşıya almamak için Rusya ile açık ittifak yapmıyor, tam destek vermiyor. Ama çeşitli biçimlerde Rusya'ya destek verdiği ve güç kattığı bilinmektedir. Rusya-Ukrayna savaşı 3. Dünya Savaşı ilişkisi ve ittifaklarının karakterinin nasıl olacağı konusunda birçok örnek vermiştir.

NATO toplantısı ABD-İran çatışması ortamında gerçekleşti. ABD ile İran arasında bir ateşkes olmuştur. Trump İran'ın bazı gemilere saldırdığını belirterek ateşkesi sonlandırmış, savaşı başlatmıştır. Bunun NATO'nun Ankara toplantısı sırasında olması NATO'nun da bu savaşın içine girdiği anlamına geliyor. Kendini hep arada gösterse de NATO toplantısıyla Türkiye de açıkça ABD yanında savaşın içine girmiştir. Tabiki Türkiye'nin dahili farklı biçimlerde olur. Yine barıştan ve ateşkesten söz eder ama artık ABD yanında savaşın içindedir. NATO toplantısı sırasında Trump-Erdoğan ilişkisi de bunun açık kanıtı olmuştur.

ABD ve İsrail NATO'yu arkasına almadan İran savaşına girmişti. ABD'nin İran'a karşı savaşta zorlanmasının önemli nedenlerinden biri NATO'yu, yani Avrupa'yı arkasına almamasıdır. ABD Irak'a ve Ortadoğu'ya müdahalede hep Avrupa'yı yanına alarak savaşı yürütmüş ve böyle etkili ol-

“

Biz de Rêber Apo gibi sürecin ilerletilmesi konusunda hassasız ve üzerimize düşeni yapmaya çalışıyoruz. Tabi ki her zaman söylediğimiz gibi bu süreç ancak Rêber Apo tarafından yürütülürse pratikte gelişmeler ortaya çıkar. Bu açıdan dün olduğu gibi bugün de Rêber Apo'nun özgür yaşar ve çalışır konumda olması ve siyasi statüsünün belli olması çok önemli olmaktadır. Rêber Apo'nun özgürlüğünü hedeflemeyen hiçbir proje başarılı olmaz. Bu yönüyle bundan sonra da Rêber Apo'nun fiziki özgürlüğünün olmazsa olmaz olduğunu vurgulamaya devam edeceğiz.

”

muştur. Avrupa'yı savaş dışında tutmak en başta da dünya kamuoyunu yanına almamaktır. Eğer bu savaşta İran'ın bir propaganda etkisi olduysa bunun önemli nedeni Avrupa'nın bu savaşın yanında yer almasıdır. Hatta yer yer karşıymış gibi olan tutumlar ortaya konmuştur. Bu, ABD'nin savaşta haksız olduğu algısı yaratmış, bu da İran'a direnme imkanı vermiştir. İran'ın Hürmüz Boğazı'nı kapatma gibi bir hamle yapması da Avrupa'nın bu savaşın içinde olmamasının yattığı sonuçlardan biridir. Avrupa için içinde olsaydı İran bu hamleyi kolay yapamazdı.

İran'ın savaşta varlığını göstermesi Hürmüz Boğazı'nı kapatmasıyla sağlanmıştır. Asimetrik bir gücün etkili olmasına çarpıcı bir örnek olmuştur. İran'ın ABD-İsrail ittifakı karşısında zayıf olmasına ve çok ağır darbe yemesine rağmen savaş sürdürmesi Hürmüz Boğazı'nda gösterdiği etkinlikle bağlantılıdır. Tüm gemileri vurmasa da bin gemiden iki-üç tanesinin darbe alması bile Hürmüz'ü kapatmaktadır. Hürmüz'e atılan birkaç füze ya da roket buranın güvenliğini ortadan kaldırmaktadır. İşte İran bu durumu kullanarak dünya enerji tedarikini tehdit etmekte, bu da birçok gücü zor durumda bırakmaktadır. Zaten İran'la komşu sayılan Körfez ülkelerine saldırması da Körfez üzerindeki bu etkisinin önemini katbekat artırmaktadır. İran savaşının siyasi karmaşıklığı İran'ın etki düzeyinin sürdürmesine imkan vermektedir.

Türkiye politikasını ABD'den yana çark ettirdi

Kuşkusuz İran'ı destekleyen güçler vardır. İran şimdiye kadar Türkiye'nin duruşundan yararlandı. Türkiye İran'ın yıkılmasını kendi aleyhine gördüğünden konumu ile İran'a imkan veren bir durumda oldu. İran'ın zayıflaması Türkiye'nin istediğinin olmasıydı. İran rejimi zayıflamalı ama varlığını sürdürmeliydi. Çünkü İran'ın politikaları Türkiye'nin otoriter politikasını yürütmede bir dayanak olmaktadır. Türkiye şimdiye kadar ABD-İran çatışmasından yararlanma politikası yürütüyordu. Ancak NATO da işin içine girince Türkiye de politikasını ABD'den yana çark ettirdi. Böylece İran'ın dayandığı bir zemin zayıflamış oldu.

İran'a esas destek veren ülkeler ise Çin ve Rusya olmuştur. İran'ın teknik kapasitesini sürdürmede Çin desteği belirleyicidir. Zaten İran ve Çin daha önce çok önemli anlaşmalar yapmışlardı. İran ile Rusya da doğal bir stratejik ilişki içindedir. Humeyni rejimi ilk önce Rusya'yı da ABD gibi şeytan ve düşman ilan etmişti. Ama siyasi gelişmeler ve dengeler İran ile Rusya'yı doğal stratejik ortak haline getirmiştir. Bu strateji bir anlaşma ve belge biçiminde değildir. Jeopolitik konumlar iki ülkeyi bu duruma getirmiştir. Çin ise büyük ekonomik gücü ile ve kurduğu ilişkilerle İran üzerinde etkisi olan bir ülke haline gelmiştir. Zaten petrolün önemli kısmı Çin'e satılmaktadır. İran da Çin'den birçok malmale almaktadır. Eğer ABD-İsrail saldırıları karşısında İran hala ayakta kalıyorsa bunda Çin'le kurduğu ilişkilerin önemli rolü olmuştur. Türkiye gibi İran'ın doğusunda yer alan ve ABD ile ilişkileri sıkı olan Pakistan da tarafsız görünen politikasıyla İran'a dolaylı güç veren bir konumdadır.

İran'ın böyle dayandığı zeminler olsa da NATO toplantısında Avrupa'nın ABD yanında savaşa katılmış olması dengeleri daha fazla değiştirmiştir. Avrupa savaşa açıktan girmese de ABD yanında gözükmeye ve bazı destekler vermesi İran'ın direncini daha da zayıflatacaktır. İran belli bir direniş gösterse de bunu fazla sürdürmez. Ya rejim içinden bir alternatif çıkarak ABD politikasına engel olmaktan çıkacak ve küresel kapitalizme adım adım entegre olacak. Yada bu savaşın sonunda bu rejim değişecek, yani bir siyasi yönetim iş başına gelecektir. Bu durumda halkların önemli etkisi olacak. Halkın iradesi ve talepleri belli düzeyde yeni oluşacak siyasi sisteme yansıtılacaktır.

Jin Jiyan Azadî serhildanları rejimi en temel noktadan sarsmıştı

İran halkları on yıllardır mevcut rejimin değişmesini istemektedir. Jin Jiyan Azadî serhildanları rejimi en temel noktadan sarsmıştı. Çünkü rejim bir yönüyle de kadınlar üzerindeki egemenlikle

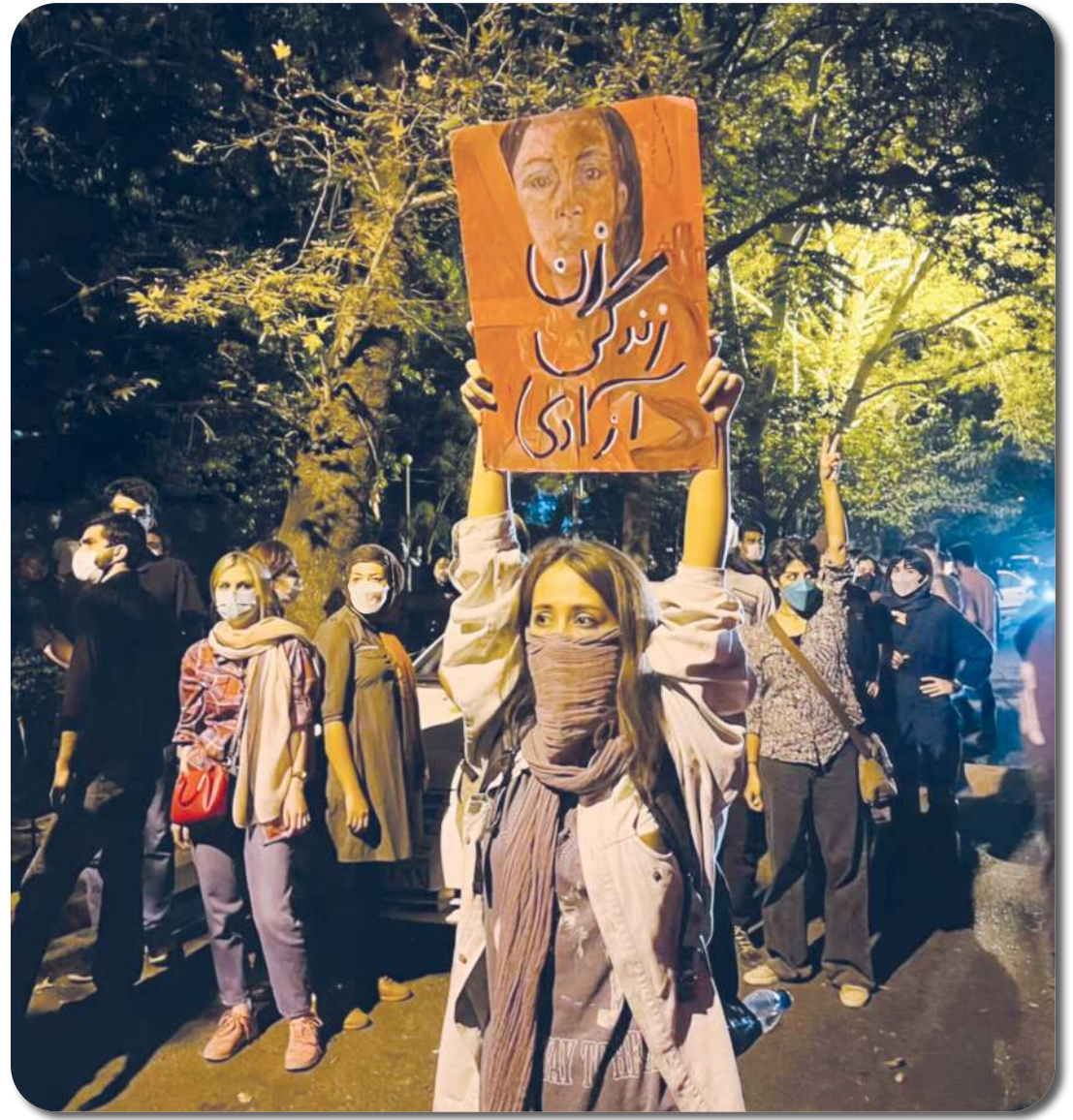
iktidarını sürdürüyordu. Jin Jiyan Azadî kalkışması buna büyük darbe vurdu. Erkek egemen sistemi önemli oranda sarstı. Aslında İran toplumunda kadın dünyanın diğer yerlerinden farklı olarak anaerkil dönemin bazı etkilerini taşımaktadır. Mezopotamya ile birlikte İran coğrafyası da anaerkil dönemi en uzun yaşayan bir karaktere sahiptir. Diğer coğrafyaların önemli bölümü anaerkil dönemi az yaşamış ya da hiç yaşamamıştır. Daha sonra Mezopotamya ve Mısır'da ortaya çıkan erkek egemenlikli kültürü olarak toplumsal ve siyasi yaşamı oluşturmışlardır. Mezopotamya ve İran'da kadın etkisi tarihin derinliklerinden bugüne kadar taşınmıştır. Bu açıdan Mezopotamya ve İran'da Jin Jiyan Azadî devriminin yaşanması tesadüfi değildir. Rêber Apo kadın özgürlük çizgisi ile bu değerleri açığa çıkarmış, günümüzün özgürlük ve demokrasi mücadelesinin ruhu haline getirmiştir.

İran'daki Jin Jiyan Azadî hareketi İran devletine kadınlara yönelik politikalarında bazı adımlar atma zorunda bırakmıştır. 2025 ve 2026 yılındaki serhildanlar kanla, şiddetle ve idamla bastırılrsa da İran'daki demokrasi kültürünü yaygınlaştırıp derinleştirmiştir. İran devleti baskılarla halkların demokratik değişim istemini yok edemez. 2026 yılında süren ABD ve İsrail'le savaş İran'ı çok zayıflatmıştır. İran'ın yürüttüğü savaş antiemperyalist bir savaş değildir. Artık günümüzde hiçbir güç demokratik topluma dayanmadan antiemperyalist savaş yürütemez. Herhangi bir devlet ya da siyasi güç halkının desteğini almadan antiemperyalist mücadele veremez. Verdiğini söylerse bu sadece kandırmadır. Kendi gerici çıkarları için halkı aldatan bir demagojidir. İran'ın bu yönlü söylemleri halkı aldatmaya yöneldi. Halkın en fazla yüzde 20'si bu iktidarı desteklemektedir. Yüzde 80'i İran'daki rejime ve yönetimine karşıdır. Destekleyenlerin önemli bir kısmı da bu rejimin belli düzeyde değişmesini istemektedir. Eğer bu savaş sırasında halk ayağa kalkmamışsa sorunu daha karmaşık ve ağır hale getirmek için. Böyle bir durumda İran'a herkesin el atıp demokratik olmayan kesimlerle uzlaşma içine girme ihtimalinin ortaya çıkmaması için harekete geçmemiştir.

Şu kesindir; İran halkları bu rejimi istemiyor. Bu rejimin uzun olmayan bir zamanda değişmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Kürtler harekete geçebilecek en etkili kesimdir. İran'da bir hareketlilik olduğunda Kürtler etkin güç hale gelecektir. Demokratik siyasal mücadelenin en etkili gücü olacaktır. İran korkuyla ayakta kalmak için idamlara başvurmaktadır. Sürekli Başûrê Kürdistan'da Rohhilatî örgütlerin kamplarına saldırılmaktadır. İran içindeki PJAK'ın gerillalarına da saldırılmıştır. Sınırı geçtikten sonra pusuya düşen İran KDP'si 8 peşmerge katledilmiştir. PJAK bu durumlar karşısında açıklama yapmış, saldırılar karşısında sessiz kalmayacaklarını belirtmiştir. Bu olaylar İran'ın Kürt politikasında bir değişiklik yaşamayacağını gösteriyor. Bunun İran politikasında ifadesi demokratik değişim yaşamayacağı anlamına geliyor. Zaten demokrasiyi sanki Batı'ya aitmiş gibi görme yanılgısı var. Halbuki toplum yaşamı demokrasi gerektirir. Toplum demokrasi ile toplum olabilir. Dolayısıyla toplumla doğal demokrasi iç içedir. Demokrasiyi toplumculuğu en fazla yaşayan halklar anlayabilir. Batı, Ortadoğu toplumlarının çok eskiden yaşadığını kendileri belli düzeyde sayınca bunu kavramlaştırıp adına demokrasi demiş. Yoksa demokrasi kökü de esas olarak Ortadoğu toplumlarındadır. Doğal demokrasi olmadan toplum yaşamı olmaz.

Bugün de toplum ancak demokrasi ile var olabilir. Demokrasi de ancak toplumsallığın olduğu yerde anlam kazanır. Toplumsallığın olmadığı yerde gerçek bir demokrasi söz edilemez. Bu açıdan özellikle Ortadoğu'da İslami akımların demokrasi kavramına Yunan kökenli olduğunu düşünerek uzak durmaları aslında kendi gerçekliklerinin de farkında olmamaktır. Ortadoğu toplumları demokrasi kavramını kullanmak istemiyorlarsa halkın yönetimi diyebilirler. Yunancada demos=halk, krasi ise yönetim anlamına gelir.

Rêber Apo Ortadoğu'nun toplumsallığı ile batının bireysel kültürünü karşılaştırdığında gerçek demokrasiyi esas olarak Ortadoğu'da gerçekleştirebileceğini söylemiştir. Ortadoğu manevi uygarlık coğrafyası, Avrupa ise maddi uygarlık coğrafyası olduğundan demokrasi

manevi değerlerle gerçek anlamına kavuşabilir. Kuşkusuz Avrupa'da da manevi değerler vardır. Ancak kapitalist modernitenin bir sistem haline gelmesiyle birlikte manevi değerler geriletilmiştir. Rêber Apo bu açıdan geleceğin demokratik uygarlığının esas olarak Kürdistan merkezli Ortadoğu'da yaşamsal hale geleceğini vurgulamıştır. Rêber Apo bu gerçekliği Özgür İnsan Savunması'nın son sayfasında 'Kürt teşisi doğacaktır' veciz cümlesiyle ifade etmiştir.

İran'daki Jin Jiyan Azadî devrimi bu gerçekliği ortaya koymuştur. İran halkı on yıllardır tüm baskılara ve idamlara rağmen özgürlük ve demokrasi için ayaktadır. Sık sık yaşanan bu devrimci kalkışlar İran halkında bir demokratik devrim gerçeğinin varlığını göstermiştir. Her ayağa kalkış İran toplumunu değiştiriyor, özgürlüklerin yaşanacağı bir demokratikleşme kültürü yaratıyor. Bu gerçeklik gelecekte İran'ın demokratikleşme konusunda örnek bir ülke haline geleceğini göstermektedir.

Şu açıktır ki, sadece İran değil, tüm Ortadoğu bir demokratik değişimin eşiğindedir. Her ne kadar Trump'ın Ortadoğu temsilcisi haline gelen Tom Barrack, Ortadoğu'ya demokrasiyi değil, monarşinin uygun olduğunu söylese de bu söylemi Ortadoğu gerçeğini anlamamasının ifadesidir. Tom Barrack Avrupa'daki monarşilerden söz etmiyor. Avrupa'daki monarşiler neredeyse demokratik kültürün ve belli düzeyde demokratik değerlerin en fazla oturduğu ülkelerdir. Oralarda kral ve kraliçeler artık sadece semboliktir. Bir tür söz konusu ulusların bayrağı gibidir. Neredeyse ulusal kimlik bu kral ve kraliçelerde sembolleşmiş durumdadır. Giderek söz konusu ülkelerin demokratik ulus sembolü olma rolüne soyunmaktadır.

Tom Barrack tam bir oryantalist bakış açısına sahiptir. Ona göre Ortadoğu geridir! Ortadoğu'nun güçlü toplumsallığını ve bu toplumsallıkta var olan demokratik değerleri görememektedir. Yüzeysel bir bakışla bu toplumlar ne anlar demokrasi, bunları ancak bir diktatör yönetir, diye düşünmektedir. Onlar için toplumun zaptırap altına alınması önemlidir. ABD böyle zaptırap altına alınan kişiler üzerinden Ortadoğu'da hakimiyetini sürdürmeyi amaçlıyor. Zaten demokratiğin geliştiği bir Ortadoğu'da hegemonya kuramazlar. Monarşileri bir yönüyle de bu nedenle tercih etmektedirler.

Ortadoğu'da da cin şişeden çıkmıştır. İran'da on yıllardır halkların ayağa kalkışı, Arap Baharı ile birlikte Arap halkının hem dış güçlere hem de otoriter rejimlere tepki göstermesi, Irak hal-

kının son 15-20 yılda defalarca ayağa kalkması, Kürt halkının onlarca yıldır Kürdistan'ın dört parçasında ayağa kalkması, Rêber Apo'nun demokratik devrimci düşüncelerinin Kürdistan'ın dört parçasında toplum üzerinde etkili olması, Rojava Devrimi, Rêber Apo'nun kadın özgürlük çizgisinin Türkiye dahil kadınlar üzerinde etkide bulunması, Türkiye'de yetersiz de olsa ve devlet kontrolünü kıramasa da çift partili hayattan bu yana özellikle sosyalist güçlerin mücadelesiyle oluşan bir demokratik birikimin varlığı Ortadoğu'da demokratik geleceğin çok uzak olmadığını göstergeleri olarak görülmelidir. Aslında otoriter güçlerin diğer güçlerle birlikte halklara karşı yürüttükleri mücadele ile halkların özgürlük ve demokrasi mücadelesi kesintisiz sürmektedir. Özcesi Ortadoğu mücadelesizliğin coğrafyası değildir.

Kuşkusuz ABD'nin başını çektiği ve İsrail'in içinde olduğu güçler Ortadoğu'yu yeniden kendi çıkarları doğrultusunda dizayn etmek istemektedirler. ABD bu dizaynı İbrahimi Anlaşma olarak tanımladı. Sadece Arap ülkelerini değil, İran ve Türkiye'yi de bu düzen içine sokmayı hedeflediğini açıkça ortaya koydu. ABD bu düzeni kendisinin merkezinde olduğu İsrail-Arap eksenli düzen olarak kurguladı. Açıkça şimdiye kadar Ortadoğu Türkiye-İran üzerinden şekillenirken, şimdi Arap-İsrail eksenli üzerinden şekillendirilmek isteniyor. Herkesi İbrahimi Anlaşmaya katmak bu anlama geliyor.

Suriye'de HTŞ'yi iktidara getirerek İran'ı etkisizleştirmeyi sağlayan Hamas ve Hizbullah'ı tüm den tasfiye etme hamlesi yapılmış oldu. Diğer taraftan kadın özgürlükçü demokratik ulus anlayışıyla demokratik bir sistem kuran Rojava ve Kuzey-Doğu Suriye de hedeflendi. Hizbullah ve Hamas onlar için ne kadar tehlikeli görüldüyse, halkların kardeşliğine dayalı demokratik sistem de kendi çıkarlarına görülmeydi. ABD ve İsrail, halklar ve mezhepler çatışsın, Ortadoğu'nun ülkeleri ve toplumları zayıflasın, onlar da böyle bir Ortadoğu'da hakim olsunlar politikası yürütmektedir. Rojava ve Kuzey-Doğu Suriye'deki demokratik sistem değil, onların güdümünde, onların politikalarına hizmet edecek HTŞ tercih edildi. Zaten Colani'ye kravat takmaları da onun duruşunun sembolü oldu.

Kürtler tüm Ortadoğu'da demokrasiyi öncü güçüdür

1999 yılında Rêber Apo'ya halkların kardeşliğine dayalı bir Ortadoğu öngördüğü için kendi projeleri önünde engel görülerek uluslararası komplo yapıldı. Rêber Apo, Özgürlük Hareketi'nin başında olsaydı bu güçlerin Ortadoğu'daki işbirlikçi ayak-

“

NATO'nun Türkiye'de yaptığı toplantı bir dönüşüm toplantısı gibiydi. Savunma örgütü iddiasıyla kurulan NATO tam bir savaş örgütü olduğunu ilan etti. Savaş araçları fuarı gibi yeni ölüm makineleri gösterildi. Kuşkusuz kendilerine yeni düşman buldular. Rusya'yı yeni düşman olarak ilan ettiler. Hem de Rusya ile de ilişki yürüten Ankara'da. Ankara toplantısı kapitalist modernist güçlerin NATO'ya ihtiyaç duyduğunun kanıtı olmuştur.

”

ları zayıflayacaktı. Kürtler bir çatışma etkeni değil, Ortadoğu'da barış ve kardeşliğin köprüsü ve temeli olan bir halk haline gelecekti. 6 Şubat'ta Halep'le başlayan saldırı ise Ortadoğu'nun halkların kardeşliği ve demokratik ulus projesiyle yeni bir zihniyete dayalı yönetim gerçeğine yönelmesine müdahale oldu. Rojava Devrimi'ne dayalı demokratik ulus devrimi Arap halkının yaşadığı topraklardan kopararak sadece Kürtlerin yoğun yaşadığı alanlara sıkıştırıldı. Kürt halkı Rojava ve Kuzey-Dogu Suriye üzerinden Suriye'yi demokratikleştirerek gerçek anlamda kazanımlara kavuşup bu kazanımları kalıcılaştırmak isterken, buna müdahale oldu. Zaten Türk devleti yıllardır böyle bir müdahaleyi yaratma peşindeydi. Türkiye Kürtlerin kazanımlarının kalıcılışıcağı her gelişmeyi kendi Kürt politikası konusunda tehlikeli gördü. Türkiye, Kürtler yararlanır diye her yerdeki demokratik gelişmeye karşı olmuş ve sabote etmeye çalışmıştır. Şam iktidarı da aynı Türk devletinin zihniyeti gibi demokratikleşmeye Kürtler yararlanır diye karşıdır. Türkiye ancak kendi Kürt sorununu çözdüğü takdirde hiçbir yerdeki demokratikleşmeye karşı çıkma gereğini duymayacaktır.

Şu açığa çıkmıştır. Demokratik ulus anlayışının gelişeceği bir yerde Kürtler ve tüm halklar varlıklarını güvenceye alır ama ulus devlet anlayışına dayalı siyasi sistemin kurulduğu her yerde Kürtlerin varlığı tehlikeye girer. Mevcut konjonktürde Kürtler ulus devlet olsun demek ise çatışma ve savaş demektir. Böyle bir ortamda Kürtler için soykırım tehdidi daha da büyük. Bu açıdan demokrasiden bize ne, demek Ortadoğu gerçeğini ve bu Ortadoğu içindeki Kürdistan gerçeğini anlamamak olur. Zaten demokrasiden bize ne, demek gericiliktir. Bölgedeki otoriter rejimler bizi ilgilendirmez, denmektedir. Bu da Kürtlerin hiçbir biçimde dememesi gereken bir şeydir. Aksine Kürtler kendi içlerinde başlamak üzere tüm Ortadoğu'da demokratikleşmenin öncülüğünü yapmalıdır. Kadın özgürlüğünün öncülüğünü yapmalıdır. Kürtlere Ortadoğu'da kazandıracak ve 21. yüzyılı Kürt yüzyılı yapacak bu özellikleriyle dikkat çekmektedir.

Kürtler Irak'ta Irak'ın demokratikleşmesi doğrultusunda bir programa sahip olsalardı Irak'ın etkili gücü haline gelirlerdi. Bağımsızlık referandumunda kaybettiği yerleri korurlardı. Kürtlerin şu anda Irak'ta sıkıntı yaşamaları demokratikleşme doğrultusunda bir anlayışa ve programa sahip olmamalarıdır. Kürtlerin Irak'ta yaşadığı bir sıkıntı da demokratik birlik anlayışını geliştirmemeleridir. Bir kesim illa da benim hakimiyetim esas olmalı diyor. Farklı bölgelerin yerel demokrasisini kabul etmiyor. 19. ve 20. yüzyıldaki ulusal birlik anlayışıyla merkezîyetçi bir yönetim yaratmak isteniyor. Bu, demokrasiyi reddeden bir anlayıştır. Halbuki yerel demokrasiye dayalı demokratik birlik Başûrê Kürdistan'da Kürtleri güçlendirir. Demokratik birlik yerine bana boyun eğilmeli dendiği için Kürt birliği ve Kürdün gücü açığa çıkarılamıyor. Kürdün gücü en iyi demokrasiyle açığa çıkarılır, yerel demokrasi ile açığa çıkarılır. 19. ve 20. yüzyılın ulusal birlik anlayışı bırakılmalı. Bunda ısrar Kürtleri güçlendirmiyor. Kürdistan'ın tüm parçalarında birlik anlayışını demokratik birlik temelinde ele almak gerekir.

ABD şirketleri, Irak ve Suriye ile petrol anlaşması yapıyor. Kerkük ile Suriye'nin Akdeniz kıyısındaki Barlays arasında var olan petrol boru hattı canlandırılacak. Bu, Türkiye'yi baypas etmek oluyor. Türkiye açısından ciddi bir sıkıntı yaratacak bir durum. Ancak bu boru hattı Başûrê Kürdistan açısından da ciddi sıkıntı yaratacaktır. Çünkü 2017 referandumu ile Kerkük ve birçok yer Irak kontrolüne girdi. Bilindiği gibi Kerkük'ten en son çıkan Kürt grubu PKK'liler olmuştur. Hatta, Irak bunu sorun haline getirdi. ABD, Irak ve Suriye'nin yaptığı petrol boru hattı anlaşması gerçekten takip edilmeye ve irdelenmeye değer. Rêber Apo, 'Kürtler nan'ın coğrafyasında nan'a muhtaç hale getirildi' demektedir. Başûrê Kürdistan petrol kaynakları üzerindeyken Kürtler petROLSÜZ mü kalacak? Bunun kabul edilmemesi, Kürtlerin bu konuda ortak politika yürütmesi gerekiyor. Petrol gelirinin Başûrê Kürdistan'a çeşitli biçimlerde aktarılması konusunda bir yol ve yöntemin bulunması gerekir. Kuşkusuz bu petrol gündemi yeni ama Kürtleri de yakından ilgilendirmektedir. Zaten Şam hükümetinin de Rojava'daki petrol kaynaklarını tümünden kontrolüne almak istediği bilinmektedir.

Irak'ta da siyasi gelişmeler hızlı. Bunun bir kıs-

mının İran'la bağı olsa da farklı güçlerin de kendi çıkarlarına göre bir yaklaşım gösterdiği anlaşıyor. Tüm silahlı güçler Irak ordusuna entegre edilecekmiş. İran'a bağlı olan Haşdi Şabi gücü vardı. ABD bunların tasfiye edilmesi yada kontrol altına alınmasını istiyordu. Bu politika gerekçe gösterilerek Türkiye ve KDP Şengal'deki Êzidi öz savunma güçlerini de tasfiye ettirmeyi dayatıyor. bunun karşısında Şengal'de Êzidiler de Irak devleti ile bir demokratik entegrasyon yaratmaya çalışıyorlar. Karşılıklı anlayış olursa Şengal'de yerel demokrasi ve öz yönetimin var olduğu Irak'la bir entegrasyon geliştirmek zor olmayacaktır. Zaten eskiden beri Êzidi öz savunma güçlerinin Irak ordusu ile bir ilişkisi vardı. Bunu yeni bir biçime kavuşturarak çözebilirler. Tabi dışardan yapılan müdahalelerin dayatmaları olmazsa.

MIT Başkanı İbrahim Kalın'ın Irak ziyareti vardı. Bu ziyarette, Irak ordusu dışındaki güçlerin orduya entegrasyonu yada tasfiyesi kararına dayanarak HPG gerillalarının durumunun da gündeme getirildiği yönünde değerlendirmeler var. Hatta, Bakurê Kürdistan ve Türkiye'de yürüyen barış ve demokratik toplum sürecine gönderme yapılarak gerillanın Başûrê Kürdistan'ın bazı bölgelerinde kamplara yerleştirilmesinin de tartışma konusu olduğu yönünde duyumlar var. Zaten 3-4 yıl önce bu yönlü bazı planların olduğu yönünde bilgiler de çeşitli biçimde dolaşıma sokuluyordu. Irak'ı dolaşan İbrahim Kalın olunca aklı bunların gelmesi doğaldır. Çünkü Türk devletinin derdi, tasası ve yoğunlaşması her zaman Kürt Özgürlük Hareketi olmuştur. İbrahim Kalın'ın herhalde biz sadece Hêwler'e gitmiyoruz; Süleymaniye'yi de dikkate alıyoruz gibisinden bir yaklaşımla Süleymaniye'ye gittiği anlaşıyor. Ancak esas konuşmaların Hêwler'de yapıldığını tahmin etmek zor değildir.

Bu sürecin hakkı verilmedi

NATO toplantısı Türkiye'de yapılmıştır. Türkiye bu toplantıyı bile Kürtlere karşı mücadele ve tutumda değerlendirme hesabı yapmıştır. Öyle ki, çerçeve yasa taslağı NATO toplantısından önce İmralı'da tartışılması gerekirken; bu yasanın gündeme getirilmesi NATO sonrasına bırakılmıştır. Türkiye hala sorunlarını içerde çözüp dışa karşı konumunu güçlendirme politikası yerine; dış güçlerden destek alarak iç sorunlarına yaklaşım belirleme alışkanlığını, daha doğrusu hastalığını bırakmamıştır. Bu gerçeklik Türkiye'nin Kürt sorununa duyduğu kaygı ile kendisini dış güçlere nasıl bağımlı hale getirdiğini göstermektedir. Ne kadar şöyle bağımsız, şöyle iradeliyiz deseler de gerçeklikleri böyle değildir.

Türkiye'de Barış ve Demokratik Toplum Süreci'nin 2. yılını tamamlamaya birkaç ay kaldı. Bu uzun süre çatışmasızlık ortamında geçti. Bu süreçle ilgili olumlu olumsuz birçok tartışma yaşandı. Özgürlük Hareketi olarak biz bazı eleştirilerimiz olsa da bu sürece olumlu yaklaştık. Temel amacımız demokratik siyasal mücadele ortamına kavuşmaktır. Bunun da ancak belli düzeyde demokratikleşme adımlarıyla gerçekleştirileceğini biliyoruz. Zaten şimdiye kadar Kürtler yararlanır diye Türkiye'de demokratikleşme adımları atılmamıştır. Barış ve Demokratik Toplum Süreci en başta da bu çıkmazı kırmayı hedeflemektedir. Dolayısıyla Kürt sorununun çözümünün önünü açacak bir süreç başlatılmıştır. Demokratik siyasal mücadeleye mevcut anayasa ve yasalar imkan vermemektedir. Bunun için düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü sağlayacak yasa değişikliklerinin olması gerekir. Çünkü mevcut yasalar Kürt varlığını yasal olarak kabul etmedi-

ğinden bu varlığın örgütlenmesini ve bu varlığın özgürlük ve demokrasi mücadelesi vermesini suç saymaktadır. Nitekim demokratik siyasal alanda mücadele eden binlerce siyasetçi zindanlara doldurulmuş, binlercesi yurt dışına çıkmak zorunda kalmıştır. Milletvekilleri ve belediye eşbaşkanlarına ağır cezalar verilmiştir. Halkın seçtiği belediye eşbaşkanlarına kayyum atanmıştır. Barış ve demokratik toplum süreci bunları tümüyle ortadan kaldıran bir gelişme yaratmayı hedeflemektedir.

Rêber Apo, PKK'nin 50 yıllık mücadelesi ile büyük gelişmeler yarattığını, Kürt varlığını görürünür kılıp kalıcılaştırdığını vurgulamıştır. 1970'li yıllara gelindiğinde Kürtler üzerinde yürütülen soykırım politikaları önemli mesafeler almıştı. Kürt Özgürlük Hareketi'nin 1970'li yıllardaki güçlü ve radikal itirazı 1980 askeri darbesiyle ezilmek istenmiştir. Zindanlara doldurulan devrimci tutsaklar şahsında sadece PKK zindanın betonlarına gömülmek amaçlanmamış, Kürt halkının iradesi tümünden kırılarak bunun üzerinden beyaz, yani kültürel soykırım hızlandırılıp Kürdistan coğrafyası Türk uluslaşmasının yayılma alanı haline getirilmek istenmiştir. 60 yıldır uygulanan bu politika 12 Eylül faşist askeri darbe sonrası tamamlanması hedeflenmiştir.

PKK, 14 Temmuz zindan direnişi ve 15 Ağustos hamlesiyle bu uğursuz amaca büyük darbe vurmuş; Kürt varlığını koruyan ve kalıcılaştıran bir mücadeleyi yükselterek Kürdistan'ın dört parçasında Kürdün özgür ve demokratik yaşamasının zeminini güçlendirmiştir. Bugün Başûrê Kürdistan'da var olan bazı kazanımlar da bu mücadelelenin sonucu gerçekleşmiş ve bugüne kadar önemli düzeyde korunmuştur.

PKK, çıkışındaki amaçlarının büyük bölümünü gerçekleştirmiştir. Kürdistan'ın dört parçasında özgürlüğü için direnen bir halk gerçekliği yaratmıştır. Bu açıdan Rêber Apo daha 1993 yılında Kürt sorununun demokratik çözümü için tek taraflı ateşkes ilan etmiştir. Cumhurbaşkanı Özal, Türk devletinin klasik Kürt politikasında az da olsa bir farklılık gösterince zehirlenerek öldürülmüştür. Bu gerçeklik Türk devletinin Kürt politikasının ne olduğunu tüm çıplaklığıyla gözler önüne sermiştir.

1993 yılından bu yana defalarca çatışmasızlık yaratılmış; demokratik siyasal çözüm arayışı olmuştur. Bu gerçeklik mücadelenin sadece silahlı mücadele olmadığını ortaya koymaktadır. Tüm amaç sorunu siyasal mücadele ve müzakere yöntemleriyle çözmektir. Tüm bu süreçler demokratik siyasal mücadele ve demokratik siyasi çözüm için çok önemli birikim olmuştur. Rêber Apo'nun barış ve demokratik toplum projesi de Özgürlük Hareketi'nin 50 yıllık mücadelesinin yarattığı birikime dayanmaktadır. Türk devletinin özellikle son 10 yılda yürüttüğü şiddetli ezme ve tasfiye amaçlı saldırıları sonuç vermeyince tüm bu etkenlerin birleşik etkisiyle Devlet Bahçeli, Önderliğe çağrı yapmak zorunda kalmıştır. Rêber Apo da 50 yıllık mücadelenin ortaya çıkardığı birikime dayanarak çatışma durumunu siyasi ve hukuki zemine taşıyabiliriz, diyerek Barış ve Demokratik Toplum Süreci'ni başlatmıştır. 27 Şubat 2025 çağrısının arkasındaki gerçeklik bunlardır. 27 Şubat çağrısı PKK'nin neden fesih edilmesi ve Türkiye'ye karşı silahlı mücadelenin neden sonlandırılması gerektiğini tarihsel ve güncel temelleri çerçevesinde ortaya koymuştur. Kürt sorununun nasıl ortaya çıktığı ve nasıl çözülmesi gerektiği de belirtilmiştir. Rêber Apo her fırsatta bu çağrıya bağlı olduğunu vurgulamaktadır.

Rêber Apo, Demokratik Toplum Manifesto-

“Kuşkusuz ABD'nin başını çektiği ve İsrail'in içinde olduğu güçler Ortadoğu'yu yeniden kendi çıkarları doğrultusunda dizayn etmek istemektedirler. ABD bu dizaynı İbrahim Anlaşma olarak tanımladı. Sadece Arap ülkelerini değil, İran ve Türkiye'yi de bu düzen içine sokmayı hedeflediğini açıkça ortaya koydu. ABD bu düzeni kendisinin merkezinde olduğu İsrail-Arap eksenli düzen olarak kurguladı.”

su'nda, PKK'nin feshi ve silahlı mücadelenin sonlandırılmasının yeni bir başlangıç olduğunu söylemiştir. Rêber Apo her zaman mevcut koşullarda en etkili mücadele nasıl yürütülür sorusunun cevabını vermiştir. Bunu sadece Kürt halkı için değil, tüm insanlık için yapmıştır. Zaten Rêber Apo Kürt sorunuyla ilgili her şey evrenselidir, diyerek Kürt sorununun çözümü ile dünya genelindeki askeri ve siyasi gelişmelerin bağına ortaya koymuştur. Kürt sorununun evrensel yanını ve bölgesel özelliklerini görmeden ortaya konulacak mücadele ve çözüm yolları duvara toslama gibi sonuçlar doğurur. Rêber Apo da bu yönlü çözümlerleri en iyi yapan siyasi lider olarak Kürtler için büyük şanstır. Zaten çok derin ideolojik, teorik ve siyasi çözümlerlerle tarihsel toplum gerçeği içinde "Kürt aklını" yaratarak Kürt halkına en büyük hizmeti yapmıştır. Rêber Apo insanlık ve Ortadoğu çözümlerleriyle Ortadoğu ve tüm insanlığa da büyük hizmetlerde bulunmuştur. Zaten kadınlar için ortaya koyduğu kadın özgürlük çizgisi ve kadın kurtuluş ideolojisi kadınlar için muazzam ufuklar açmış; kadın özgürlük mücadelesinin tüm dünyada görülmedik düzeyde ivme kazanmasını sağlamıştır.

Rêber Apo bu sürecin sadece İmralı'da yapılacak müzakerelerle sonuca gideceği yaklaşımı içinde olmamıştır. Kuşkusuz Kürt sorununa önderlik edenlerin idam sehpasından masaya getirilmesi önemlidir. Kürt sorunu masaya taşınmıştır. Eksikleri ve yetersizlikleri olsa da bu başlı başına önemlidir. Ancak siyasal mücadeleler güçle ilgili bir konudur. Güç de tabiki sadece askeri kapasite değildir. Güç, çok boyutlu bir konudur. Birçok boyutun bileşkesidir.

Rêber Apo, Barış ve Demokratik Toplum Süreci diyerek barış ile demokratik toplum arasındaki bağı da ortaya koymaktadır. Bu açıdan sık sık komünlere dayalı demokratik toplumun inşa edilmesinden söz etmektedir. Kürt halkının güçlü bir toplum ve güçlü bir halk olması için komünlere dayalı demokratik toplumun inşa edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. İki yıllık çatışmasızlık süreci toplumu örgütlenme konusunda çok önemli bir fırsattı. Bu fırsat doğru değerlendirilmemiştir. İmralı'daki görüşmelerden ne çıkacak, devlet ne adım atacak gibi beklentili yaklaşımlar bu altın değerindeki ayların heba edilmesini beraberinde getirdi. Bu sürecin hakkı verilmedi. Halkımız belli bir duyarlılık gösterse de bu süreklileşmemiştir.

Barış ve demokratik toplum sadece Kürtleri değil, tüm halkları ve demokrasi güçlerini ilgilendirmektedir. Kürt sorununun varlığı ve çözümsüzlüğü Türkiye genelinde olumsuzluklar ortaya çıkarmaktadır. Ancak Türkiye'de demokrasi güçleri ve sol, Kürt sorununu yakından ilgilendiren bu konuya gereken duyarlılığı göstermemektedir. Aslında bu Türkiye gerçeğini anlamamaktır. Başlarına gelen olumsuzlukların kaynağını görmektir. Şu anda devletle Rêber Apo arasında bir müzakere süreci sürmektedir. Devlet bu işin içinde olsa da demokrasi güçleri dahil hiçbir kesimin bu süreçle bağlantılı ve ilgili olması

istemiyor. Kendine göre Rêber Apo ve Özgürlük Hareketi'ni bu konuda yalnız bırakarak kendi konumunu zayıflatmak istemiyor. Demokrasi güçleri ve sosyalist sol da sanki devletin istediğini yapar gibi Barış ve Demokratik Toplum Süreci'ne aktif katılıp destek vermiyor. Karşıtlık yapılmıyor, destekliyoruz denilse de bunun pratik karşılığı olmuyor. AKP karşıtlığı onların doğru yaklaşım göstermelerini engelleyen etken haline gelmiş. AKP şöyle olumsuz, böyle olumsuz, bununla mı çözülecek diyerek negatif bir üslupla sürece karşı inançsızlık ortaya konuluyor. Böylece onlar da iktidardan bekliyor; bizim üstümüze düşen nedir demiyorlar. Bunun doğru bir demokratik duruş olmadığı açıktır.

Öte yandan Kürt sorunundan başka bir sorun yok mu, Türkiye'nin başka önemli sorunları var diyerek tutumlarını normalleştirmeye çalışıyorlar. Kuşkusuz Türkiye'nin başka sorunları da var. Ancak tüm sorunlar Kürt sorununun çözümsüzlüğünden etkileniyor. Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı savaş yürütüldüğü müddetçe işçilerin hak mücadelesi de karşılığını bulmuyor. Çünkü Türkiye'nin kaynaklarının önemli bölümü savaşa aktarılıyor. Bu savaş ortamında baskılar da had safhada oluyor. Kürt sorununun çözümsüzlüğü Türkiye cephesinde de baskı, şiddet ve zor demektir. Aslında bu gerçek 100 yıllık Türkiye siyasi tarihinde açıkça görüldüğü halde hala bu gerçeğin görülmemesi solun ve demokrasi güçlerinin önemli bölümünün Türkiye'de yaşananlara şaşı baktığını göstermektedir. Barış ve demokratik toplum sürecinde yaşanan en büyük eksiklerden biri solun ve tüm demokrasi güçlerinin bu sürece yetersiz yaklaşımıdır. Kuşkusuz sol ve demokrasi güçleri diğer kesimlere göre daha olumlu yaklaşım içinde görülse de konunun önemi dikkate alındığında barış ve demokratik toplum sürecine yetersiz yaklaşıldığını belirtmemiz gerekir.

Türkiye'de sol ve demokrasi güçlerinin sürece yetersiz yaklaşımında Kürt demokratik güçlerinin de belli bir sorumluluğu bulunmaktadır. Son zamanlarda Kürt demokratik güçleri içinde Türkiye'deki demokrasi güçlerini önemsemeyen yaklaşımlar görülmektedir. Halbuki Kürt sorununun demokratik siyasal temelde çözme stratejisi Türkiye'deki demokrasi güçlerini de bu mücadelenin içine çekmeyi gerektirir. Bu demokrasi güçleri ile zaman zaman bir ilişkiyi değil, Türkiye'yi demokratikleştirme mücadelesinde ortaklaşmayı gerektiriyor. Kürt demokratik siyasetinin hedefi sadece milletvekili ve belediye başkanı seçtirmek olmamalıdır. Başarısı Türkiye'deki demokrasi ve sol güçlerle ne düzeyde ilişki ve ittifak geliştirdiğine bağlı olacaktır. Seçimlerde yüzde 20 oy hedefine ulaşmaktan söz ediliyor. Bunun Türkiye cephesindeki ilişkilerin güçlenmesiyle sağlanabileceği açıktır.

Türk devleti yüzde 7 barajını bile Kürt demokratik siyaseti Türkiye'deki demokrasi güçleri ile ittifak kurmasın diye düşürdü. Böylece strateji ve demokratikleşmeyi değil, sadece bazı Kürtleri milletvekili seçtirmeyi düşünenler, biz yüzde 7 barajını aşarız bu nedenle ittifak kurmaya gerek yok, diyebilecektir. Zaten Kürt oyları ile başkaları milletvekili seçtiriliyor demagojisi son zamanlarda daha fazla dillendirilmeye çalışılmaktadır. Bunun gerçeklikle hiçbir alakası yoktur. 2015'te stratejiyi düşünmeyen, sadece milletvekili seçilme hesabı yapanlar parti ile girmeyelim, bağımsız olarak girelim diyorlardı. Çünkü yüzde 10 barajı aşılmazsa milletvekili olamama kaygıları vardı. Halbuki Türkiye'de demokrasi güçleri ile ittifak yapılınca 2015 7 Haziran seçiminde 80 milletvekili çıkarıldı. Eğer bağımsız girilseydi ve Türkiye demokrasi güçleri ile geniş ittifak yapılmayıp en fazla 35, taş çatlasa 40 milletvekili çıkarılırdı. Demek ki Kürt oylarıyla başkaları milletvekili oluyor demagojisi bir çarpıtmadır. Gerçeği anlamayanlara

seslenmektir. Aksine yapılan ittifakla sadece daha fazla Kürt milletvekili çıkarılmamış, ortak demokrasi cephesi güçlendirilmiştir. Kürt oylarıyla başkaları milletvekili seçiliyor, tezinin tersi doğrudur. Eğer ittifak yapılmazsa daha az milletvekili çıkarılır ve Kürt demokratik hareketi siyasi olarak da daha etkisiz hale gelir.

Türkiye'deki seçim sistemine göre her bir derecelik oy artması önceki 2, hatta 3 dereceden daha fazla milletvekili çıkarılmasını sağlamaktadır. Bunu matematik bilen herkes görür. Bu açıdan Kürt oylarıyla şunlar bunlar milletvekili seçiliyor diyenlerin söyledikleri bir gerçekliği demagoji ile saptırma olmaktadır.

Son zamanlarda DEM Parti'nin oylarında bir yükselme olmuyor. Halbuki Barış ve Demokratik Toplum Süreci'nde oyların artması lazımdı. Bunun nedeni Türkiye cephesine seslenmedeki yetersizliktir. 2012 ve 2015'te büyük başarı elde eden HDK-HDP çizgisinden uzaklaşmadır. Kendini sadece Kürdistan ve Kürtlükle sınırlayan yaklaşım Rêber Apo'nun ortaya koyduğu stratejiye uygun bir yaklaşım değildir. Silahlı mücadeleyi sonlandırma ve demokratik siyasal mücadele stratejisine dönmek Türkiye'deki sol ve demokrasi güçlerine eskisinden daha farklı bakmayı gerektirir. Kuşkusuz sol ve demokrasi güçleri karakteri gereği Kürt halkının özgürlük mücadelesine destek verme sorumluluğu ile karşı karşıyadır. Şimdiye kadar eksik ve yetersiz de olsa bu destek belli düzeyde verildi. Artık Türkiye demokrasi güçlerine sadece destekçi gözüyle bakılamaz. Onlar artık yeni stratejimiz gereği Türkiye'yi demokratikleştirme stratejisinin ittifakı ve ortaklarıdır. Özcesi strateji değişikliği gereği Türkiye'nin demokrasi güçleri ve sol ile ilişki daha kapsamlı ve nitelikli olmak zorundadır. Bunu görmemek stratejisiz, dolayısıyla politikasız kalmak olur.

Süreç Rêber Apo tarafından yürütülürse gelişmeler ortaya çıkar

Rêber Apo sık sık demokratik cumhuriyet için demokratik entegrasyondan söz etmektedir. DEM Parti'nin de Demokratik Cumhuriyet Partisi olmasını öngörmektedir. Bu da açıkça Türkiye demokrasi güçleriyle birlikte demokratik cumhuriyeti yaratma siyasi hareketi olacaktır. Cumhuriyetin demokratikleşmesi de ancak Kürt sorunu başta olmak üzere Türkiye'nin temel sorunlarının çözümüyle gerçekleşecektir. Türkiye Cumhuriyeti izlediği 100 yıllık politika ile Kürtleri Türkiye'den uzaklaştırmıştır. Kürtler 100 yıllık politikalarla itirazlarını çok güçlü biçimde ortaya koymuşlardır. Türkiye'de Kürtlerle Türkler birlikte yaşayacaklarsa, Türk-Kürt kardeşliği gerçekleşecekse bu, demokratik entegrasyonla cumhuriyetin demokratikleşmesiyle sağlanacaktır. Demokratik Cumhuriyet Partisi, Kürt demokratik güçleriyle Türkiye'nin demokratik güçlerini bir araya getirip demokratik cumhuriyeti sağlama programı temelinde demokratik entegrasyon sağlanacaktır. Bu, Türkiye'de on yıllardır mücadele birikimine dayalı olarak demokratik devrimi gerçekleştirmek olacaktır. Türkiye'de demokrasi güçleri ve sol hareketler on yıllardır demokratik devrim mücadelesi ve demokratik Türkiye hedefi ile mücadele ettiler. Rêber Apo Kürt halkının ve Türkiye halkının demokratikleşme mücadelesinin bu birikimi yarattığını görerek bunu demokratik bir siyasi sistemle taçlandırmak istemektedir. Rêber Apo'nun demokratik cumhuriyet projesinin amacı budur. Bu, aynı zamanda Kürt sorununun demokratik çözümünün kalıcı biçimde gerçekleşmesini sağlayacaktır. Bu temelde gerçekleşen demokratik cumhuriyet Kürdistan'ın dört parçasındaki Kürt halkının özgürlük ve demokrasi çözümünün de önünün sonuna kadar açılması anlamına gelecektir.

Demokratik Cumhuriyet Partisi, Kürt demokratik güçleriyle Türkiye'nin tüm demokrasi güçlerini birleştirirse sadece ana muhalefet partisi haline gelmez. Türkiye'de siyasi yönetimin bir parçası haline gelebilirler. Aslında AKP iktidarı ömrünü tamamlamıştır. Toplumda AKP iktidarına tepki vardır. Zaten bu durum görüldüğü için CHP'ye kayyum atanmış, CHP bölünmeye uğratılarak alternatif olmaktan çıkarılmıştır. CHP içinden yeni bir parti çıkmıştır. Ancak sadece AKP karşıtlığına odaklanma olduğundan AKP'yi alaşağı edecek alternatif ortaya çıkarılamıyor. Yeni kurulan parti mevcut durumda ana muhalefet partisi olsa da AKP karşısında ne kadar alternatif olur bilinmez. Bu ortamda kurulacak cumhuriyet partisinin önü açıktır. Hem AKP'den rahatsız olanların oyunu alabilir, hem de CHP'ye giden oyların bir kısmı Demokratik Cumhuriyet Partisine akar. Çünkü Türkiye'nin gerçek ihtiyacı böyle bir partidir. Ancak böyle bir parti Türkiye'de önemli dönüşüm sağlayabilir. Bu açıdan Kürt

demokratik güçleri ve Türkiye'nin demokrasi güçleri bu gerçeği görerek, en geniş yelpazede toplumsal kesimlere seslenerek önlerine çıkan bu tarihi fırsatı iyi değerlendirmelidirler.

24 Mayıs'tan sonra Rêber Apo ile 2 ay boyunca görüşme yapılmadı. Halbuki Rêber Apo'nun sunduğu taslak dönemsel devlet olan AKP tarafından değerlendirilip Rêber Apo ile uzlaşan bir taslak haline getirilecek, bu taslak Özgürlük Hareketimiz ile de paylaşılacaktı. Ancak hem NATO toplantısının sonuçları beklenmiş hem de bazı konularda uzlaşma sağlanamadığından Rêber Apo ile görüşme yapılmamıştır. Bu iki ay içinde İmralı ile AKP arasında tam bir siyasal mücadele ve müzakere gerçekleşmiştir. 20 Temmuz'da Rêber Apo ile gerçekleşen 5 saatlik görüşme tümünden olmasa da belli konularda bir uzlaşmanın sağlandığını göstermektedir. Nitekim Rêber Apo karşılıklı hassasiyetler dikkate alınmalı ve sürece dar yaklaşılmamalı derken bundan sonra da nasıl yaklaşılmaması gerektiğini ortaya koymuştur.

Anlaşıyor ki, taslak hem diğer siyasi partilerle tartışılarak hem de Kürt Özgürlük Hareketi'ne gönderilerek Meclis'e taşınacak hale getirilmeye çalışılacaktır.

Kuşkusuz Özgürlük Hareketimiz Rêber Apo'nun belirttiği gibi yetersiz ve eksik de olsa önümüzdeki dönemde atılacak adımlara bir başlangıç olacaksa yasa taslağına olumlu yaklaşabilir. Zaten taslak Özgürlük Hareketimize ulaştığında yasa taslağına yönelik görüşlerini kamuoyu ile de paylaşır. Rêber Apo Türk-Kürt kardeşliğini yeniden kurmaktan söz ediyor. Bunun ifadesi cumhuriyetin demokratikleşmesidir. Kürtlerin temel demokratik haklarına kavuşmasıdır. Bunun da olması açısından yerel demokrasinin sağlanması gerekir. Böylece Kürtler açısından öz yönetim de gerçekleşmiş olur. Rêber Apo çerçeve yasayı bu sonuçları yaratacak bir başlangıç olarak görmektedir. Bu başlangıcın siyasi zemini bu yasayla sağlanmış olacaktır. Rêber Apo'nun DEM Parti aracılığıyla gönderdiği mesaj bunu içermektedir. Anlaşıyor ki, yasa taslağı üzerinde yoğun tartışmalar olmuş, sürece bir adım attırmak açısından bir uzlaşma sağlanmıştır. Bu çıkacak taslağın uygulanma biçimi ise belki çıkacak yasadan daha önemli olacaktır.

Hala yasayı ne bizler ne de kamuoyu görmüştür. Biz sadece DEM Parti'nin yaptığı açıklamalar üzerinden bazı görüşlerimizi dile getiriyoruz. Biz de Rêber Apo gibi sürecin ilerletilmesi konusunda hassasız ve üzerimize düşeni yapmaya çalışıyoruz. Tabi ki her zaman söylediğimiz gibi bu süreç ancak Rêber Apo tarafından yürütülürse pratikte gelişmeler ortaya çıkar. Bu açıdan dün olduğu gibi bugün de Rêber Apo'nun özgür yaşar ve çalışır konumda olması ve siyasi statüsünün belli olması çok önemli olmaktadır. Rêber Apo'nun özgürlüğünün hedeflemeyen hiçbir proje başarılı olmaz. Bu yönüyle bundan sonra da Rêber Apo'nun fiziki özgürlüğünün olmazsa olmaz olduğunu vurgulamaya devam edeceğiz.

“ Rêber Apo, Demokratik Toplum Manifestosu'nda, PKK'nin feshi ve silahlı mücadelenin sonlandırılmasının yeni bir başlangıç olduğunu söylemiştir. Rêber Apo her zaman mevcut koşullarda en etkili mücadele nasıl yürütülür sorusunun cevabını vermiştir. Bunu sadece Kürt halkı için değil, tüm insanlık için yapmıştır. Zaten Rêber Apo Kürt sorunuyla ilgili her şey evrenseldir, diyerek Kürt sorununun çözümü ile dünya genelindeki askeri ve siyasi gelişmelerin bağıntıyı ortaya koymuştur. ”

Yeni bir yüzyıl:

HALİL CEMAL

Demokratik entegrasyon stratejisi, somut, somut gelişmeleri ele almaktadır. Özellikle Kürdistan ve Kürt olgusu strateji sorununu önemli kılmaktadır. Çokça dile getirmeye çalıştığımız gibi Kürdistan ve Kürt sorunu bağlamında şimdiye kadar herhangi bir strateji söz konusu değildir. Olsa bile derme çatma bazı ideolojik belirlemeler düzeyinde kalmıştır. İlkel milliyetçilik ve reel solculuk bağlamında bu yönlü bazı ifadeler kullanılmıştır ama bunlara strateji demek mümkün değildir.

Strateji, bir güç olgusudur. Bir ülke ve halk gerçekliğinde stratejiden bahsetmek için bir iradenin siyasi ve askeri gücün ortaya çıkması, var olması gerekir. Kürt sorununun çözümü için tarihte çok çaba verilmiştir ve günümüzde de verilmeye devam etmektedir. Fakat bunlar isyan niteliğini aşmadığı için strateji olarak ifade edilemez.

Isyanlar ilkel mücadele biçimleridir. Strateji ise daha çok arkasında ciddi bir aklı ve bu aklın yaptığı planlamayı gerektirir. En önemlisi de gerçekçi bir durum değerlendirmesini, uygulanabilir bir siyaseti ve başarıyı mümkün kılan bir mücadeleyi esas alır.

Bu hususları göz önünde bulundurduğu-

“

Türkiye’ye önerimiz, demokratik toplum entegrasyonu temelinde Ortadoğu’da Kürtlerle stratejik ittifaktır. Bu ittifak herhangi bir halka veya devlete karşı değildir. Tersine tüm Ortadoğu halklarının eşit, demokratik ve özgür yaşamasının sağlanmasına dayalıdır. Bu da ideolojik, ahlaki ve politik çizgimizin olmazsa olmazıdır. Karşıtlık temelinde ittifak kurma politikamız yoktur. Karşıtlık politikaları ve hegemon olma hırsı Ortadoğu’yu kan deryasına çevirmiştir. Baştan beri Ortadoğu’da politikamız karşıtlık temelli değil, ittifak ve birlik temellidir.

”

muzda, Kürtler için artık stratejik bir tutum çok gereklidir, olmazsa olmazdır. Bunun için benimseyebileceğimiz en doğru tarzi tespit etmek de hayati önemdedir. Genelde Kürtler “tarihte çok direndik, ama hep kaybettik” diye bir değerlendirme yapar. Bu bir anlamda doğrudur. Çünkü stratejiden yoksun bir direniş ve isyan kazandırmaz. Neden stratejiden yoksun çatışmalara girilmiştir? Çünkü Kürtler stratejik akli geliştirebilecek bir stratejik kurmaylıktan veya kolektif önderlikten yoksun kalmışlardır. Bunun iç ve dış nedenleri üzerinde durulabilir. Ortada olan gerçeklik, böylesi bir aklın gelişmemiş olmasıdır.

Strateji, kurmay ve kolektif önderlik bilincini gerektirir. Hatta düzenli, disiplinli ve dönemine göre çağdaş, asli bir toplumu gerektirir. Bu niteliklere sahip bir toplum olunmadan strateji sahibi olunamaz, dolayısıyla onun savaşı da verilemez.

Günümüze doğru artık Kürt ve Kürdistan bağlamı belli bir toplumsallık ve ülke somutlaşması yaşandığı için strateji belirleme ve değerlendirme de gündemeleşmek durumundadır. Biz PKK’yi bir isyan hareketi olarak değil, düzenli bir siyasi programı ve stratejisi olan bir hareket olarak geliştirmek istediyssek de pratikte istediğimiz gibi gelişmedi. Strateji ve taktik kavramları çok kullanıldı ama yaşanan bunun tam tersiydi. Bu büyük sorunları doğurdu, altından çıkılmaz, güç eriten, dağıtan bir duruma yol açtı.

Bir de bu yönüyle PKK’nin aşılmasını ele almak gerekir. Stratejik olarak söylediklerini uygulayamadı, demagojiden öteye taşıramadı. Dolayısıyla aşılması bu anlamda da gerekiyordu. Bu da sadece örgütsel aşılma değil, ona dayalı bir stratejinin de aşılmasıdır. Uygulanamayan bir strateji başarısızdır, dolayısıyla terk edilmesi gerekir. Çünkü söz konusu olan, toplumun hayati konularıdır.

Kürt sorununu tarihsel, bölgesel ve küresel ölçekte ele almak önem taşıyor. Özellikle günümüzde Ortadoğu bağlamında böylesi bir yaklaşım yaşamsal önem arz etmektedir. İlk bakışta, tarihte olduğu gibi günümüzde de Kürdistan dış güçlerin stratejik çatışma sahası olarak belirleniyor. Bu niteliğiyle kendisi için değil, başkaları için stratejik saha kılınmak isteniyor.

Tarihte böylesi bir durumun sürekli olarak Kürtlere dayatıldığı görülmektedir. Sümer, Akad, Babil, Asur ve Pers dönemlerinden 20. Yüzyıla dek egemen güçler Kürdistan’ı sürekli bir savaş-çatışma alanı olarak kullanmışlar ve üzerinde kozlarını paylaşmışlardır. Daha sonra Kürdistan Doğu-Batı çatışmasına sahne olmuştur. Doğu’da Persler, Batı’da Grek ve Romalılar arasındaki savaşlar yüzlerce yıl boyunca bu topraklarda sürmüştür. Yine Osmanlı-Bizans, Osmanlı-Safevi çatışmalarına, 20. Yüzyılda da reel sosyalist ve kapitalist sistemlerin çatışmasına tanıklık etmiştir.

Demokratik entegrasyonla yeniden doğuş

PKK ile Kürdistan ilk defa Kürt halkının öz çıkarı için direnen, strateji üreten bir önderliğe sahip olmuştur. Kürdistan bir strateji ve taktik alanı haline gelmiştir. Ama belirtildiği gibi, bu doğrultuda elli yıllık tarihi bir mücadele verilmesine rağmen stratejinin gerçekleştirilemediği de doğrudur. Ortaya çıkan gerçekliğe göre, somut duruma uygun anlamlı bir strateji ve taktikle savaşıldığını söylemek oldukça zordur. Ulusal bağlamda bir varlık savaşı verildi ki bu da büyük oranda isyancı bir pratik olarak yorumlanabilir.

Tüm çabamıza rağmen Kürt kişiliğindeki isyancılığı aşamadık. Toplumsal olgudaki zayıflıklar nedeniyle ulusal ve sınıfsal bağlamda bir stratejik akıl gelişemedi. Klasik Kürt isyancılığının tekrarı yaşandı. Bilindiği gibi klasik Kürt isyancılığında her kabile, aile veya ortaya çıkan her örgüt ve önderliği aklına estiği gibi bir gün isyan eder, ertesi gün teslim olur veya dış güçlerle ilişki kurarak onların kullanışlı aparatı haline gelir ve geleneksel yaşam tarzı sürüp gider. Bu anlayışı aşmak için olağanüstü uğraştysak da başarılı olamadık.

Günümüzde stratejik ve taktik husus tüm ciddiyetini koruyor. Somut güncelde yaşananna bakıldığında, Sykes-Picot sonrası durumun bir benzerinin yaşandığı söylenebilir. Küresel güçler biraz geride kalıyor gibi görünseler de esas olarak bölge ulus devletlerini ayakta tutmak ve sorunu onlar üzerinden denetimde tutmak istiyorlar. Kürtleri yok sayma ve giderek eritmeye dayalı olan bu strateji halen tam olarak terk edilmiş değildir. Bunu işbirlikçi ulus devletler eliyle yürütseler de arka planda her türlü desteği vermeyi sürdürmektedirler.

Özellikle son elli yıldan bu yana İsrail etkeninin devreye girmesiyle Ortadoğu’nun boydan boya yeniden şekillendirilmesi söz konusudur. Bu temelde geliştirilen stratejik denge Sykes-Picot düzenlenişini, sistematüğünü bozuyor. 7 Ekim 2023’te Hamas’ın saldırısından sonra İsrail, Sykes-Picot’un tamamen aşılması gerektiğini ilan etti ve buna uygun hamleleri geliştirmeye başladı. Küresel hegemonik güç olan ABD ile anlaşarak hamlesini başlatan İsrail’in başta Gazze olmak üzere, tüm Ortadoğu’yu kapsayan eski kurulu stratejik dengeyi bozmaya yönelik bir strateji geliştirdiği anlaşıyor. Halen de yoğun bir biçimde uygulanmakta olan budur. Gazze görünüşteki hedeftir. Esas hedef Ortadoğu’ya yeni bir stratejik denge dayatmak ve yeni bir biçim vermektir. Yeni Ortadoğu dengesine göre yeni bir inşa sürecine girilmektedir. Bu savaşın ardı sıra Lübnan, İran, Suriye ve Yemen’deki gelişmeler, bu stratejik

dengeyi kapsamına işaret etmektedir.

Dolayısıyla son iki yüz yıldır bir kördüğüm haline getirilen Ortadoğu’nun merkezinde yer alan Kürdistan’ın yeni dönem stratejisinin merkezinde olduğunu söylemek abartı olmayacaktır. Tersine yaşanan gerçekliğin en yalın ifadesi bu olmaktadır.

Ortadoğu Birinci Dünya Savaşı sonrası şekillendirilirken Kürdistan merkez alınmıştı. Bu, Kürdistan’ın jeo-stratejik ve jeo-politik konumundan kaynaklanmaktadır. Günümüzde PKK’nin elli yıllık mücadelesi sonucu Kürdistan’ın bu konumu daha da güçlenmiştir. Şu açıktır ki PKK Kürdistan’ın her yönüyle stratejik konumunu daha da açığa çıkartmıştır. Şimdi hesaplar bu konum üzerinden yapılmaktadır. Dolayısıyla yeni stratejik denge veya hegemonik değişim Kürdistan merkezlidir ve çok yakında bu durum daha da anlam bulacaktır.

Kürdistan, mutlaka yeni hegemonik kaymaya göre yeniden düzenlenmek istenecektir. Irak’ta, Suriye’de yaşananlar çok yakında İran’da yaşanacaktır ve yine bağlantılı olarak Türkiye’ye de dayatılacaktır. Gelişmeler tüm sıcaklığıyla böylesi bir değişimin başladığını göstermektedir. Bu yönlü gelişmelerin kendini dayatacağını görmek için kâhin olmaya gerek yoktur. Biraz tarih ve jeo-politik bilgisi olan herkesin görebileceği hakikatten bahsediyoruz.

Daha önce eski stratejik denge üzerine çeşitli değerlendirmelerimizde “Proto İsrail” olarak ifade etmiştik. 1923’ten sonra Türkiye’de “Lozan Dengesi” denilen veya Arap ülkelerinde “Baas Dengesi”, İran’da “Humeyni öncesi ve Humeyni Dengesi” denilen durum bir geçiş sürecinin stratejik dengesini ifade ediyordu. 7 Ekim 2023 ile birlikte bu denge dağıldı.

Yerine ne ikame edilecek? Belli ki ulus devletlerin yeni bir dizaynı söz konusudur. Fakat burada esas problem, sadece Filistin-İsrail bağlamında değil -ki burası küçük bir kenar çerçeveyi ifade ediyor, burayı düzenlemek o kadar zor değil- esas düzenleme Ortadoğu’nun kalbi olan Kürdistan’da ulus devletlerin dizaynıyla gerçekleşecektir.

Esas soru şudur: söz konusu ulus devletler nasıl düzenlenecektir? Bunun artık planlandığını ve giderek öne çıkarılacağını biliyoruz. Mevcut Kürdistan federe devleti ihtiyacı karşılayamadığı için aşılma istenecektir. Federe devlet ya daha da kalıcılışıp bir ulus devlete dönüşecek ya da farklı bir siyasi oluşuma evrilecektir.

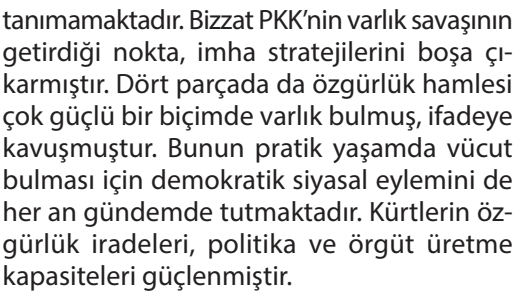
Bu noktada can alıcı iki strateji ortaya çıkmaktadır. Kürt sorunu dediğimiz sorun, bölgenin temel sorunu haline gelecek ve tüm bölgenin kaderini değiştirecek kapasitede stratejik bir açmazla karşı karşıya kalacaktır. Şu anda yaşanan durum bu stratejik açmazın başlangıcıdır. Güney Kürdistan’da 2017’de bir referandum deneyimi yaşandı, tüm bölge devletleri karşı çıktı, hegemonik güçler de sessiz kaldılar. Referandumun sonuçları pratikleştirilemedi ve sorun öylece kaldı. Kürtlere kendi kaderlerini belirleme hakkı tanınmadı.

Neden? Çünkü geleneksel statüko henüz bu defteri açmamıştı. Bir stratejik Kürt devleti devreye koyulmamıştı. Mevcut işbirlikçi devletlerle süreç sürdürülmeye çalışılmaktaydı. Bu direncin başını çeken de Türkiye’dir. Kürtler söz konusu olduğunda Türkiye asla değişime ve değiştirmeye gelmemekte, Mars’ta dahi olsa bunu bir beka meselesi olarak görmektedir. Bunun için her türlü Kürt hareketini ve statüsünü ölüm-kalım meselesi olarak ele almaktadır.

Ama artık küresel sistemin bölgesel planları değişmektedir. Değişim olmadan eski statüko sürdürülemez duruma gelmiştir. Türkiye tutucu bir şekilde Lozan’a dayalı stratejide ne kadar ısrar ederse etsin, değişmek zorundadır. Çünkü tüm bölgesel ve küresel güçler bunu zorunlu görmektedir.

Kaldı ki daha belirleyici olan 60 milyon nüfusuyla Kürt halkının kendi özgürlük mücadelesidir. Uzun süreli özgürlük mücadelesi artık imha stratejilerinin sürdürülmesine şans

PKK hareketi ulusal kurtuluş stratejisini terk etmiştir. Bu stratejinin fazla işlevsel olmadığı, bununla artık mücadelenin ilerletilemeyeceği, kazanımları koruyamayacağı görülmüştür. Bu durumda eskinin yerine ne ikame edilecektir? Şu anda yakıcı olarak bu tartışılmaktadır.

Stratejik değişim için öncelikle reel sosyalizmin gözden geçirilmesi gerekir, ikinci olarak da bölgesel ve küresel güçlerin konumu ele alınmalıdır. Her iki yönden bakıldığında da eski stratejinin terk edilmesi gerektiği açığa çıkmaktadır.

memiştir. Ulus devlet stratejisi yürürlüktedir. İç ve dış politika bu temelde geliştiriliyor.

Post-İsrail stratejisi için Kürt devleti olmazsa olmaz kabilindedir. Ortadoğu'da birincil doğal müttefik olarak görülmektedir. Nitekim PKK'nin zorla tasfiye politikası da bu stratejinin gereği idi. KDP önderlikli anti-PKK hareketi bu yönüyle desteklenmiştir. Özellikle Türkiye Cumhuriyeti ile birlikte bu yürütülmüştür. Halen de bu strateji uygulanmaktadır. Görünüşte AKP İsrail'e karşı çıkıyor, ama Kürtler söz konusu olduğunda objektif olarak İsrail politikasını yürütüyor. Bu, dikkatle ele alınması gereken bir husustur. Gazze nedeniyle kimi çelişkiler çıkmış olabilir ama bunun anti-Kürt temelinde giderilmesi işaretleri de vardır. Kuzey Doğu Suriye'deki Kürtlere karşı yaklaşımda bu açıkça görülmektedir.

Dolayısıyla Kürt federe devlet, Kürt ulus devletçiliğine dönüşebilir. Türkiye Cumhuriyeti'ndeki bazı kesimler açısından bu bir tehdit olarak da görülebilir. Ancak bunun önemli göz önünde bulundurulması gerektiğinde ısrar ediyoruz. Şu an Türkiye ile Kürt federe devleti arasında birçok alanda anlaşmalar vardır. Hatta çok dostane bir ilişki de sürdürülmektedir. Buna rağmen Kuzey Doğu Suriye'de benzer bir oluşuma hızla karşı çıkılmakta, bir tehdit olarak görülmektedir. Bu çelişki dikkatle çözümlenmeyi gerektiriyor.

O halde yaşanan stratejik açmaz nasıl aşılabilir veya nasıl bir karşı strateji geliştirilebilir? Güncel olarak büyük önem taşıyan husus budur. Manifesto'da demokratik toplumun programını ve hukuk bağlantılı demokratik siyasetin stratejisini çözümledik. Fakat anlaşıyor ki yeni dönem stratejisinde taraflar açısından daha iyi anlaşılması gereken noktalar vardır.

ortamı varsa, strateji askeri olamaz. Demokratik siyaset ve hukuk stratejisi esastır, pratiği halkın demokratik hareketliliğiyle gerçekleştirilir. Anayasal ve yasal düzenlemeler hukuku ifade eder. Bu hukuka bağlı kalınarak demokratik siyaset yürütülür.

Dolayısıyla demokratik toplum stratejisi ulus devlet stratejisinden köklü bir ayrılığı ifade etmektedir. Bu strateji demokratik toplum sosyalizmini esas almaktadır. Sosyalist anlayışımız, çatışmaya ve savaşa dayalı değildir. Çatışma ve savaşa dayalı bir sosyalizm inşa edilse ve on yıllarca sürdürülse de sonuçta çözülmekten ve çürümekten kurtulamaz.

Demokratik toplum sosyalizmi esas olarak demokrasiye dayalı olarak inşa edilir. Demokratik olmayan bir sosyalizm, sosyalizm değildir. Sosyalizm olduğu iddia edilse bile çözülmekten ve çürümekten kurtulamaz. O halde inşa edilecek sosyalizmi demokratikrasiye, demokratik siyasete ve hukuka dayandırmak zorunludur veya temeli böyle olmalıdır. Çünkü sosyalizm demokrasisiz, demokratik siyaset ve hukuksuz olamaz. Belki ilan edilebilir, fiilen geliştirilebilir ama demokrasi, demokratik siyaset ve hukuk olmadan er veya geç yıkılır. Sosyalizm demokratik siyaset ve hukukla süreklilik kazanabilir ve kalıcı hale gelebilir. Bu temelde yaşamsallaşabilir ve halklara mal edilebilir.

Demokratik entegrasyon somutlukla önem kazanabilir. Demokratik entegrasyonu taktik olarak ele almıyoruz. Bir teknik olgu da değildir. Stratejik bir olgudur. Demokratik toplum teorisi ve siyasetine dayanmaktadır. Uygulama kısmını da hukuk ifade ediyor. Buna göre entegrasyon ve özgürlük yasalarının çıkartılması gerekiyor. Entegrasyon önündeki anayasal ve yasal engeller kaldırılmalı, entegrasyon hukuku geliştirilmelidir.

Mevcut anayasanın bir 12 Eylül kalıntısı olduğu tartışmasıdır. Faşist bir anayasadır. Doğayısıyla demokratik entegrasyonun ve demokratik cumhuriyetin anayasası olamaz. Bu temelde demokratik cumhuriyetin yeni bir anayasa gerektirdiği herkesçe dillendirilmektedir. Demokratik cumhuriyet anayasası gündemdedir. Bağlantılı olarak demokratik yasalar da söz konusu olacaktır.

kesimlerinin demokratik hak ve özgürlüklerini hem de yerel demokrasiyi esas almak durumundadır. Mevcut anayasa ve yasalar katı temelde merkezizdir. Bütün bölgesel farklılıkları bir sayan monolitlik bir anlayışla hazırlanmıştır. Tüm kapitalist devletlerde yerel haklar oldukça gözetilmiştir. Ancak Türkiye'nin üyesi olmaya çalıştığı AB'nin yerel özerklik şartına bile Türkiye çekince koymuştur. Demek ki bu noktada tutucu, özgürlük karşıtı bir tavır söz konusudur. Bu, demokrasi açısından yanlış bir tavidir. Burada yerel demokrasinin inkârı vardır.

Türkiye şimdi de aynı zihniyetle Suriye'ye yaklaşmaktadır. Yerel demokrasi olmamalıdır gibi bir tavır geliştiriyor. Sadece Kürtlerin değil, Türkmenlerden Dürzilere, laiklerden Alevilere kadar herkesin yerel demokrasi sorununu varken, tek bir kişinin otoritesine göre bir anayasa geçerli kılınmak isteniyor. En hafif deyimle bu kadar anti-demokratik bir zihniyet olamaz. 21. yüzyılda bu zihniyetle yol alınamayacağı açıktır.

Ülke bütünlüğünü esas alan, yerel demokrasiyi ihmal etmeyen yeni bir anayasa Türkiye'yi ikinci yüzyılda güçlü kılabilir. Yerel demokrasiyi tanımayan bir anayasa demokratik olamaz. Sadece Türkiye için değil, bütün bölge için demokrasinin vazgeçilmez ilkesi yerel demokrasiyi tanımadır. Ortadoğu için gerekli olan böyle bir anayasa çözümdür. Yerel demokrasi olmadan ulusal bütünlük içinde demokrasi olamaz.

Tekrar belirtme gereği duyuyoruz; tüm Avrupa ülkeleri yerel demokrasisi temel şart olarak kabul etmektedir. Yerel demokrasisi olmayan bir demokrasiyi tanımamaktadır. Amerika ve Avrupa devletlerinin hemen hemen tümü ya da bölgesel, yerel demokrasiye sahiptir. Gelişmiş demokratik tüm ülkelerde durum böyledir. Türkiye'nin yerel demokrasiye çekince koyması demokrasisinin düzeyini gösteriyor. Üstelik amansız bir denetimle engellemeye çalışıyor. Bunun aşılması gerekir.

Bizim devletle diyalogumuz ve müzakeremiz yerel demokrasisiz düşünülemez. Tüm diyalog ve müzakereler yerel demokrasiye dayalı geliştirilir. Bir geçiş aşaması yaşanacaktır. Bunun için "geçiş hukuku" gereklidir. Adı üzerinde, geçiş hukukudur. Ama demokratik entegrasyon kalıcı, demokratik ve yerel demokrasiyi içeren hukuku gerektirir. Demokratik entegrasyon ancak yerel demokrasiyle anlamını bulabilir devletle demokratik ilişkisi yerel de-

“Ülke bütünlüğünü esas alan, yerel demokrasiyi ihmal etmeyen yeni bir anayasa Türkiye’yi ikinci yüzyılda güçlü kılabilir. Yerel demokrasiyi tanımayan bir anayasa demokratik olamaz. Sadece Türkiye için değil, bütün bölge için demokrasinin vazgeçilmez ilkesi yerel demokrasiyi tanımadır. Ortadoğu için gerekli olan böyle bir anayasal çözümdür. Yerel demokrasi olmadan ulusal bütünlük içinde demokrasi olamaz.”

mokrazi üzerinden düzenlenir.

Yerel demokrasinin olmayışı Türkiye'yi ciddi sorunlarla karşı karşıya getirmiştir. Son yıllarda uygulanan kayyım politikası, genel olarak belediyelerin rant kapısına dönüşmesi ve daha birçok sorunun kaynağında yerel demokrasinin olmayışı yatar. Ciddi bir keyfiliğin olduğu kayyım atamalarında ortaya çıkıyor. Demokrasinin bu denli kolayca inkâr edilebildiği bir ülkede, hiçbir sorun çözülemez ve çözülmediği de ortadadır.

Sadece Kürt sorunu bağlamında değil bir bütün olarak Türkiye için mevcut yerel yönetim sorunlarını aşmanın yolu, güçlü yerel demokrasiden geçer. Yerel demokrasinin güvence altına alınması en gerçekçi ve tek çözüm formülüdür. Yerel demokrasinin sadece Kürtler için değil tüm Türkiye ve Ortadoğu için de sorun olduğu yaşanılanlardan anlaşılmaktadır. Suriye, Irak ve İran için de gerekli olan, yerel demokrasinin tam ve eksiksiz uygulanmasıdır.

Demokratik siyasetin stratejisi yerel demokrasisiz olmaz. Demokratik siyasetin en temel niteliği yerel demokrasiyle iç içe olmasıdır. Eğer sağlıklı bir üniter devletle gerçek anlamda bölücülük karşısında durulmak isteniyorsa; bölgesel, kültürel, federal ve Lübnan'da uygulandığı gibi ayrıcalıklı-kotalı yönetime karşı duruluyorsa; bu tür bir çıkmazla karşı karşıya gelinmek istenmiyorsa, tüm bunların alternatifi olan yerel demokrasinin önünün açılması için gereken anayasal ve yasal reformların yapılması kaçınılmazdır. Tüm olumsuzlukların panzehiri demokratik siyaset ve yerel demokrasidir. Sorunların gerçekçi ve kalıcı çözümü bu stratejiyle mümkün olabilir.

Demokratik siyaset entegrasyonunu teknik bir uygulama olarak ele almamak gerekiyor. Yukarıda ifade etmeye çalıştığımız gibi, ciddi reformlar gerektiriyor. Devletle demokratik toplumun entegrasyonu sihirli bir icat değildir. Ama önemsiz de olmayıp temel uzlaşım formülasyonudur. Uygulama içindir. Uygulama alanı en çok yerel demokrasidir. Devletin yerel demokrasiye açık olması, demokratik devletin de ayrılmaz bir niteliğidir. Ondan ayrı düşünülemez. Eğer demokratik devlet iddiası varsa, onun en somut ifadesi yerel demokrasinin kabul edilmesidir. Yerel demokrasiyi kabul etmeyen devlet, demokratik olamaz. Demokrasi asıl olarak yerelden gelişip tüm ülkeye yayılır. Bunun dışında istendiği kadar söylemde veya anayasada "demokratik bir devletiz" denilsin, demagojiden öteye gidemez ve örtülü faşizmin ifadesi olur.

Dolayısıyla demokratik entegrasyon demokratik siyaseti, demokratik siyaset de yerel demokrasiyi gerekli kılar ve bunların pratik çözümü de hukukla gerçekleşir. Bu da yukarıda ifade edildiği gibi anayasal ve yasal değişiklikleri gerektirir. Demokratik topluma ancak böyle ulaşılır.

Demokratik toplumun teorisi, programı ve sistemi vardır. Bu Barış ve Demokratik Toplum Manifestosu'nda öz olarak ortaya konulmuştur. Ayrıca demokratik toplumun en temel özelliklerinden biri ulus devlet sistemini veya farklı bir sistemi reddetmemesidir. Hatta ister kapitalist ister sosyalist sistem olsun, demokratik toplum içinde yerel demokrasiye dayalı olarak yerini alır. Demokratik toplum açısından önemli olan yerel demokrasinin olmasıdır.

2- Tarihi Kürt-Türk ilişkisini güncellemek

Demokratik entegrasyonun bir boyutu da Kürtleri ilgilendirmektedir. Kürtler içinde ulus devlet peşinde koşan güçler vardır. Özellikle İsrail'in ve arkasındaki-önündeki ABD'nin böylesi bir arayışı bilinmektedir. Kürt ulus devletinin yeni Gazzeler yaratacağı çok açıktır. Sadece bir Türk-Kürt çatışmasını değil, Kürt-İran ve Kürt-Arap çatışmasını da beraberinde getirecektir. Bu tehlike göz ardı edilemez.

Bu olası çatışmalı durumun önünü almak ve Kürtler arası ilişkiler için demokratik toplum ve demokratik siyaset stratejisini geliştirdik. Kürtlerin bölge ulus devletlerle çatışmasını önlemek için

böylesi bir strateji hayati önemdedir.

Hareketimiz açısından ise, pratiğimize ve ideolojimize de en uygun olanı budur. Hem sosyalist stratejik arayışa cevaptır hem de PKK somutunda yaşananlar böylesi bir stratejiyi gerekli kılmaktadır. Pratik, taktik hususlar da bu stratejinin ne denli anlamlı olduğunu göstermektedir.

Bu gerçeklikler ışığında Kürdistan ve Kürt somutunda stratejik çekişmeleri de dikkatle değerlendirip hareketimizin tarihine, dönüşüm yeteneğine ve değerlerimize de bağlı kalınarak böylesi bir stratejiyi bütün akışkanlığıyla ortaya koyarak her koşul altında doğru pratikleştirip yanıt üretmek ertelenemez görev olarak önümüzde durmaktadır.

Dikkat çekmek istediğimiz bir husus da İsrail'in stratejisidir. İsrail'in bir Kürt ulus devleti stratejisinin olduğu açıktır. Bu gerçeklik orta yerde duruyorken, Türkiye ne yapmaktadır? Türkiye'nin en azından İsrail kadar -hatta buna İran da dahil edilmelidir- yeni dönemde yeni bir stratejiye sahip olması gerekiyor. Şimdiye dek olagelen stratejisi imha-inkar temelindedir. Buna strateji de demeyeceğiz, bu körlüğü ve yıkıcılığı hızla terk etmesi gerekmektedir. Kürdistan ile ilgili Malazgirt'ten Çaldıran'a, oradan ulusal kurtuluş savaşına dek tarihteki stratejik ittifak anlayışına dayalı bir strateji geliştirmelidir. Kürdistan kavramını ilk kullanan Selçuklu sultanı Sancar kadar bir stratejik akıllı geliştirmesi gereklidir. Yine Yavuz Selim ve Kanuni Süleyman kadar açık bir Kürdistan politikasını geliştirmesi bir zorunluluk haline almıştır. Yavuz Selim, Kürtlere imzalanmış boş bir antlaşma metnini gönderip istediklerini yazmalarını ister. Kanuni Süleyman, Kürt ve Kürdistan ittifakını en sağlam duvar olarak tanımlar. M. Kemal, Kürdistan'dan kurtuluş savaşını başlatır. Önce Kürt ittifakını kurar ve böylece kurtuluş savaşını kazanır.

Şimdi ivBktidar ve siyasi partiler nasıl bir Kürt stratejisini öngörüyor? Böyle bir kabulleri var mı yok mu, ortaya koymalılar. Artık eskisi gibi olmayacağı açıktır. Eskisi gibi olacağını sanmak, en hafif deyimle kendini kandırmaktır. Deniliyor ki "İsrail ikinci bir İsrail kurmak istiyor" İsrail isteyebilir. Önemli olan Türkiye'nin yeni dönemde Kürtlerle nasıl bir stratejik ilişki kurmak istediğidir. Herhalde Kürtlerin stratejik önem kazandığı bu dönemde Kürtlere "kendini yok et" veya "eskisi gibi devam edelim" denilemeyeceği yeteri kadar anlaşılmıştır. Bu konuda Türkiye'nin açık bir netleşmeye gitmeye, stratejisini paylaşmaya ihtiyaç vardır. En önemlisi de yeni politika ve strateji gereklidir. Bu konunun üzerinde bu kadar ısrarla durmamızın nedeni, gelişmelerin oldukça hızlı, çarpıcı olması ve aynı oranda cevap olmamızı istemesidir.

Tüm gelişmeler Türkiye açısından bir değişim ve dönüşümü zorunlu kılmaktadır. En önemli devletin bekası için değişim olmazsa olmazdır. Yoksa Kürdistan elden gider. Bunun çok iyi anlaşılması gerekiyor. Türkiye'yi asıl bölmeye götürecek olan eski imha-inkâr politikasında ısrar etmektir. Türkiye için en tehlikelisi, hiçbir şey olmamış gibi yeni dönemin stratejisinden yoksun olmaktır. Denilebilir ki, bu kritik dönemde yeni stratejiden yoksun olmak Türkiye için büyük bir boşluk yaratmaktadır. Bunun aşılması gerektiği açıktır.

İran'ın da kendine göre bir stratejisi vardır. Yine küresel güçlerin de yeni dönemde stratejileri devrededir. Dikkat edilirse ABD'den İngiltere'ye, Fransa'dan Almanya'ya her gücün yeni bir stratejisi olduğu yansımaktadır.

Tüm bu gelişmeleri dikkate alarak stratejik değişikliğe gittik. Bunu gerçek-

leştirirken Türk-Kürt tarihsel ittifakının güncellenmesini esas aldık. Türkiye'nin de bu konuda tarihsel ittifakı güncelleştiren bir stratejiyi geliştirmesi gerekir. Kürt sorununa yeni bir stratejik bakış açısı kendini dayatmaktadır. Demagojiye boğmadan her iki halka da kazandıracak bir strateji dönemin ruhudur. Eğer böylesi bir strateji geliştirilmezse, açıkça ifade edelim ki, Türkiye kendi eliyle Kürtleri İsrail ve ABD, hatta İran stratejisine itecektir. Eğer Kürtler kaybedilmek istenmiyorsa, acilen Türk-Kürt stratejik ittifakına ve ona göre anayasal çözüme gidilmelidir. Böylesi bir gündemin oluşturulmasını, Ortadoğu'daki gelişmeler acil kılmaktadır.

İsrail'in dolaylı denetiminde gerçekleşen 7 Ekim 2023 tarihli Hamas saldırısı sonrasında İsrail yeni bir strateji belirledi. Bunun bir göstergesi olarak Kürtlerle stratejik ilişki arayışına girdi. 7 Eylül 2025 tarihinde Almanya'da gerçekleşen Kürt-Yahudi kongresi bunun bir sonucudur. Kongre tamamen yanlıştır demiyoruz. Kongre neden tam da bu süreçte gerçekleşiyor? Kürtlerin Ortadoğu'da stratejik konum kazanmasıyla ilgili olduğu açıktır.

Ortadoğu'da belirleyici olmak isteyen her güç Kürtlerin dinamik gücünü hesaba katmak durumundadır. Kürtsüz Ortadoğu dengesi, stratejisi düşünülemez. Yeni dönemde Ortadoğu için demokratik Kürt dinamiği olmazsa olmazdır. İsrail-Kürt kongresine karşı katı bir karşıtlığımız veya tamamen kabulümüz yoktur. Sadece böylesi bir gerçekliğin olduğunu belirtip, onu görerek kendi stratejimizi geliştiriyoruz.

Bu kongrenin Kürt ulus devletliğini kazanımlarımız üzerine ikame etmeye hedeflediği, tartışma ve açıklamalarından anlaşılıyor. Biz sosyalist ve demokratik toplumu temsil ediyoruz. İki strateji karşı karşıyadır. Kongre ulus devletçiyi işaret fişegidir. Bizim stratejik ter-cihimiz ise ulus devlet değildir.

Bu konuda bir realiteye dikkat çekmek istiyoruz. Stratejik ufkumuz kapitalist modernite temelli değil, demokratik modernite temelli demokratik sosyalizmdir. Dayatılan ulus devletçiyi karşı sosyalist demokratik toplum programını, stratejisini ortaya koyuyoruz. Ulus devletçilik ile sosyalist demokratik toplum çekişme halindedir. Bu savaşa, çatışmaya dayalı bir çekişme değil, ideolojik ve politik çekişmedir ya da demokratik toplum stratejisi ile ulus devletin çekişmesidir.

Ortadoğu'da kapitalist modernite güçlerinin geliştirebileceği bir Kürt ulus devletçisi ve bunun çıkaracağı bölgesel sorunları önleyecek demokratik toplum ve

demokratik siyaset stratejisi iyi değerlendirilmek durumundadır. Çünkü stratejimiz her türlü askeri savaşa neden olabilecek ihtimalleri devre dışı bırakmaktadır. Bu iki strateji bir realitedir. Türkiye bu noktada bir yol ayrımındadır. Hangi stratejinin ağırlık kazanacağını Türkiye'nin yaklaşımı belirleyecektir.

Eğer Türkiye şimdiye dek yaptığı gibi demagoji siyasetiyle, "Kürtçe TV kuruldu, kurslar açıldı, üniversitelerde bölümler açıldı" deyip devam ederse, İsrail stratejisi PKK kitlesi dahil, tüm Kürtleri etkisi altına alır ve yanına çeker. Türkiye açısından bu büyük bir tehliktir. Eğer Kürtler demokratik toplum entegrasyonuna göre bir yaklaşım görmezlerse olacak olan İsrail stratejisinin hayata geçmesidir.

Türkiye'nin mevcut yaklaşımları bu stratejinin kazanma ihtimalini yükseltiyor. Açıkça belirtelim ki, mevcut strateji bir körlüğü ifade ediyor. Açık ki PKK-Kürtler ilelebet arada kalmayı kabul etmeyeceklerdir. Bunun yaratacağı risk görülerek acilen demokratik entegrasyon stratejisinde ortaklaşmak gerektiği açıktır. Kürtleri anayasal güvenceden ve yerel demokrasi haklarından mahrum bırakmak, açıkça İsrail'e itmektir. Örtülü veya açık, anlamının bu olduğu açıktır. Ortaya koyduğumuz bu hususlar teorik varsayımlar değil, yaşanan gelişmelerin somut ifadesidir.

Şu husus açıktır; Kürtlerin kazandığı jeostratejik ve politik konum onları stratejik bir güç haline getirmiştir. İster Türkiye ve diğer ulus devletler ister ABD, İsrail veya diğer küresel güçler olsun, hangisi Kürtlerle demokratik, eşit ve özgürlük esaslı stratejik ittifak kurarsa, o güç kazanır. Elli yıllık mücadele sonucunda Kürtler tarihte ilk kez böylesi bir konuma erişmişlerdir. Ortadoğu'daki Kürt jeostratejisinin çarpan etkisi tüm bölgeyi etkileyeceğinden belirttiğimiz Kürt stratejik ittifakı Ortadoğu çapında etkili olmayı getirecektir.

Türkiye'ye önerimiz, demokratik toplum entegrasyonu temelinde Ortadoğu'da Kürtlerle stratejik ittifaktır. Bu ittifak herhangi bir halka veya devlete karşı değildir. Tersine tüm Ortadoğu halklarının eşit, demokratik ve özgür yaşamının sağlanmasına dayalıdır. Bu da ideolojik, ahlaki ve politik çizgimizin olmazsa olmazıdır. Karşıtlık temelinde ittifak kurma politikamız yoktur. Karşıtlık politikaları ve hegemon olma hırsı Ortadoğu'yu kan deryasına çevirmiştir. Baştan beri Ortadoğu'da politikamız karşıtlık temelli değil, ittifak ve birlik temellidir.

Türkiye açısından anayasal ve yerel demokrasi yasaları çerçevesinde Kürtlerle demokratik entegrasyon, tüm Kürtleri bu strateji ekseninde tutacaktır. Bu, tarihsel ittifak geleneğine de uygundur. Şunu da belirtelim; Osmanlı-Kürt tarihsel ittifakı, kapitalist güçlerin böl-par-

“Sadece Kürt sorunu bağlamında değil bir bütün olarak Türkiye için mevcut yerel yönetim sorunlarını aşmanın yolu, güçlü yerel demokrasiden geçer. Yerel demokrasinin güvence altına alınması en gerçekçi ve tek çözüm formülüdür. Yerel demokrasinin sadece Kürtler için değil tüm Türkiye ve Ortadoğu için de sorun olduğu yaşanılanlardan anlaşılmaktadır. Suriye, Irak ve İran için de gerekli olan, yerel demokrasinin tam ve eksiksiz uygulanmasıdır.”

çala politikası sonucunda Osmanlı'nın merkezileşmeye meyletmesi ve Kürt ittifakını dağıtması nedeniyle yıkılmıştır. Eğer Kürtlerle stratejik ittifak politikasını devam ettirseydi, Doğu'dan aldığı güçle, Avrupa'dan gelebilecek her türlü yönelime karşı koyabilecekti. Ama Kürtlere saldırıp en önemli ittifakını karşısına aldığı anda, stratejik olarak düşmanlarına karşı güçsüzleşti ve kaybetti.

Cumhuriyet sonrasında 1924 Anayasası ile Kürtlere yönelik imha ve inkâr politikası yüz yıl sürdürüldüğü için Türkiye günümüzde yaşadığı ekonomik, sosyal, siyasal, toplumsal krizlerle karşı karşıyadır. Eğer demokratik entegrasyon temelinde tarihi ittifak güncellenirse Türkiye rahatlıkla bir Japonya, Fransa, Almanya olabilir. Kürt Sorununun Türkiye için gerçek anlamda pranga olmasının nedeni, Kürt inkârı ve imhasında ısrardır.

Türkiye açısından Malazgirt'ten Çaldıran'a, Osmanlı'dan ulusal kurtuluşa dek kazandıran bu tarihsel Türk-Kürt ittifakıdır. Yüzyıllık prangalardan kurtulmanın en anlamlı yolu da bu ittifakı güncellemektir.

Eğer demokratik entegrasyon yerine büyük operasyonlar devreye konulursa, Kürdistan ve Kürtler tamamen kaybedilir. Operasyon mantığı ve her defasında neredeyse gün aşırı askeri tehdidin devrede tutulması Kürtleri Türkiye'den uzaklaştırır ve kaçınılmaz olarak farklı ittifaklara zorlar. Özellikle Kuzey Doğu Suriye'yi yeni askeri operasyonlarla tehdit etmek, tamamen Kürtleri farklı ittifak seçeneklerine itmek demektir.

Kürtlerin Ortadoğu'daki jeo-stratejik ve politik konumu son derece gelişmiştir. Kürtler Lozan sonrası proto-İsrail döneminde stratejik ölüme mahkûm edildiler. Gerek mücadeleminin açığa çıkarttığı gerçeklik gerekse de post-İsrail dönemindeki yeni Ortadoğu dizaynı Kürtlerin stratejik önemini açığa çıkartmıştır. Ağrı isyanı sonrası çizilen karikatürde Kür-

distan'ın mezara gömdürülmesi proto-İsrail ile ilgilidir. Kendiliğinden değil, proto-İsrail'in inşasıyla bağlantılıdır.

İttihatçıların gelişiminde ve önlerinin açılmasında ne kadar proto-İsrail varsa, Türkiye'nin kuruluşunda da bu devam etmiştir. Kürdistan'ın mezara konulmasına karşılık Türkiye'ye varlık kazandırılmıştır. Anti ümmetçi ve anti-Kürt bağlamı siyonist ideoloji Türkiye'yi şekillendirmiştir. Hep örtbas edilen gerçeklik budur. Bunları belirtirken Türkiye'nin kuruluşunun yanlış olduğunu söylemiyoruz; sadece İsrail'in ön evresi olarak şekillendirildiğini belirtmek istiyoruz.

Türksüz Kürt, Kürtsüz Türk düşünülemez; biri olmadan diğeri varolamaz. Ayrıca Türk, İslamsız da düşünülemez. Orta Asya'daki ve diğer bölgelerdeki Türklerin yok oluşu, İslamsızlıkla, Kürtsüzlükle ilgilidir.

Cumhuriyet bu konuda iki temel kurucu unsuru veya müttefiki dışlamıştır. Lozan'da İngilizler Kürtleri mezara gömmesi ve ümmetten çıkması karşılığında cumhuriyete izin vermiştir. K. Karabekir'in anılarından buna karşı çıktığı için idam edilmekle yüz yüze kaldığı anlaşılmaktadır. Ulusal Kurtuluş Savaşı ümmet ve Kürt unsurlarıyla kazanılmıştır. Ancak buna rağmen 1924 Anayasası'yla bu iki ittifak gücü dışlanmıştır. Esas eleştirilmesi gereken nokta budur.

Bu politika ısrarla sürdürülmesine ve tüm darbelerin gerekçesi olmasına rağmen başarılı olmamıştır. Ümmetçi damar AKP şahsında iktidara gelirken, Kürtler PKK'nin çıkışıyla mezarı çatlatmış ve geline aşamada Ortadoğu'nun en önemli stratejik gücü haline gelip demokratik entegrasyonu önerecek politik bilince ulaşmıştır.

İsrail 1948'de kesinleşen devletini 7 Ekim 2023 provokasyonundan sonra daha da kalıcılaştırma ve Ortadoğu'da hegemon güç olma sürecini başlatmıştır. Şüphesiz Ortadoğu'nun kadim halklarından olan Yahudilerin de diğer

halklarla birlikte eşit, özgür ve demokratik yaşama hakkı esastır. Burada sadece bir gerçekliğe işaret edilmektedir. Ortadoğu'da hegemon güç olmak isteyen İsrail'in, mezarı çatlatıp çıkan Kürtlerin stratejik rolünü görüp ilişkilene arayışları derinleşmektedir.

Türkiye açısından yeni bir yüzyıldan bahsedilecekse, demokratik toplum entegrasyonu eksenli Kürt-Türk ittifakına dayalı yeni bir strateji geliştirilmek durumundadır. Türkiye geçmişte olduğu gibi Kürtleri imha-inkâr ederek yeniden dizayn edilen Ortadoğu'da var olamaz. Bu sürece girilmiştir.

Kürtler artık eskisi gibi yaşamayacaktır. Ya ulus devletçik ya da demokratik toplum olarak yaşayacaklardır. İkisinden biri de olabilir, iç içe de olabilir. Ulus devletçik imkânı olmasına rağmen stratejik olarak demokratik toplumu savunuyoruz. Bu, PKK'nin tarihsel hakikatinde ve yarattığı mirasa da uygundur. PKK açısından bir ulus devlet olamaması bir şanstır. Bundan dolayı üzüntü duymuyoruz. Tersine vazgeçtik. PKK ulus devlet olsaydı kapitalist modernitenin bir varyantı olmaktan ya çökmekten ya da çürümekten kurtulamayacaktı. Bu nedenle tercihimizi demokratik toplum sosyalizminden yana yaptık. Demokratik toplumu tercih etmemizin nedeni, orta sınıf tuzağına düşmemektir.

Tarihi olarak Türklerin Ortadoğu'da varlık kazanması Kürtlerle ittifak içinde olmuştur. Selçuklu sultanı Sancar'ın bizzat Hemedan merkezli Kürdistan eyaletini kurması şöyle anlaşılmalıdır: Türkü yaşatmak için, Kürt yoksa dahi var olmak için onu bizzat inşa etmek gerekir. Selçuklular Kürtsüz Ortadoğu'da nefes alınamayacağını bildiğinden Kürdistan'ı ve Kürtleri stratejik ittifak gücü olarak tercih etmiştir. Türklerin Kürtsüz ayakta kalması, hatta kültür olarak varlığını sürdürmesi zordur.

Sürekli dile getirilen beka sorununu aşmak için güncelleşmiş Türk-Kürt ilişkisi tek seçenek olarak öne çıkmaktadır. Türk varlığının bekası

“

Demokratik toplum stratejisi ulus devlet stratejisinden farklıdır. Ulus devlet stratejisi, ağırlıklı olarak askeri güçle yürütülmek durumundadır. Demokratik toplum stratejisi, demokratik siyasetle yürütülür. Bir imha ile karşı karşıya gelindiğinde, toplumsal varlık söz konusu olduğunda ve siyasetin tüm kapıları kapandığında silahlı mücadele de dahil her türlü mücadele yöntemi devreye girer. Eğer hukuken ve siyaseten mücadele yürütme ortamı varsa, strateji askeri olamaz. Demokratik siyaset ve hukuk stratejisi esastır, pratiği halkın demokratik hareketliliğiyle gerçekleştirilir. Anayasal ve yasal düzenlemeler hukuku ifade eder. Bu hukuka bağlı kalınarak demokratik siyaset yürütülür.

”

için iki seçenek vardır:

1) Geçmiş yüzyılın imha-inkarını devam ettirmektir. Yüz yıl boyunca bu denendi. PKK'nin çıkışıyla bu seçenek boşa çıktı. Artık eskisi gibi Kürtleri yok saymak mümkün değildir. Türkiye'nin bekasının Kürtlerin imha-inkarına dayandırılması yanlış/yanlıştır.

2) Tarihi ittifakı güncelleyip dostluk, kardeşlik ve demokratik birlik temelinde demokratik toplum entegrasyonu ile yeni bir stratejik ittifak kurmak.

Türkiye'nin bekasının ancak bu temelde sağlanacağını, tarihsel ve güncel gerçeklik göstermektedir. Bunu görmemek asıl beka sorununu yaratmaktadır.

Açık ki yeni bir Kürt-Türk savaşı iki halkı da bitirir. Ziya Gökalp'in dediği gibi, "Türk Kürtsüz, Kürt Türksüz olamaz." Devlet Bahçeli bunu en iyi anlayanıdır ve bir özeleştirisi olarak görülebilecek şekilde ortaya koymuştur; bu değerlidir. Demokratik toplum entegrasyonu ile bina hayatıyet kazandırıyoruz. Kürtlerin bu temelde entegrasyonu, herkes için temel sorumluluk olmalıdır. Beka sorununu giderecek olan budur. Hepimiz için en acil ve ertelenmez olan da bu görevdir.

Bu kısa metinle demokratik ilkelere dayalı bir müzakereden ve bunun sonucunda oluşacak bir çözümden beklentilerimizi paylaştık.

Çözümde yeni olan herkes toplumun tüm gelişim dinamiklerini etkileyen, çözülmedikçe geri dönülemez şekilde yaraları derinleştiren temel sorun olarak "Kürt Sorunu"nun çözümünü için atılan adımları önemsemekte ve bu süreçte birlikte sergilenen çabaların nihayete erdirilmesini istemektedir.

O halde tartışmaktan, düşüncelerimizi paylaşmaktan geri durmamalıyız. Konuştukça ortaklaşılan noktaların artacağına, üzerinde uzlaşamayacağı düşünülen hususların müzakereyle bir çözüme kavuşacağına inanıyoruz. Demokratik müzakere de bunu gerektirir.

Onurlu birliktelikler demokratik entegrasyonla kurulur.

“

Stratejik ufkumuz kapitalist modernite temelli değil, demokratik modernite temelli demokratik sosyalizmdir. Dayatılan ulus devletçiğe karşı sosyalist demokratik toplum programını, stratejisini ortaya koyuyoruz. Ulus devletçik ile sosyalist demokratik toplum çekişme halindedir. Bu savaş, çatışmaya dayalı bir çekişme değil, ideolojik ve politik çekişmedir ya da demokratik toplum stratejisi ile ulus devletin çekişmesidir.

”

YAŞAMDA VE ÇALIŞMADA

“

Bir kere, komün sadece var olanı eşit ve adil paylaşırma işi değildir; bundan daha önce kolektif temelde çalışma ve yeni değerler üretme işidir. Bir komün ürettiği kadar güçlü ve etkili olur ve de toplumsal yaşamda yer eder. Varlığını da ancak üretimiyle sürdürür, yani öz güce dayalı bir sistemdir. Yaşamda komünal ve çalışmada kolektif olmak için özünü ifade eder.

”

DURAN KALKAN

Marks ve Engels, 19. Yüzyılın ortasında yazıp yayınladıkları Komünist Manifesto kitabına “Avrupa’da bir heyula dolaşiyor; komünizm heyulası” cümlesiyle başlamışlardı. Bir hırsızlık ve soygun düzeni olan kapitalizm, iktidar ve devlet sisteminde egemenliğini kurduğu dönemde komün düzeninden işte böyle korkmuştu. Toplumsal yaşamda komünalite işte bu denli etkiliydi.

Şimdi Önder Abdullah Öcalan’ın Mayıs 2025’te taslağını hazırladığı ve düzenlenerek “Demokratik Komünal Toplum Manifestosu” adıyla 2026 baharında Türkçe olarak basılan, yıl sonuna kadar Almanca ve İngilizce olarak da basılması öngörülen kitapla birlikte “Komün” tartışması yeniden gündeme gelmiş bulunuyor.

Gerçi şimdi yaklaşık iki yüzyıl öncesinde olduğu gibi, yeniden bir “Heyula”dan söz edilmiyor. Küreselleşen ve çok derin bir kriz-kaos içinde bulunan kapitalist modernite, belli ki tüm bunlara rağmen kendini daha az tehlikede görüyor. Kuşkusuz bunda reel-sosyalizmin yıkılışının çok önemli ve hatta belirleyici payı var. Bu nedenle, sermaye sisteminin sözcüleri tarafından, Önder Abdullah Öcalan’ın geliştirdiği yeni komün teorisi çok hayali, ütöpik ve gerçekleşemez olarak görülüyor. Söylemde böyle olsa da 28. yılında İmralı soykırım sisteminin hala sürdürülmesi ve Önder Abdullah Öcalan’ın ısrarla bu sistem içinde tutulması, aslında sermaye sisteminin içten içe duyduğu derin korkuyu da ortaya koyuyor.

Aslında Önder Abdullah Öcalan’ın komünü bu denli gündemleştirmesi pek yeni de değil. Demokratik Modernite Paradigması’nı geniş olarak izah ve ifade ettiği beş ciltlik “Demokratik Toplum Manifestosu” genel adıyla yayınlanan savunmalarında da komünal sistemi tüm yönleriyle tanımlamış ve demokratik, ekolojik, kadının özgürlükçü toplum paradigmasının temeli yapmıştı. Demokratik Konfederalizm Sistemi’nin esas olarak komünaliteye dayanacağını belirtmişti. Ancak yirmi yıl önce bu temelde belli bir arayış ve tartışma olduysa da pratikteki başarısızlıklar sonucunda giderek bundan uzaklaşma yaşandı. Bu durumu da çok yönlü eleştiren yeni Manifesto ile komün tartışması yeniden gündeme gelip alevlendi.

Önder Abdullah Öcalan’ın komüne dayalı demokratik sosyalist teorisine eleştiriler daha çok kendine “Sosyalist” ve hatta “Komünist” diyen çevrelerden geliyor. Tarihi salt sınıf mücadelesi ve sosyalizmi de işçi sınıfı diktatörlüğü olarak tanımlayan bu zihniyet, hem tarih tezi olarak ve hem de doğru sosyalist gelecek olarak komünün esas almayı kendisi için adeta bir tehlike görüyor. Hem kendine “Komünist” diyor ve hem de komünü esas almadığı gibi, esas alınmasını da eleştirmeye çalışıyor. Zannediyor ki kendinin yaşadığı çelişkiler görülemez ve de eleştirilemez. Oysa durumu, deve kuşu misalinde olduğu kadar açıktır.

Önder Abdullah Öcalan’ın yeni Manifesto ile komünü yeniden bu denli gündemleştirme-

sinde dönük esas zarar verici yaklaşım ise Kürt Özgürlük Hareketi’nin içinden ve çevresinden geliyor. Kuşkusuz Önder Apo belirttiği için, hiç kimse açıktan söz konusu düşünceleri ve de komünü reddetmiyor; ancak içini boşaltarak reddetmekten de kötü yapıyor. Öyle ki dilden dile bir ‘Komün’ kelimesi dolaşıp duruyor. Neredeyse var olan bütün örgüt ve kurumların adı değiştirilip ‘Komün’ yapı-

lacak. Neredeyse insanlar bile adlarını komün olarak değiştirecek. Şimdi Kürt toplumu içinde “Komün” kelimesi işte bu denli revaçta olan bir kelime. Ancak ne yazık ki çok büyük çoğunlukla içeriği anlaşılmadan ya da boşaltılarak kullanılıyor. Bir kişi veya kurum sonuna kadar bireyciliği ve özel mülkiyetçiliği yaşıyor, ama adını komün yapmaktan da geri durmuyor. Kısaca ‘Komün’ deniyor, ancak komün dışında her şey yapıyor ve de yaşıyor. Durum işte bu denli vahim bir düzeyde.

Aslında bu satırları da esas olarak bu nedenle yazıyoruz. Çünkü, eğer komün doğru ve yeterli anlaşılmadığı için bu yapılıyorsa, belli ki durum vahim demektir. O zaman doğru ve yeterince anlaşılmayı sağlayacak çalışmaların yapılması gerekir. Yok eğer bilinerek ve bir eğilim olarak bu durum yaşıyorsa, o zaman durum çok daha vahim demektir ki, bu durumda da doğru ve başarılı bir ideolojik mücadele yürütmek gerekir. Geçen yirmi yıl bir yönüyle böyle geçmiştir. Şimdi bunun özeleştirel sorgulaması temelinde bir düzeltme yapıyor, değişim ve dönüşüm yaşıyoruz ki, o halde en başta bu durumu aşmamız ve düzeltmeyi burada yapmamız gerekiyor.

Demokratik toplumun kök hücresi

Bildiğimiz kadarıyla komün kavramı en yoğun olarak Kürtçe ve Fransızca dillerinde kullanılıyor. Yani Aryenik kökenli bir kavram, Hint-Avrupa Dil Grubu’nun bir kavramı oluyor. Türkçe karşılığı olarak, kom-komün kavramları topluluk anlamına geliyor. Kombün kavramı toplanmak, toplu olmak anlamındadır. Komünal ve komünalist ise toplu olan, ortaklaşan olarak ifade edilebilir. Komünalizm de toplulukçuluk, topluluğu topluma dönüştürerek toplumculuk olarak tanımlanabilir. Türkçe karşılık olarak sosyalizmle eş anlamlıdır. Demek ki demokratik sosyalizm ile demokratik komünalizm eş anlamlıdır. Komün çalışması topluluk çalışması, komün örgütlemesi topluluk oluşturma demektir.

Kapitalist liberalizmin tüm çarpıtmalarına karşın, insan toplumsal bir varlıktır. Toplumsal olması bir tercih değil, varoluşsal bir zorunluluktur. Yaşayabilmesi, bir topluluk içinde olmasına bağlıdır. Bu bakımdan, bir tür olarak insanın varoluşu ve gelişimi topluluk temelinde olmuştur. İnsan varlığının ve yaşamının kökeni komünaldır. Doğal toplumu oluşturan klan ve kabile sistemi komün toplumu olmayı ifade eder. Bir kök hücre olarak komünal yapı toplumsal gelişme içinde hep var olmuş ve varlığını korumaya çalışmıştır.

Kısaca tarihsel toplumda önce komün vardı. Klan ve kabile toplumu bir komün toplumuuydu. Bu gerçeği saptırılmış liberalizm dışında herkes kabul ediyor. Örneğin Marksizm bu durumu “İlkel komünal toplum” olarak tanımlıyor. Buradaki ‘ilkel’ kavramı maddi-teknik açıdan gelişmemişlik anlamına geliyor. Toplumsal gelişmeyi ekonomik yapıyla izah eden bakış açısı açısından anlaşılır bir durumdur. Burada önemli olan,

insan varoluşunun komünal karakterini ortaya koymuş olmaktadır.

Marksist sosyal bilim, komünal toplumdaki yarılmayı sınıf oluşumuna bağlamaktadır. Şehir zemininde gelişen sınıflaşmaya dayalı olarak devletleşme ortaya çıkmıştır. Engels buna aileyi ekleyerek derinlik kazandırmaya çalışmışsa da yeterli bir izah ortaya çıkartamamıştır. Yeni bulgu ve bilgilere dayanarak yeni bir tarihsel tezi Demokratik Komünal Toplum Manifestosu’nda Önder Abdullah Öcalan geliştirmiştir. Anacıl komün toplumundaki yarılmayı, erkek avcı kulübünün oluşumuna bağlayarak sınıflaşmadan çok eski dönemlere kadar götürmüştür. Erkek avcı kulübünden oluşan binlerce yıllık kastik katil sisteme dayanarak iktidar ve devlet sisteminin geliştiğini ve sınıflaşmanın buna eklenip güç verdiğini ortaya koymuştur.

Artık 15 bin yıllık tarihsel toplumun komün ve devlet ikileminden ve mücadelesinden oluştuğunu biliyoruz. Giderek devletleşen kastik katil sistem, kadın köleliğine dayalı aile yapılanmasıyla komünaliteyi eritmeye ve yok etmeye çalışmıştır. Çok cariyeli hanedanlık sistemlerinden günümüzün erkek egemen aileciliğine kadar kendi esas dayanağını yaratmıştır. Devlet ve aile kıskacında komün toplumu sürekli aşındırılırken, komünal değerler bu baskı ve saldırılara karşı hep direnmiştir. Günümüzün demokratik toplumu işte bu diren- işlerin yaratımıdır.

Burada esas olarak üzerinde durmak istediğimiz husus şudur: İktidar ve devletçi sistemin kök hücresi günümüz erkek egemen aile yapısıdır. Önder Apo, bu aileyi küçük birer devlet ve iktidar olarak tanımlamıştır. Buna karşılık demokratik toplum sisteminin kök hücresi de komündür. Bu konuda yanlışla düşmemek gerekir. Devlet ve iktidarın kök hücresi olan aile, aynı zamanda demokratik toplumun da kök hücresi olamaz. Fakat birçok çevre böyle anlamakta ve böyle anlaşılması için de çalışmaktadır. Mevcut aile ancak demokratik dönüşüm yaşayarak ve bir komün ailesi haline gelerek, komün içinde yer alarak demokratik topluma hizmet edebilir. ‘Erkek’ komün erkeği, ‘kadın’ komün kadını, ‘çocuklar’ komün çocuğu olursa söz konusu dönüşüm gerçekleşir.

Açık ki bu konuda önemli bir kafa karışıklığı yaşıyoruz. Birçok söylem ve yazı, olduğu gibi aileyi demokratik toplumun kök hücresi sayıyor, yani bir komün konumunda ifade ediyor. Böyle olunca, komünün ne olduğu tam anlaşılamıyor. Eğer demokratik toplum mevcut aile üzerinde yükselecekse ve mevcut sistem değişmeyecekse, o zaman komünün anlamı ve yeri ne olacak? Kısaca iktidar ve devlet sisteminin kopamamanın ve komün yaşamına ve örgütlülüğüne yönelememenin altında yatan çok önemli bir neden işte bu oluyor. O halde komünü doğru anlamak ve

devletin kök hücresi olan mevcut aile gerçeğini yeterince eleştirip aşabilmek gerekiyor. Dikkat edilirse, devletçi sistemden demokratik topluma dönüşümün en önemli yanı, temeli burada gerçekleşiyor.

Sorumlu ve örgütlü yaşam

Karl Marks, Paris Komünü üzerine değerlendirmelerini “Komünün bayrağında ‘Herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre’ yazılıydı” cümlesiyle özetliyor. Kuşkusuz bu cümlede komünün ekonomik boyutuna ilişkin önemli bir yaklaşım var. Komün felsefesini ve temel ideolojik ilkesini ortaya koyuyor.

Buradan yola çıkarak komün için bazı önemli şeyler söyleyebiliriz. Öncelikle komünün bir ortaklaşma, dayanışma, paylaşım olduğunu biliyoruz. Yine komünün bireylerden ve onların katılımıyla oluştuğunu da biliyoruz. Peki bir birey komüne nasıl katılıyor? Komüne karşı görevleri ve sorumlulukları nelerdir? Benzer bir biçimde, komün birey açısından ne ifade ediyor? Komünün bireye karşı görev ve sorumlulukları neler? Belli ki konuyu söz konusu bu sorular çerçevesinde düşünüp değerlendirmemiz gerekiyor.

Önce ortaklaşma, paylaşım, dayanışma kavramları üzerinde duralım. Dikkat edilirse söz konusu bu kavramlar geneldir ve sadece demokratik komüne ait kavramlar değildir. Örneğin sermaye sisteminin de ortaklaşması, paylaşımı ve dayanışması vardır. Devlet sistemi, iktidar paylaşımı, holdingleşme ve benzerleri bunun somut örneğidir. Peki demokratik komün geçeceğinden bunları ayıran temel hususlar nelerdir? Çok açık ki, sermaye düzeninde söz konusu kavramların özünü kâr, sömür, tahakküm temelindeki ortaklaşma, paylaşım ve dayanışma oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu durum aslında söz konusu kavramların kirletilmesi, özlerinden sapıtırılması ve hırsızlığın gizlenme çabası olmaktadır. Bunları demokratik komünalite ile mukayese etmeye çalışmak bile anlamsızdır.

Ancak ‘Salt eşitlikçilik’ denen ve küçük-burjuva eğilim olarak tanımlanan ortaklaşma, paylaşım ve dayanışma da söz konusudur. Örneğin bir komünal ortaklaşma yapılıyorsa, buna herkesin eşit değerle katılımı öngörülmektedir. Yani herkes aynı değeri katacak, herkes aynı saat çalışacak, herkes aynı işi yapacak gibi! Yine sonuçtaki paylaşımdan herkes aynı miktarda alacak; örneğin aynı ölçek ürün, aynı sayıda hayvan, aynı miktarda maaş vb. gibi! İyi bilelim ki, bütün bunlar da komün kavramı içinde ele alınıyor; hatta bunların daha adaletli ve eşit olduğu savunuluyor. Dikkat edilirse, K. Marks’ın komün tanımlaması böyle değildir. Fakat örneğin Sovyetler Birliği’nde bazı yönleriyle buna benzer bir sistem ortaya çıkmıştır. Önder Apo, bu durumu “Fıravun sos-

yalizmi” olarak tanımlamıştır. Kölelikte eşitlik sistemi olarak eleştirmiştir. Ancak komüne dönük benzer anlayışlar farklı düzeylerde de olsa içimizde de görülmektedir. Salt eşitlikçi küçük-burjuva yaklaşımın etkileri bizde de yaşanmaktadır. Yine kadını erkeğe eşitleyen yanlış yaklaşımlar da fazlasıyla görülmektedir. Dahası komünü üreten değil de sadece tüketen, tüketmede eşitlik olarak ele alan yaklaşımlar da az değildir. Örneğin düşünce Önder Apo’dan hazır alınmakta, onu daha da geliştirmek için çalışmak yerine ezbere tekrarlayarak tüketmek bir devrimci çalışma sanılmaktadır. Yine örgütten maddi imkânlar, para, erzak, kadro, savaşı hazır olarak alınmakta, komün yaşamı bunların tüketilmesi olarak görülmektedir. Bunlar az olunca da örgüte yönelik şikâyet ve rahatsızlık geliştirilmektedir.

Kuşkusuz salt eşitlikçi küçük-burjuva yaklaşımı, farklılıkları gözetmediği için doğru değildir. Çünkü kadını erkeğe, yoksulu varlıkla göre ele almaktadır. Açık ki demokratik sosyalizm ya da demokratik komünalizm böyle bir özgürlüğü ve eşitliği esas alamaz; komün felsefesini ve ideolojisini buna göre oluşturamaz. Ekonomik açıdan Marks’ın ortaya koyduğu yaklaşım ve ölçü önemlidir. Herkesin gücüne ve yeteneğine göre komün yaşamına ve çalışmasına katılması demokratik sosyalizmin temel yaklaşımlarından biridir. Kaba bir bakışla eşitliğin ihlali gibi görünen bu yaklaşımın, toplumsal hakikat derinliğine incelendiğinde doğru, yani özgürlükçü ve eşitlikçi olduğu görülecektir. Ancak böyle bir yaklaşımdan en güçlü çalışma ortaya çıkar ve insanların birbirine güveni ve dayanışması pekişir. Herkesin aynı güç ve yetenekte katılımını öngörmek, en zayıf olana göre bir katılımı ortaya çıkartacağı için hem çalışmanın verimini düşürür ve hem de gücü ve yeteneği olanları bireyci çalışmaya yönlendirir. Tabi üretim az olunca da kullanımda yeterlilik ortaya çıkmayabilir. Herkesin gücü ve yeteneği ölçüsünde komüne katılıp çalışması komünde tam bir birlik ve yeterli üretim ortaya çıkarır ki, bu da kullanım ihtiyacını karşılayacak sonucu verir.

Benzer bir biçimde, komünal üretimden herkesin ihtiyacına göre alıp kullanması ilkesi de çok önemlidir. Kaba bir bakış, bazısı çok bazısı az alacağı için eşitlik olmaz diyebilir. Ancak herkes ihtiyacı olanı alacağı için herhangi bir maddi yaşam sorunu kalmaz, dolayısıyla eşitlik burada, yani herkesin ihtiyacının karşılanmasında sağlanır. Esas komün ruhuna ve ilkesine aykırı olan, herkesin aynı düzeyde almasıdır. Örneğin bir komün üyesinin o anki ihtiyacı aldığından daha fazla olursa, bunu alamamış olduğu için de ihtiyacını karşılayamaz, yani aç ve imkânsız kalır. Yine ihtiyacı olandan fazlasını alan bir komün üyesi, aldığını kullanmayacağı için sermayeye dönüştürebilir.

Bu açıdan demokratik komünün ekonomik boyutunu “Herkesin yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre” ilkesiyle tanımlayabiliriz. Bu hem komün felsefesine ve hem de ideolojisine uygundur. Herkesi güçlendiren ve yücelten doğru bir ortaklaşma, paylaşım ve dayanışma durumu ortaya çıkarır. Böyle bir komün sisteminde hiç kimse aç, yoksul ve açlık kalmaz. Var olan ortaklaşma, dayanışma ve paylaşım herkese ihtiyacını kazandırır. Ancak bu, demokratik komünün sadece ekonomik boyutudur. Marksizm, toplumsal yaşamı sadece ekonomik temele dayandırdığı için, bu tanımlama yeterli görülmektedir. Oysaki toplumsal yaşamın bundan ötede önemli ve temel oluşturan boyutları da vardır. Toplumsal yaşam maddi olduğu kadar manevidir de. Bu bakımdan Marks’ın tanımlaması dar ve yetersizdir, ekonomik indirgemeciliği ifade etmektedir. Halbuki demokratik komünün bunun ötesinde başka önemli boyutları da vardır.

Bir kere, komünü sadece var olanı eşit ve adil paylaşma işi değildir; bundan daha önce kolektif temelde çalışma ve yeni değerler üretme işidir. Bir komün ürettiği kadar güçlü ve etkili olur ve de toplumsal yaşamda yer eder. Varlığını da ancak üretimiyle sürdürür, yani öz güce dayalı bir sistemdir. Yaşamda komünal ve çalışmada kolektif olmak için özünü ifade eder. Do-

layısıyla öz güce ve öz yeterliliğe dayanmayan anlayışlar doğru değildir. Yine komün yaşamını sadece hazırın tüketilmesi olarak ele alan yaklaşımlar da doğru değildir. Zaten gerçekte böyle bir yaşam olmaz, çünkü hiçbir şey hazır bulunmaz. Böyle bir durum güncel olarak bizde ortaya çıkmıştır ve yanlışlıklara dayandığı için geçicidir. Aslında ne örgüt ve ne de komünal sistem gerçeğine uygundur. Bazı şeylere dayalı olarak ucube denecek bir tarzda ortaya çıkmıştır ki, yakın zamanda tümünden yok olmak zorundadır.

Diğer yandan, komünal sistem büyük bir sorumluluk, bilinç ve örgütlülük gerektirir. Özgürlük Hareketimizde ortaya çıkan fedai düzeyi bu gerçekliği iyi ifade etmektedir. Kısaca komüne katılım gerçek anlamıyla fedai olmak durumundadır. Bir fedainin sahip olduğu sorumluluk duygusu, bilinci, cesareti, fedakârlığı ve örgütlülüğü her komün üyesinde de bulunmak zorundadır. Komünal yaşam ve kolektif çalışma ancak bu temelde gerçekleşir. Bu anlamda komün, ortak duygu dünyası, yaşam felsefesi ve toplumsal aidiyet bilincidir. Bir yaşam, örgütlenme ve çalışma tarzıdır. İyilik, doğruluk, güzellik ve özgürlük temelinde yaşamı tekrar tekrar üretmektir. Komünleşme umutlu olma ve yanındakini hissetme demektir. Ancak hayali ve ihtiyacı olanlar komünleşebilir. Kaba materyalizmin aşırı realist ve maddiyatçılığı komün gerçeğine terstir. Yine komünü aşırı idealize etmek de kavramın içini boşaltıp canlılığını yok etmektedir. Komün yaşamda, çalışmada ve yönetimde doğrudan demokrasiyi ifade eder. Kısaca komün demek, doğrudan demokrasi ve demokratik toplum demektir.

Bunlarla birlikte, Marks’ın tanımına eklenecek daha önemli hususlar vardır. Şunu hiçbir zaman unutmamak gerekir ki, komün toplumu anıl toplum demektir. Bu gerçeklik insanlığın var oluşunda da böyleydi, bugün de böyledir, gelecekte de hep böyle olacaktır. Gerçek anlamda komünal yaşam özgür kadın etrafında şekillenecektir. Her türlü eşitlik özgür kadın çizgisine ve gerçeğine göre olacaktır. Çünkü özgür yaşam, özgür kadın etrafında oluşan yaşamdır. Bu nedenle, komünalitenin geliştirilmesinde kadın özgürlük çizgisindeki eğitim ve buna dayalı kadın öncülüğü esastır. Kadın özgürlüğünü öngörmeyen ya da kadını erkeğe, erkek sistemine benzetip eşitleyen yaklaşımlar demokratik komünü ortaya çıkarmazlar; çünkü özgür-

lüğü ve farklılıklara dayalı eşitliği esas almamaktadırlar. Bu bakımdan komünleşme çalışması aynı zamanda kadın özgürlük çalışması, kadının örgütlenme çalışması demektir. Her türlü erkek egemen zihniyet ve sisteme karşı kadın özgürlük çizgisinde mücadele etmeyi ifade eder.

Benzer bir yaklaşımı doğayla uyum noktasında da ortaya koyabiliriz. Demokratik komün sistemi doğayla tam uyumlu bir sistemdir. Endüstriyalizmin doğa kırımına karşı toplumsal ekolojik duruşu ve mücadeleyi ifade eder. Her komünün ekolojik yaklaşımı ve duruşu mutlaka olmak zorundadır. Komünleşmenin ekolojik boyutu, ekonomik ve siyasi boyutundan daha önce gelir. Komünal zihniyetin oluşmasında en temel bilinç ekolojik bilinçtir. Bu bakımdan, demokratik sosyalizm, komünün ekolojik boyutunu en öncelikli boyutlardan biri olarak ele alır.

53 yıllık komünal yürüyüşün dersleri

Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan öncülüğünde Kürt Özgürlük Hareketi’nin 53 yıllık komünal yürüyüşü, komün örgütlenmesi konusunda tarihi öneme sahip büyük bir tecrübe birikimidir. Bu birikim, doğrusu, yanlış ve eksiğiyle çok zengin dersler içermektedir. Komün örgütlenmesi üzerine tartışır ve bu konuda pratik yapmaya yönelirken, kuşkusuz bu derslerden de yararlanmak gerekir.

Öncelikle şunu belirtelim ki, PKK’de somutlaşan komünal yaşamın temelinde Önder Abdullah Öcalan’ın kişilik özellikleri vardır. Komünal yaşam, örgütlenme ve çalışma tarzı, ahlaki, politikası, yaratıcılığı ve özverisi tamamen Önder Apo’nun kişilik özelliklerinden ve bununla bütünleşen şehitlerimizin katkılarından oluşmuştur. 53 yıllık kesintisiz devrimci ve sosyalist yürüyüşünde Önder Apo, düşünce ve pratik olarak her şeyini Harekete ve halka vermiş, her şeyi yanındakilerle paylaşmış, kişisel hiçbir şey biriktirmemiştir. Bu durumu, “Bende biten ne varsa hepsini size verdim, benden daha ne istiyorsunuz?” sözleriyle açıkça ifade etmiştir.

Burada şu soru ortaya çıkıyor: Peki Önder Apo söz konusu bu özellikleri nereden ya da kimlerden aldı? Elbette bu sorunun yeterli cevabı büyük önem arz ediyor. Tarihsel yaşam süreci ve Önder Apo’nun söyledikleri ve yazdıkları incelenirse, Önder Apo’nun yeterli ve son de-

rece açık cevaplar verdiği görülür. Bu konuda da Önder Abdullah Öcalan’ın annesiyle ilişki ve çelişkileri başta gelir. Yine köydeki aile ve köy yaşamı, kız-oğlan akranlarıyla ilişkileri belirleyici yer tutar. Yani kom-komün kelimesini yaratan Kürt toplumunun canlı kalan komünal özellikleri Önder Apo’nun komünalist kişiliğinin şekillenmesinde belirleyici rol oynamıştır.

Bununla birlikte komünalizme hizmet eden tarihsel hareketlerin deneyimlerini, dini, etnik, solcu ayrımı yapmadan incelemiş ve hepsinden bir şeyler almaya ve yararlanmaya çalışmıştır. Örneğin İslam Devrimi’ni tüm boyutlarıyla sürekli incelemiştir. Fransız Devrimi’nden sürekli dersler çıkarmaya çalışmıştır. Ekim 1917 Rus Devrimi’ni her süreçte inceleyerek Sovyetler Birliği ve gelişen ulusal kurtuluş hareketlerinin derslerinden yararlanmıştır. Bunlarda ortaya çıkan devletçi ve iktidarcı yanları eleştirerek, toplumcu olan yanları esas alıp kişiliğine yedirmiştir. Apocu komünalist kişilik tüm bunların sentezinden oluşmuştur.

Apocu ideolojik grup, bir aydın-gençlik grubudur ve esas olarak Ankara’daki yüksek öğrenim gençliği içinde doğup şekillenmiştir. Dolayısıyla komünalitenin şekillenmesinde öğrenci gençliğin ruhu ve yaşamı belirleyici etki yapmıştır. Tahmin edileceği üzere bu yaşam, aile desteği, öğrenci bursları, kısmi çalışma ücretiyle beslenmiştir. Maddi gelir bakımından en alt sırada, yoksulluk sınırında bir yaşam söz konusudur. Ancak Apocu Gruba katılmak, öncelikle elinde olanı komüne vermek ve bunları herkesin ihtiyaca göre kullanması biçiminde gerçekleşmiştir. Giderek bu süreç, okuldan, aileden ve sistemden kopuş ile noktalanmıştır.

Dikkat edilirse, komünal yaşamın temellerinin atıldığı bu dönemde maddi imkân yok denecek düzeydedir. O halde, Apocu komünalite maddi imkân üzerinde, bunun bolluğu ve sürekliliği üzerinde şekillenmemiştir. Tam tersine azlığı, yokluğu üzerine, yani yoksulluk üzerine şekillenmiştir. Peki bu koşullarda Apocu komün neyle beslenmiş ki devam edip gelişme sağlamış? İşte en önemlisi bu sorunun cevabıdır ve bu cevap da ‘Maneviyat’ olmaktadır. Apocu komünleşmede en büyük birleştirici güç manevi etkiler, Kürt varlığına, özgürlüğe ve sosyalizme duyulan büyük bağlılık ve inançtır. Düşüncenin örgütleyici ve birleştirici gücüdür. Bunu da Önder Abdullah Öcalan geliştirip yaşadığı için, Önder Apo’ya sarsılmaz bir inanç ve bağlılık ortaya çıkmıştır. Bu ortak ruh ve maneviyat, tarihin en büyük arkadaşlığını fedailik düzeyinde ortaya çıkarmıştır. Demek ki komünal yaşamın temeli ve belirleyici gücü maddiyat değil, maneviyattır. Apocu komünalitenin birinci ve en temel dersi budur. Kürdistan’da komün inşa etmeye çalışanlar öncelikle bu dersi doğru öğrenmek ve buna uygun hareket etmek durumundadır.

Apocu Grup, 1976 yılından itibaren Kürdistan’a dönük hareketi geliştirerek yine öğrenci gençlik içinde çalışmıştır. Kürdistan’daki ilk grup şekillenmesi de esas olarak gençlik gruplaşmasıdır. Üç yıl içinde Antep’ten Ağrı’ya ka-

“Komün toplumu anıl toplum demektir. Bu gerçeklik insanlığın var oluşunda da böyleydi, bugün de böyledir, gelecekte de hep böyle olacaktır. Gerçek anlamda komünal yaşam özgür kadın etrafında şekillenecektir. Her türlü eşitlik özgür kadın çizgisine ve gerçeğine göre olacaktır. Çünkü özgür yaşam, özgür kadın etrafında oluşan yaşamdır. Bu nedenle, komünalitenin geliştirilmesinde kadın özgürlük çizgisindeki eğitim ve buna dayalı kadın öncülüğü esastır.”

dar yüzlerce öğrenci evinden oluşan bir gençlik örgütü ortaya çıkmıştır. Apocular, örgütlenme yerleri olan bu evlere "Komün Evi" diyorlardı. Bu evler hem yaşam yerleriydi ve hem de eğitim okulları ve yönetim karargahlarıydı. Her komitenin bu temelde örgütleyip işlettiği çok sayıda komün evi vardı. Kısaca komün yaşamı, Ankara'daki ilk ev olan ve Önder Apo ile Haki Karer ve Kemal Pir'in birlikte kaldıkları evde başladı. Komün yaşamı Önder Apo'nun grup oluşturmaya karar verdiği andan itibaren öğrenci evlerinde şekillendi.

PKK, böyle bir komünal yaşam, örgütlenme ve çalışma temelinde hayat buldu. Ajanlaşmış yapı, kurum ve kişilere karşı devrimci şiddet temelindeki mücadelenin her alanda yayılması, Hilvan ve Siverek direnişleri etrafında grubun kitleselleşmesi partiyi ortaya çıkardı. Dolayısıyla PKK, komünal yaşam ve kolektif çalışma temelinde şekillendi. Kürtler koma, komüne yabancı olmadıkları gibi, Kürt Özgürlük Hareketi de yabancı değildir ve ortaya çıkışından itibaren komünalite temelinde örgütlenip yaşamıştır.

15 Ağustos 1984 Atılımı temelinde gerillanın gelişimi de Kürdistan'da ciddi zorluklar içinde gerçekleşmiştir. Özellikle başta Vietnam olmak üzere diğer ülkelerin deneyimlerine benzemek istemiş, ancak bunların hiçbirini Kürdistan koşullarına uymamıştır. Sonuçta Kürdistan gerillası parti ölçülerini olduğu gibi yaşayan bir yapıda, yani komünal yaşayan ve çalışan bir yapıda şekillenmiştir. Komünal olmayan gerillacılık Kürdistan'da değil etkili olmak, varlığını bile koruyamamıştır. Dolayısıyla karşıt güçler tarafından gerillaya dayatılan orta yolculuk ve çetecilik, gerillada komünal ideolojiden sapmayı ifade etmiştir.

Kuşkusuz gerillanın Apocu komünaliteye kattığı çok önemli hususlar vardır. Bunlardan bir tanesi yaşanan fedailik gerçeğidir. Gerçi Apocu doğuşun ve çizginin özünde fedailik vardır ve partileşme ile zindan direnişi bu özü pratikleştirmenin önünü açmıştır. Gerilla da bunu tamamlamış ve fedailik çizgisini yaşamda ve mücadelede somutlaştırmıştır. Partileşmede Haki Karer'in kişiliği, zindandaki onur direnişinde Mazlum Doğan, Kemal Pir, Sakine Cansız ve Hayri Durmuş kişiliği, gerillada Egid ve Zilan kişiliği fedailik çizgisinin sembolleri olmuştur.

Gerillanın Apocu komünaliteye kattığı diğer önemli husus, gerillalaşma temelindeki yaygın kadın katılımı ve kadın özgürlük çizgisinin geliştirilmesidir. Özgün kadın gerillalaşması, mücadelede kadın öncülüğünü ortaya çıkardığı gibi, aynı zamanda Apocu komünaliteyi de analı özüne kavuşturmuştur. Apocu komünalizmin gücü ve yenilmezliği esas olarak buradan kaynaklanmaktadır. Burada da Sara, Beritan ve Zilan'dan Delal ve Leyla'ya kadar uzanan binlerce kadın şehidin belirleyici etkisi vardır.

Bu katkılar yanında, gerilla komünalitesinin dar ve yetersiz yanları da vardır. Örneğin savaşın bir üretim aracına, yani kazanç kaynağına dönüştürülmesi, her an ideolojik ve örgütsel denetim uygulanmazsa her türlü çeteciliğe yol açabilmektedir. Yine savaş dışında üretimin olmaması, ciddi olarak darlık ve tek yanlılık etkene olabilmektedir. Dahası herkesin üretime katılması, sadece tüketime dayalı bir komünal yaşam anlayışının ve alışkanlığının gelişmesine yol açmaktadır. Dolayısıyla gerilla komünü, çoğunlukla, bir biçimde elde edilmiş olan lojistiğin eşit dağıtımı ve kullanımından ibaret hale gelmektedir. En önemlisi de böyle bir yaşam toplumdan kopukluğu ve giderek topluma yabancılaşmayı ortaya çıkarmaktadır. Topluma gittiğinde gerilladaki tarzı olduğu gibi sivil toplum yaşamına uygulama durumuna yol açmaktadır.

Çok açık ki, bütün bunların hepsini dört parça Kürdistan'daki ve yurt dışındaki kitle faaliyetlerinde yaşadık. En son Rojava pratiği, bu tür olumsuzlukların çok acı bir deneyimi oldu. Gerillada şekillenen kadronun toplumdan kopukluğu, sivil topluma gerilladaki gibi yaklaşımı, toplumsal üretim konusundaki bilgisizliği ve acemiliği, toplumu eğitime ve örgütlemeye konusundaki yetersizliği, bastırılmış olan bireyci ve maddiyatçı yaşam özelemleri ve tek yanlılığı çok yaygın bir biçimde açığa çıktı. Bunları önce Bakur, Başûr ve Avrupa'da, son on yıldır da Rojava'da ağır bir tarzda yaşadık. Gördük ki gerillada şekillenen komünalite sivil toplumu eğitip örgütlemek için yetersizdir. Çok ciddi bir eğitimden geçmeden kadroların gerilladan alınıp olduğu gibi toplumun içine gönderilmesi başarılı bir pratik ortaya çıkarmamaktadır. Toplumun komünal eğitimini ve örgütlenmesini ger-

çekleştirsın diye gönderilen kadrolar, toplumu komünalite içine çekmedikleri gibi, tersine kendi komünalitetlerini de kaybedip en kötü bireyciler ve maddiyatçılar, özel mülkiyetçiler haline gelebilmektedir. Son 25 yılın en önemli derslerinden biri budur.

Son yirmi yılın diğer önemli bir dersi de KCK örgütlenmesi konusunda yaşanan hata ve yetersizliklerdir. Bir komünal sistem olan KCK örgütlenmesi komün temelinde tabandan geliştirilecekken, tıpkı parti merkezizetiği gibi yapılarak üstten KONGRA-GEL ve meclisler temelinde geliştirilmek istenmiştir. Halbuki KCK Sözleşmesi'nde öncelik komünde ve taban örgütlenmesindedir. Toplum yaşamının farklı alanlarını içeren boyut örgütlenmeleri ve bu temelde oluşturulan komitelerin komün örgütlenmesi içerisinde gerçekleştirilmesi gerekir. Pratik ise bunların tersi olmuştur. Sözleşmeye rağmen, KCK örgütlenmesi üstten alta doğru yapılmak istenmiştir. Önce genel KONGRA-GEL ve Yürütme Konseyi, yine boyutları içeren genel komiteler örgütlenmiş, bunlar temelinde taban örgütlenmesine ulaşmak ve örgütlü toplum yaratmak için çalışılmıştır. Tabi böyle bir şey pratikte gerçekleşmemiştir. Tersine üstte ve toplumdan kopuk bir bürokratik yapı ortaya çıkmıştır.

Diğer yandan, komünal ideolojinin topluma götürülmesinde ve toplumun demokratik komün temelinde eğitilip örgütlenmesinde de tereddütler ve zayıflıklar yaşanmıştır. PKK'nin varlığı, komünal yaşam ve örgütlülüğün sadece PKK için, onun kadroları için geçerli olduğu gibi yanlış bir anlayışın ortaya çıkmasına hizmet etmiştir. Bundan da etkilenecek, kadrolar tarafından toplumun komünal eğitimine ve örgütlenmesine yönelimde çok ciddi bir zayıflık yaşanmıştır. Bunun sonucunda komünal temelde toplum eğitimi ve örgütlenmesi gelişmemiş, kitle çalışmasında cephe sürecinin tarzı esas olarak aşılamamıştır. Açık ki tüm bunların çok ciddi bir özeleştirel sorgulama ile aşılmasına, doğru dersler temelinde ciddi bir düzeltmenin yaşanmasına ihtiyaç vardır. Özellikle Demokratik Komünal Toplum Manifestosu ışığında Demokratik Komünler Birliği örgütlenmesine yönelirken böyle bir sorgulama ve ders çıkarma hayati önem taşımaktadır.

Belli ki hiç kendini eğitip yenilemeden ve sadece gerilla tecrübesiyle demokratik komünal toplum çalışmasına yönelmek doğru değildir. Bu tarzdaki yönelimlerin başarılı olmadığı, komünal çizgide toplumu eğitip örgütlenmediği çok net bir biçimde ortaya çıkmıştır. O halde, Demokratik Komünler Birliği çalışmasına yö-

nelirken, öncelikle Manifesto temelinde kadronun kendini eğitip yenilemesi, çok ciddi bir değişim ve dönüşüm yaşaması gerekir. Demokratik Komünler Birliği çalışmasında başarılı olabilmenin birinci şartı budur.

İkinci şartı ise, Demokratik Komünler Birliği çalışmasını, KCK'de olduğu gibi üstten alta doğru değil, alttan üste doğru, tabandan komün örgütleyerek üste komünler komününe doğru geliştirmektir. Öncelik tabanda, köyde ve mahallede komün örgütlenmesindedir. Dönemin en temel örgütlenme biçimi komün örgütlenmesidir. Her türlü örgütsel çalışmanın komün yaratmaya hizmet etmesi gerekir. Komün yaratmayan kitle eğitimi ve örgütleme çalışması dönemin çizgisine uygun değildir. Önce yaygın bir öncü çalışmayla her alanda komünler örgütlemek, sonra da bu komünlerin bir araya gelerek Demokratik Komünler Birliği oluşturmalarını gerçekleştirmek gerekir. Komünler komünü demek, demokratik komünler birliğinin geliştirilmesi demektir. Toplumsal yaşamın farklı alanlarını oluşturan boyut örgütlenmesini de merkezi komiteler temelinde değil, tabandaki komün örgütlülükleri içinde gerçekleştirmek gerekir.

Bir komün taslağı (Komünü düşünmek)

Komün üzerine her türlü düşünme, yapılacak en ideal taslak çalışması bazı genel ilkeleri ortaya koymaktan öteye geçmez. Bu işin her türlü ayrıntısını veren ve de her yerde geçerli olan bir klişesi yoktur. En mükemmel olan taslak bile pratik uygulamada yetersiz kalır. Bu nedenle, komün çalışmasına yaratıcı yaklaşmak, her yerin somut koşullarına göre bu çalışmayı planlayıp yürütmek, birkaç yaşam alanında ortaklaşmayla başlayıp tüm yaşamı ortaklaştırmaya kadar çok geniş bir çerçevede düşünüp ele almak gerekir. Önder Apo, 'toprağın, suyun ve enerjinin komünleştirilmesi' diyerek en genel olanı ortaya koymuştur. Buna göre, her yerin somut durumu dikkate alınarak ve en uygun olandan başlanarak komünleşme çalışmasını geliştirmek gerekir. Komünleşmenin başlangıcı var, ama sonu yoktur; yaşamın sonsuz zenginliğinde komünleşme çalışması sürüp gider.

Komün çalışmasının çok önemli bir yanı, bu işin ancak toplumla birlikte tartışılıp planlanarak pratik uygulamaya dönüştürüleceği gerçeğidir. Çalışmaya yaratıcı yaklaşımın önemi de burada ortaya çıkmaktadır. Üstten öngörme ve dayatmayla komün örgütlenemez. Komünü örgütleyip yaşayacak olanlar anlamadan ve kabul etmeden komün örgütlenemez ve sürdürülemez. Kuşkusuz komün çalışmasına da öncülük gerekir, belki de öncünün rolü en iyi bir biçimde komün çalışmasında ortaya çıkar. Fakat bu öncülük, 'en iyisini ben bilirim' tarzından bir dayatma biçiminde yapılamaz. Doğru kadro öncülüğü, her şeyi komünü oluşturacak halkla bir-

likte tartışan, planlayan ve uygulayan öncülüktür. Dolayısıyla toplumla tartışma gücünü ve sabrını göstermek, toplum çalışmasında usta olmak gerekir.

Bu noktada önemli bir konu olarak da komün çalışmasında yöntem sorunu ortaya çıkmaktadır. Komün örgütlenmesini baskı ve zorla, üstten dayatma ile geliştiremeyiz. Çeşitli karar ya da kanun baskısıyla da insanları komün yaşamına çekemeyiz. Rusya'da olduğu gibi, devlet ve kanun baskısıyla oluşturulan sözde komünlerin geleceği yoktur. Dikkat edilirse, bu tür örgütlenmeler, aradan yetmiş yıl da geçmiş olsa yine de yıkılmaktan kurtulamamaktadır. Bu nedenle, demokratik sosyalistlerin komün örgütlenme tarzı üstten dayatma, baskı ve zor olamaz; tersine halkla tartışma, onları eğitime ve ikna etme en doğru ve temel tarzdır. Bunun için de Kemal Pir'in deyiimiyle 'gerekirse üç saat, gerekirse üç yüz saat konuşur' ve ikna etmeyi esas alırız. Önemine göre bu süreç üç gün ya da üç ay da sürebilir, üç yıl ya da otuz yıl da sürebilir. Ama eğitim ve ikna dışında komün örgütlenmenin doğru ve kalıcı yöntemi yoktur. Demek ki kuyudaki Yusuf'un sabrı kadar sabırlı olmayı bilmek gerekir.

Baştan itiraf edelim ki, komün çalışması zor bir çalışmadır ve gerçekten bu durumu bilerek söz konusu çalışmaya girmek gerekir. Çünkü yüz yılların, hatta bin yılların oluşturduğu bireyci ve özel mülkiyetçi anlayışları ve alışkanlıkları gidermek öyle kolay ve hemen olacak bir şey değildir. Bunun için sabırlı, yöntemli, planlı bir eğitim ve ikna çalışması gerekir. Fakat zor olduğu kadar da heyecan ve coşku verici bir iştir. İnsan bu işe girip bazı gelişmeler yarattıkça büyük haz duyar ve asla bu çalışmadan vazgeçmek istemez. Başlangıçta bunların bilinmesi ve süreç içinde hatalı yaklaşımlar içine girilmemesi önemlidir. Dahası bugünün dünyasında komünal örgütlenme ve yaşama en yatkın olan toplum yine de Kürtlerdir. Kürt toplumunu komünal örgütlenmeye çekemeyen devrimciliğin başka yerde başarı şansı yoktur. Örneğin, bizzat Önder Apo tarafından eğitilmiş olan Rojava Kürtlerini komünal örgütlenme içine çekememek, gerçekten de en ciddi özeleştirel gerektiren bir durum olmuştur. Hiç olmazsa şimdi böylesi bir özeleştirel sorgulamayla gereken dersleri çıkartıp, geçmişin yetersizliklerinin intikamını alan bir komün çalışması pratiğine yönelmeliyiz.

Komün örgütlenmesinde önemli bir konu da kuşkusuz mülkiyet konusudur. İktidar ve devlet sistemi bireysel özel mülkiyet üzerine kurulmuştur. Bu kastik katil sistemin günümüzdeki yapılışı olan kapitalist modernite ise, 'azami kâr' kapsamında sömürmedik ve soymadık bir şey bırakmamış, toplumu ve doğayı adeta tükenme noktasına getirmiştir. Kuşkusuz demokratik komün sistemi böyle bir mülkiyeti esas alamaz. Buna karşılık, reel-sosyalist sistem de 'kamu mülkiyeti' adıyla her şeyi devletleştirmiş ve tek mülkiyet olarak devleti ortaya çıkarmıştır. Sovyetler Birliği'nin yıkılması öncesinde de bu durum birçok sosyalist çevre tarafından eleştirilmiştir. Sovyetler Birliği'nin yıkılışı ise zaten

“Demokratik Komünler Birliği çalışmasına yönelirken, öncelikle Manifesto temelinde kadronun kendini eğitip yenilemesi, çok ciddi bir değişim ve dönüşüm yaşaması gerekir. Demokratik Komünler Birliği çalışmasında başarılı olabilmenin birinci şartı budur.”

“Önder Apo, ‘toprağın, suyun ve enerjinin komünleştirilmesi’ diyerek en genel olanı ortaya koymuştur. Buna göre, her yerin somut durumu dikkate alınarak ve en uygun olandan başlanarak komünleşme çalışmasını geliştirmek gerekir. Komünleşmenin başlangıcı var, ama sonu yoktur; yaşamın sonsuz zenginliğinde komünleşme çalışması sürüp gider.”

doğru olmadığını ortaya koymuştur. Önder Apo, bu durumu ‘Fıravun sosyalizmi’ diyerek eleştirmiş, mülkiyetin komünler elinde olması gerektiğini belirtmiştir. O halde, demokratik sosyalizmin mülkiyet anlayışı, bireyci özel mülkiyet olamayacağı gibi, devlet mülkiyeti de olamaz. Peki ne olur? Çok açık ki ‘komün mülkiyeti’ olur. Demokratik komünalitenin mülkiyet anlayışı komün mülkiyetidir. Komünde yer alan herkes, bunu bir komün üyesi olarak kendi mülkiyeti biçiminde görüp sahip çıkmalıdır. Önder Apo’nun deyimiyle “Biraz da benim” demelidir.

Bunlar temelinde bir komün taslağı üzerinde somutlaşabiliriz. Örneğin bir köy veya mahallede komün örgütlenme çalışması yürütmek istiyorsak, çok açık ki önce bu yerin coğrafi, toplumsal ve kültürel yapısı üzerinde yoğunlaşır ve somut durumu tüm ayrıntılarıyla analiz etmeye çalışırız. Dahası orada yaşayan insanlarla çeşitli biçimlerde tartışıp eğitimlerini anlamaya çalışırız. Bir yerde komün örgütlemesi yapabilmek için, öncelikle böylesi bir analiz çalışması şarttır. Bunun için bir ön çalışma ve belli bir hazırlık gerekir. Bu temelde asgari bir taslağa ulaşarak çalışmayı daha da ileri götürmek ve de resmileştirmek başarı açısından önemli bir yöntemdir.

Örneğin bir köyü ele aldığımızda, köyde yaşayan herkesi komün örgütlenmesine katabilmek elbette önemlidir. Fakat böyle olmayabilir ve bazı kişiler katılmayabilir. Elbette bu durumda da yaşamın uygun yerlerinden başlayarak komün çalışması yapılabilir. Kuşkusuz tüm köylünün katılması ile bazı kişilerin komüne katılmaması farklı yaklaşımlar gerektirir. Her duruma göre komünleştirilecek şeyleri ve bunun başlangıçlarını doğru seçebilmek gerekir. Bu noktada toplumla tartışmak, komünde yer alacak insanlarla çok yönlü ve yoğun tartışmalar yapıp, nereden başlanacağına ve nelerin yapılacağına o temelde karar vermek en doğrusu olur.

Daha önce demokratik ulus boyutlarının komün içinde örgütleneceğini belirttik. Örneğimizde hangi boyutta veya boyutlarda komünal yaşamı örgütlemek mümkünse, elbette oradan başlamak ve komünü bu biçimde geliştirmek gerekir. Örneğin toprağın tamamını veya bir kısmını komünleştirme mümkün oluyorsa, bu çerçevede en verimli ve sağlıklı üretimin nasıl yapılacağı üzerinde uzmanlardan da destek alarak çalışma geliştirilir. Toprak yanında veya ayrıca hayvancılık, başka ekonomik zenginlikler değerlendirilir. Bir köy komününde ekonomik boyut elbette önemlidir ve köyün coğrafi durumuna göre bunu geliştirmek gerekir. Bu alandaki ilkemizin ‘herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre’ olduğunu daha önce belirttik. Yine komün mülkiyetini tanımladık. Komünün, demokratik toplumun kök hücresi, temel birimi olduğunu belirttik. Köydeki ekonomik çalışmaya göre en verimli ve ekolojik üretimi yapmamız esastır. Tabi söz konusu köylü tüm ekonomik ihtiyacını kendi ürettiğiyle karşılayamaz. Böyle bir durumda ihtiyaç duyulan malları üreten başka komünlerle ticaret yapmak komünal yaşamın gereğidir.

Biz burada her şeyi içeren bir taslak veremeyiz, sadece fikir yoğunlaşmasına yardımcı olabiliriz. Ekonomik yaşamın ortak örgütlenmesi, komünal yaşamın geliştirilmesi için temelin sağlanması anlamına gelir. Bir köy komünü doğrudan demokrasidir, politik kararlar veren meclis görevini komünde yer alan herkesin katıldığı toplantılar yerine getirir. Bu toplantılar komüne ilişkin her türlü kararı aldığı gibi, bunların uygulanmasını koordine edecek yönetimi de seçer. Önder Apo, komünde bilindik tarzda yöneten ve yönetilen olmaz dedi, ancak iş ve rol koordinasyonu işlevini gören kurullar olabilir.

Bir köy komününde sosyal ve kültürel yaşamın örgütlenmesi önemlidir. Örneğin çocukların ve gençlerin eğitimi komün örgütlenmesi kapsamında olmalıdır. Eğitim yerinden öğretmenine kadar her şeyi komün karşılamalıdır. Yine sağlık sorunları komün çalışması temelinde çözümlenmelidir. Öyle ki dini ibadete kadar her şey komün üzerinde olmalı, yaşamın bu yönleri devlete veya başka bir güce bırakılmamalıdır. Eğitimin anadilde yapılması sorunu,

uygun sanatsal etkinlikler ihtiyacı komün örgütlülüğü içinde çözüme kavuşturulur.

Bir köy komününde asayiş ve öz savunma da elbette önemlidir. Komün kendi örgütlülüğü içinde bunları da sağlar, dolayısıyla devlete veya başka bir güce bırakmaz. Özellikle gençlik örgütlenmesi kapsamında bu tür görevler yerine getirilebilir.

Elbette komünal toplum eğitimi ve örgütlü toplumdur. Toplumun tüm kesimleri bu temelde eğitilip örgütlenirler. Hem bunlarda ve hem de komün yaşamının diğer alanlarında kadın ve gençlik örgütlülüğü önemli ve de öncüdür. Daha önce komün yapılanmasında kadının tarihsel ve güncel rolünü ve yerini belirtmiştik. Bir köyün kadınları eğitimi ve örgütlü hale getirilmeden ve kadın öncülüğü yaratılmadan o köyde komünal yaşam ve çalışma örgütlenemez ve de kalıcı olamaz. Kadın özgürlüğünü öngören bir yaşam oluşmazsa, zaten ona komün denemez. Komünün özgür yaşamı özgür kadın etrafında oluşur. Bunun için de kadınların eğitimi ve örgütlü olması şarttır.

Tam benzetme de elbette gençlik örgütlülüğü de çok önemlidir. Komünal eğitimi ve örgütlenmesi olan bir köy gençliği, her alandaki dinamik öncülüğüyle, ekonomik, sosyal, kültürel, öz savunma gibi alanlardaki etkinliğiyle o köyün komünal örgütlenmesinin ve yaşamının yaratıcısı ve de güvencesi olabilir. Demek ki komünalist gençlik hareketinin ulusal düzeyde olduğu kadar, komün düzeyinde örgütlülüğü de çok önemli ve de gereklidir. Bu düzeyler birbirine karşı yapılmamalı, tersine birbirini besleyen ve geliştiren olarak görülüp işletilmelidir.

Komün örgütlenmesi demokratik toplumun çekirdeğidir. Demokratik toplum da demokratik entegrasyonun temel gücüdür. O halde demokratik entegrasyon mücadelesini geliştirebilmek ve çözümü gerçekleştirebilmek için köylerde ve mahallelerde, yaşamın her alanında komün örgütlenmesi en temel ihtiyaçtır. Bir şey ancak ihtiyaç haline gelirse gerçekleştirilir. Komün örgütlülüğü de Kürtler açısından hayati bir ihtiyaç durumuna gelmiştir. O halde, olur mu olmaz mı demeden, bu temel ihtiyacı görüp mutlaka gereğini yerine getirmek şarttır. Bunu yapabilmek için de hayal edebilmek, düşünmek, hatta deyim yerindeyse rüyasını görebilmek gerekir. Bizim yapmaya çalıştığımız da böyle bir düşünce ve hayal gücünü geliştirmeye yardımcı olmaktır. Eğer bazı cesur ve fedakâr insanlarda bu duruma yol açarsa amacına ulaşmış olacaktır.

Profesyonel bir komünar nasıl çalışır?

Kuşkusuz Demokratik Modernite inşasında demokratik komünalist ideoloji sadece profesyonel devrimciler için değil, kadınlar ve gençler başta olmak üzere tüm emekçi ve ezilen toplum için geçerlidir. Bir avuç egemen burjuva kesim dışında toplumun hemen hepsi demokratik komün çizgisinde örgütlenmek ve yaşamak durumundadır. Herkes demokratik toplum inşasında yer almakla yükümlüdür. Herkes birer komünardır; dönemin yurtseveri de demokrati da komünar olmak zorundadır.

Ancak genel durum böyle olmakla birlikte, toplumun komünal eğitimi ve örgütlenmesinde kadro öncülüğüne yine de ihtiyaç vardır. Hatta demokratik toplumun demokratik komün çizgisinde eğitimi ve örgütlü toplum olduğu gerçeği dikkate alınrsa, söz konusu eğitim ve örgütlenmeyi geliştirmek üzere öncü kadroya daha çok ihtiyaç duyulduğu rahatlıkla görülebilir. Profesyonel devrimci kadro öncülüğünün rolü ve görevi azalmamış, tersine daha çok artmıştır. O halde her profesyonel devrimci, her demokratik sosyalist militan bir profesyonel komünar olmak durumundadır. Dönemin toplumsal öncülüğünü profesyonel komünarlar yapmalıdır. Bu nedenle Önder Apo, dönemin kadrosunu “Örgütlenmiş ve eylemli kılınmış hakikat” olarak tanımlamış ve bu kadronun “Bir lokma bir hırka” felsefesiyle yaşayıp çalışacağını belirtmiştir.

Teorik olarak tanımlanan öncü kadrosal gerçek böyle olmakla birlikte, pratikte çok ciddi zayıflıklar ve sorunlar yaşanmaktadır. Aslında

özellikle Kürt toplumu komün bilinciyle eğitmeye ve örgütlenmeye hazırdır. Önder Apo’nun elli yıllık eğitici çabası, son derece bilinçli bir toplum gerçeğini açığa çıkarmıştır. Yine yarım asırlık mücadele, kırk yıllık savaş ve en ağır koşullarda yürütülen serhildanlar, kadın ve erkek Kürt insanına çok büyük bir bilinç ve tecrübe kazandırmıştır. Günümüzün en politik ve dinamik toplumu, tartışmasız olarak Kürt toplumdur. Bu gerçeği dost ve düşman herkes ifade etmekte, Kürt halkının büyük gücünü, cesaret ve fedakârlığını takdir etmektedir. Kısaca komünal örgütlenme için Kürt toplumu çok büyük oranda hazırdır. Bunun pratikte gerçekleşmesi için sadece doğru ve yeterli öncülüğe ihtiyaç duyulmaktadır.

İşte sorun da tam olarak burada ortaya çıkmaktadır. Birer profesyonel komünarlar olarak topluma öncülük etmesi gereken kadrolar, bunu yeterli düzeyde yapamamaktadır. Toplumun ihtiyaç duyduğu eğitici ve örgütleyici öncülük görevlerinin gereğini pratikte yerine getirememektedir. Bu konuda ciddi bir kafa karışıklığı, bireycilik, maddiyatçılık, bürokratik, toplumdan kopukluk, dahası deyim yerindeyse avarelik yaşanmaktadır. Toplumun derinliklerine gidip emekçi yoksul kesimlere ulaşarak eğitim örgütlemesi gereken profesyonel komünarlar, orta kesimlerle, devlete endeksli siyasetin bürokratik işleriyle, çoğunun zamanı geçmiş olan kurum ve kuruluşların düzenlenmesiyle uğraşmaktadır. Kısaca dönemin devrimci militanları, demokratik sosyalist kadrolar, profesyonel komünarlar görevlerinin başında değildirler ya da görevlerini başaracak bir duruş ve tarz sahibi değildirler.

Bu nedenle, dönemin demokratik toplumu inşa görevleri yerine getirilmemekte, demokratik komün örgütlenmesi her alanda geliştirilmemektedir, bundan dolayı da demokratik entegrasyon mücadelesi yeterli etkinlikte yürütülmemektedir. Bu da sürecin gelişimini zayıflatmakta, sürecin başarısını tehlikeye atmaktadır. Çünkü Önder Apo’nun 27 Şubat 2025 tarihinde ilan ettiği Barış ve Demokratik Toplum Süreci’nin başarısı, demokratik komün temelindeki demokratik toplum inşasının başarısına bağlıdır. Başta Bakur ve Rojava olmak üzere Kürdistan’da ve yurtdışında kadronun yaşadığı bu durum, düpedüz süreci tehlikeye sokmaktadır.

Peki bu durumda ne yapılmalıdır? Çok açık ki, bu atıl, ataletli, işlevsiz, fedai çizgisinden ve Apocu başarı tarzından uzaklaşmış bireyci duruşlara son vermek gereklidir. Önder Apo, böylesi kadro duruşunu çözümlemelerde ve savunmalarda sürekli eleştirmiştir. Demokratik Komünal Toplum Manifestosu’nda ise, bu durumu da tekrar sayarak yeniden köklü eleştiriye tabi tutup, yeterli bir eleştiri ve özeleştiriyi temelinde kadronun bu durumu aşmasını istemiştir. O halde, öncelikle söz konusu özeleştiriyi sürecine gerekli cevabı vererek, Manifesto çizgisinde köklü bir değişim, dönüşüm ve yenilenmeyi gerçekleştirmek gerekir.

Tabi bunu da durağan bir tarzda ve sadece lafta yapmamak, dönemin komünal inşa görevlerine sahip çıkarak Apocu başarı tarzında yirmi dört saat durmadan demokratik toplum inşa görevlerine seferber olarak yapmak gerekir. Bir profesyonel komünar, günün yirmi dört saatında komün üzerinde yoğunlaşan, yeni incelemeler ve planlamalar geliştiren ve toplumun derinliklerine girerek demokratik komün örgütlenmesini onlarla tartışan ve bu temelde pratik adımları gerçekleştiren kişidir. Usta bir komün örgütleyicisidir, başarılı bir toplumsal inşacıdır, mükemmel bir eğitici ve ikna edicidir. Onun tek işi, her zaman komünü düşünmek ve bir yerden başka bir yere koşarak peş peşe komün örgütlenmesi geliştirmektir.

Örneğin bir köye mi gitti; orada gereken toplantı ve tartışmaları yaparak bir plan çıkartıp insanların önüne pratik görevler koyarak, oradan başka bir köye veya mezraya geçer. Orada da gerekenleri yaptıktan sonra bu kez başka bir alana, bir mahalleye veya iş yerine geçer. Bir profesyonel komünar, sadece bir komün çalışmasıyla yetinmez; onu aşarak beş, hatta on komün çalışmasını birlikte yürütür. Her biri zanneder, o kişi sadece kendi komünleriyle uğra-

şıyor ve kendi komünlerinin üyesidir; oysa o, neredeyse onlarca komünle uğraşır ve hepsinin pratikleşmesine öncülük eder. Birinde bir süre kalıp orada gerekenleri planladıktan sonra başkasına, oradan da başkasına geçer. Daha sonra dönüp önce başlattığı komün çalışmalarına gelerek yürütülmüş olan pratiği denetler, eksiklerini giderip yeni planlamalar çıkartarak başka bir komün çalışmasına geçer.

Peki böyle bir çalışma yapılabilir mi? Evet, yapılabilir! Geçmişte profesyonel devrimciler kitle eğitim ve örgütlenmesi çalışmasını böyle yapıyorlardı; şimdi de profesyonel komünarlar dönemin kitle örgütlenmesi çalışması olan komün inşasını bu biçimde yapabilirler. Yeter ki bu temelde kendilerine güvensinler ve de başarıya inansınlar! Yirmi dört saat komün örgütlenmesinden başka şeyler düşünmesin ve basit işlerle uğraşmasınlar! Yeter ki komünarlık görevine aşkla bağlanıp fedace çalışmayı esas alsınlar! Toplumla tartışmak ve birlikte çalışmak için halkın içine gitsinler! Yeni komünal dünyanın yaratılacağına inansınlar ve bunu inşa etmek için toplumla bütünleşsinler! Böyle profesyonel komünarlara sahip olan bir çalışma her zorluğu yener ve her engeli aşar, sonunda da komünal toplum inşasının zaferini tüm dünyaya ilan eder.

Önder Abdullah Öcalan, Kürt Sorunu ve Demokratik Ulus Çözümü adlı savunmasında profesyonel bir komünarın nasıl çalışacağı üzerine şunları belirtmektedir:

“Gerilla yaşamında da bu tür avareliklerin yoğunca yaşandığını ve bu durumun bende büyük öfke yarattığını hep belirtmiştim. Silahlı militan eğer sınırsız özgür yaşam yaratıcısıysa, bu yaşamın aşk derecesinde tutkulusuysa, bir karış yerde-dağ parçasında destanlar yazacak denli bilgili, akıllı ve idealliyse dağa çıkış yapmalıdır. Sıradan dağ yürüyüşçüleri ve turistler kadar bile bir heyecan ve iradeden yoksun kişilerin dağların, ormanların ve çöllerin gerillası olamayacağı açıktır. Bu avare işsiz insanlar nasıl böyle yaşama kıyarlar diyordum hep. Kendini işsiz avare durumuna düşüren insan her kimse en büyük namussuzluğu yapmış, onursuzluğa ve alçaklığa düşmüştür derdim. Şunu da söylemiştim: İşsiz karınca ve arı var mıdır? Karıncalar ve arılar işsiz oldular mı hemen ölürler. Onlar bile işsizliği onursuzluk sayarak buna ölümleriyle yanıt verirler. Demokratik ulusun inşası koşullarında her insanımız için, yedi yaşındaki çocuğundan yetmiş yedi yaşındaki yaşlısına, kadından erkeğine kadar, eğitim seviyesi ne olursa olsun herkes için bir iş mümkündür. Herkes için hem de ibadet edercesine uğraşacağı, kendini hem koruyarak, hem besleyerek, hem de çoğaltarak yerine getirebileceği ve onunla özgürleşebileceği bir veya birçok iş vardır. Yeter ki demokratik ulus bilincinden ve iradesinden azıcık da olsa nasibini almış olsun!

Mesela ben olsaydım, kendi köyüme, Cudi Dağına, Cilo Dağı eteklerine, Van Gölü çevresine, Ağrı, Munzur ve Bingöl dağlarına, Fırat, Dicle ve Zap kıyılarına, Urfa, Muş ve Iğdır ovalarına kadar yolum nereye düşerse düşsün, her yerde sanki korkunç tufandan çıkan Nuh’un gemisinden inmiş gibi davranır, İbrahim’in Nemrutlardan, Musa’nın Fıravunlardan, İsa’nın Roma İmparatorları’ndan, Muhammed’in cehaletten kaçması misali kapitalist moderniteden kaçır, Zerdüş’tün ziraat tutkusuna ve hayvan dostluğuna (ilk vejetaryen) dayanır, bu tarihsel kişiliklerden ve toplum gerçeklerinden ilham alarak İŞLERİME koyulurum. İşlerimin sayısı düşünülecek kadar çok olurdu. Hemen köy komüncülüğünden işe başlayabilirdim. İdeale yakın bir köy veya köyler komünü oluşturmak ne kadar coşkulu, özgürleştirici ve sağlıklı bir iş olurdu! Bir mahalle veya kent komünü, konseyi oluşturmak ve çalıştırmak ne kadar yaratıcı ve özgürleştirici olurdu! Kentte bir akademi, bir kooperatif, bir fabrika komünü oluşturmak nelere yol açmazdı ki! Halkın genel demokrasi kongrelerini, meclislerini oluşturmak, bu kurumlarda söz söylemek, iş yürütmek ne kadar kıvanç ve onur verici olurdu! Görülüyor ki, özlemlerin ve umutların sınırı olmadığı gibi, gerçekleştirilmesi için bireyin kendisinden başka önünde ciddi bir engel de yoktur. Yeter ki biraz toplumsal namus, biraz da aşk ve akıl olsun!”

Öz savunmanın devredilemez karakteri üzerine

ROZA WELAT

İnsanlık tarihinde, kastik katillerin iktidar güçlerini büyütmek için sınıflı-devletli uygarlığı hakim kılmasından bu yana geriye kalan herkesin kaybettiği bir dünya kuruldu. Başta kadınlar olmak üzere toplumları sürekli sömürü cenderesinde tuttukları, her kötülüğü yapabildikleri ve olağanlaştırdıkları bir dünya...

Günümüzün küresel ve bölgesel hegemon güçlerini, kastik katillerin modernleşmiş devamları olarak tanımlamak yanlış olmayacaktır. Çünkü onlar da kadınlara ve toplumsallığa düşmanlıklarıyla ve sömürü politikalarıyla kastik katillerin kanlı ve kirli miraslarını yaşatmaktadırlar. Önder Apo, Demokratik Komünal Toplum Manifestosu'nda "Kastik katil yapı için kadın ilk hedef, ilk sömürü alanıdır. Ama giderek tüm topluluk içinde güç kazanır. Kadını sömürdüğü gibi, topluluğu da sömürmeye başlar" tespiti yapmaktadır. Güç-servet büyütmek, sorunsuz hükmedebilmek için kadınlar başta olmak üzere özgürlükçü komünal değerlere, etkiye ve güce sahip tüm kesimler daima tehdit ve sorun kaynağı olarak görülmüş, etkisizleştirme ve tasfiye saldırılarına stratejik değer biçilerek kesintisiz yürütülmüştür.

Kastik katillere dair tespit edilebilen en eski tarihi izler Ortadoğu'da bulundu. Bu coğrafya, hegemonik merkez değişiminden bu yana özgürlük direnişi geleneğiyle eşitlikçi, komünalist devrim arayışlarıyla ve jeopolitik konumu nedeniyle iktidar sistemleri için zayıf ve tehlikeli halka olarak görülmektedir. Hegemon güçler arasındaki çıkar çelişkileri ve kimi zaman da anlaşmaların bölge halkları için ifade ettiği durum; sürekli savaş ve çatışma zemini olması, sömürünün derinleştirilmesi, yoksulluğun artması, kadın ve çocuklara yönelik suç bilançolarının ağırlaşmasıdır. Her yenden dizayn çabası da Ortadoğu toplumlarında yaşanan sorunların, krizlerin daha da ağırlaşmasına yol açmaktadır.

İçinde bulunduğumuz çağın insanlığın refahı ve huzuru için hangi ilerlemeleri getirdiği neredeyse gündemin değişmeyen başlığıyken, toplumlara, kadınlara ve doğaya yönelik kırım politikaları zirveye çıktığı halde yeterince gündemleşmediği toplumsal tavırlara dönüşmediği bir dönemden de geçiyoruz. Çok köklü bir yanılama olarak özelde kadınlar için bir gelişme, ilerleme hatta özgürleşme süreciymiş gibi nitelenen bu çağda, tecavüz ve katliamları normalleştirme çabalarına tanıklıkmaktayız. Kadın katliamlarındaki artış, bizlere bu sistemin kadınları gerçekte nasıl bir "özgürlüğe" taşıdığını göstermektedir.

İnsanlığa dayatılan bitimsiz savaşlar ve ağır sonuçları

Sınıflı ve devletli uygarlıkların kapitalizm aşamasında iktidarların ömrünü uzatma daha fazla kazanma hırsının sonucu olarak insanlık; fiziki ve kültürel soykırımlara, kadın kırımlarına, derinleştirilmiş sömürü politikalarına, bitimsiz savaşların ağır sonuçlarına ve tahrip edilmiş bir doğaya mahkum edilmeye çalışılmaktadır. NATO kuruluşu sonrası, gizli NATO örgütü olarak Gladio ile özel savaş stratejileri artık üye ve bağlantılı ülkelerde rejimlerin karakteri olarak kalıcılaştırılmaya başladı. Böylelikle toplumsal kültürel yapıda ahlaki bozulma yaratma, insani ilişkilerde bencilliği şahlandırma, samimiyet-dürüstlük-güven-dayanışma ve yardımlaşmayı zayıflatmak için kirli politikalar kesintisiz devreye konulmaktadır.

Bu kapsamda özel savaş güçlerinin hedefinde yalnızca devrimciler, mücadele öncüleri yer almaz. Özel savaş, karakteri gereği tüm topluma karşı ve yaşamın her alanında yürütülmektedir. Neredeyse binlerce yıldır süregeldiği gibi toplumsallığın parçalanması için öncelikle kadınlara saldırılmakta, toplumu politik ahlaki ölçülerinden, değerlerinden uzaklaştırma ve yabancılaştırmaya odaklanılmaktadır. İtaate alıştırmak için manipülasyon operasyonları yapılmaktadır. İnsanların muhakeme gücü karartılmakta, kavramlara yüklenen anlamlar çarpıtılmakta, hakikat önemsizleştirilmekte, örgütlü-politik bilinç ve duyarlılıkla tavır-tutum alınmasının önü alınmaya çalışılmaktadır. Tüm bunlar yönetmeye yetmiyorsa da devlet terörü ve şiddetiyle sindirme esas alınmaktadır.

Gizlenerek görünmez kılınmak istenen bu hakikatleri doğru okumak, karşı mücadeleyi nereden ve nasıl geliştirmemiz gerektiğini görmek açısından taşıyor.

Öncelikle; sürekli tekrar ederek inandırmak istediklerinin aksine, dünya hep böyle değildi, böyle olması gerekmiyor ve ilelebet böyle sürmeyecek. Hatta şimdi de bundan ibaret değil. Teslim alınamayan komünal toplum direnişçileri hep vardı, hala var.

Kadın özgürlük mücadelesinin örgütlenmesinde Önder Apo farkı

Ana-kadın yaşam için geliştirdiği ölçülere, ilkelere ve kurallara çok büyük değer vermiş, bu düzeyi ya da düzeni ısrarla geliştirip, yine ısrarla günümüze kadar taşımayı başarmıştır. Tarih nehrinin bir kolu olarak sürekli akan; komünalist, sosyalist, komünist, devrimci, demokratik nitelikli örgütlenme ve mücadelelerle bu değerler hâlen korunmaya geliştirilmeye ve yaşam sistemine dönüştürülmeye çalışılmaktadır.

Bu anlamda Apocu özgürlük mücadelesinin, dünyadaki ve Ortadoğu'daki diğer sosyalist hareketlerle, gerilla hareketleriyle ve ulusal kurtuluş mücadeleleriyle amaçta ve yöntem bakımından ortaklaşan birçok yönü vardır. Ancak tarihte ve günümüzde bu misyonlarla mücadele yürüten birçok hareketten en belirgin ve öncelikli farklarından biri; kadın özgürlüğünün mücadeledeki anlamı ve gelişim düzeyi olmuştur. Önder Apo'nun mücadelemizin başlangıç yıllarından itibaren kadın özgürlükçü zihniyetin ve yaşam tarzının geliştirilmesine dönük yaptığı tahlillerin, sarf ettiği çabanın benzersiz olduğuna şüphe yoktur. Tarih boyunca hiçbir devrimci önder, kadın özgürleşmesine ve kadınlara özgür temelde ilişkilenebilir bir kuram oluşturamamış, bu düzeyde yaşamsal önem vermemiştir. Yakın tarihli Demokratik Toplum Manifestosu'nda da kadın özgürlük sorununa dair derinlikli tahlil ve çözüm perspektifini sunmuştur.

'Sosyalist olmanın şartı kadınlara doğru bir ilişki ve yaşamı gerçekleştirmektir'

Önder Apo, hiçbir devrimci harekette gündemleşmediği kadar kadın ve aile konusunu gündemleştirmiş, binlerce kadro şahsında geliştirilen çözümleme yöntemiyle bu kapsamdaki geri anlayışları aşmaya, toplum öncüleri şahsında bireyin, ailenin dönüşmesine öncelikli önem vermiştir. Demokratik Toplum Manifestosu'ndaki "Sosyalist olmanın şartı kadınlara doğru bir ilişki ve yaşamı gerçekleştirmektir" tespiti çarpıcı tespitlerinden biridir. Önderliğin öncelikli önem verdiği bu öz-

gürlük ve eşitlik ölçüleri, giderek halkımızda da karşılığını belli yönleriyle bulmuştur. Bu konuda daha alınması gereken çok yol olmakla birlikte binlerce yıldır şekillenmiş olan aile kurumunda, toplum yapısında neredeyse çağlar atlandığını söylemek de abartı olmayacaktır.

Kürt toplum biçimlenmesinde ve yaşam alışkanlıklarında Apocu Hareket öncülüğünde, ahlaki ve politik nitelik kazanılmıştır. Kadına ve çocuklara şiddet, çocuk yaşta evlendirme, çok eşlilik, eve kapatmalar, kadının yaşam alanlarından soyutlanması gibi cinsiyetçi uygulamalar yurtsever halkımız içinde de giderek kabul edilmeyen ve tavır alınan konular olmuştur. Feodal kültürel etkiler nedeniyle, kadınların ve çocukların bastırıldığı aile düzenlerinden, karşılıklı saygı ve sevginin, eşitlikçi, özgürlükçü anlayışın toplumsal kültürde yurtseverlik ölçüleri olarak gelişmesinin nice örnekleri oluşmuştur. Özgürlük mücadelesi öncülerinde görülen devrimci bilinç ve duruş, zamanla halkta da özgürlük bilinci ve ahlakının gelişimine, kültürlenmesine dönüşmüştür. Yaşam düzeni ve örgütlenme yapısıyla; karşılıklı birbirini tamamlama, paylaşma ve dayanışmaya dayalı, herkesin hakları ve imkanlardan ayırım gözetmeden eşit biçimde yararlandığı, kadın özgürlüğüne dayalı yeni bir yaşam sistemi toplumsal değerler olarak canlandırılmıştır.

Özel savaş ve ahlaki topluma saldırılar

Kürdistan toplumunda hem tarihsel-toplumsal-kültürel yapıdan gelen özellikler hem de özgürlük mücadelesiyle yaratılan örgütlü politik bilinç ve ahlaki yaşam ölçülerinde ulaşılan bu düzey, özel savaş politikalarıyla olabildiğince aşındırılmaya, yerine kelimenin tam anlamıyla ahlaksızlık, ölçüsüzlük ikame edilmeye çalışılmaktadır. Devlet güçleri tarafından uzun yıllardır toplumda özelde yurtsever kitleden bireylere ajanlaştırma ve bozgunculuk dayatması yapılmaktadır. Ancak bu politikalarla istenilen sonuç elde edilemeyince; tüm toplumun ahlaken bozulması, yurtseverlik ve insani değerlere yabancılaşması, ters düşmesi için çeşitli yöntemler devreye konulmuştur.

Kürdistan'da giderek daha sık duymaya başladığımız, temelde özel savaş uygulamalarının bir sonucu olarak toplumun temel ahlaki ve politik niteliklerinden uzaklaştırılmasının, cinsiyetçiliğin derinleştirilmesinin belirleyici etkisiyle artan olaylar yaşanmaktadır. Özel savaş politikalarının bir parçası olarak valiler, bürokratlar, asker ve polislerin ve diğer devlet memurlarının yer aldığı kadın katliamları ve cinsel saldırı olayları, Gülistan Doku, Rojin Kabaiş olaylarıyla daha görünür oldu. Devletin silahlı güçleri, askeri-polisi ve korucularıyla Kürt genç kadınlarını tuzağa düşürerek kullanmakta ya da katletmektedirler. Diğer yandan özelde Bakur Kürdistan'da erkekler tarafından katledildiği tespit edilenler ile "şüpheli kadın ölümleri" denilen ama esasta failerin gizlendiği katliamlardaki artış dikkat çekiyor. Yargıya taşınsa da soruşturmaya gerek görülmemeyen, intihar denilerek ya da başka inandırıcı olmayan gerekçelerle kapatılan, takipsizlikle sonuçlanan gizlendiği için basına dahi yansımayan katliam olayları da ciddi orandadır. Çocuklara karşı şiddet ve sindirme, ensest, cinsel taciz ve tecavüzlerin yanı sıra sokaklara ya da devletin insafına terk etme, uyuşturucu bağımlısı yapma, emek sömürü çarkına alma temel sorunlar olarak yaşanmaktadır. Yine fuhuş ve uyuşturucu çetelerinin yoğun ve yaygın faaliyetleri de zaman zaman gündemleşmektedir. Günümüzde ince yöntemlerle ve devlet politikaları gereği gizlendiği için tüm yönleriyle açığa çıkmayan bu ciddi sorunların yoğun olarak yaşandığı, normalleştirilmeye çalışıldığı görülmektedir.

Toplumsal duyarlılık ve tepkilerde zaıfılık yaşanıyor

Yakın tarihte Batman'da bulunan Özel Şifa Bakım Merkezi'nde şüpheli ölümler, hastalara, engelli bireylere ve çocuklara yönelik cinsel saldırılar, fiziksel ve psikolojik şiddet-işkence gibi insanlık dışı muamelelerin uzun süredir sergilendiği iddia edildi. Tüyer ürperten görüntülerle kimi durumlar belgelendi. Böylesine bir vahşet belgelerle teşhir edilmesine rağmen, devletin ve kurumların sorumluluğunun gündemleşmemesi, toplumsal duyarlılık ve tepkilerin zaıfılığı üzerinde önemle durmayı gerektirmektedir. Bu tür olayların birkaç şahsın canice yaklaşımı, geriye kalanların ihmaliyle açıklanıp geçirilemeyeceği açıktır. Benzer şekilde, kadınlara yönelik şiddetin biçimleri olarak cinsel istismar, taciz ve tecavüz olayları da sadece fail erkeğin ya da erkeklerin cinsel sapıklığıyla sınırlı ele alınamaz. Böylesi tespitlerle geçiştirmek, sorunların asıl kaynağını görünmez kılmak, çözüm açısından oldukça eksik olacaktır.

Genç kadınlara dönük saldırılar

Diğer yandan uzun yıllardır, ya küçücük yaşta evlendirilen çocukları, "namus" cenderesine alınmış, evlerde sokaklarda dövülen öldürülen kadınları ya da yönsüz, yaşamda anlamlı bir hedefi olmaksızın oradan oraya sürüklenen genç kadınları görüyoruz. Kadının bir zevk aracı haline getirilmesinin zirvede seyrettiği bu dönemde kadınlar varlık alanını bedeni ile sınırlayarak kendini sunulması gereken bir bedenden ibaret görmeye, genç kadınlar en verimli çağında kendini beğendirmeye yarışına yönlendirilmektedir. Kadınların düşünce dünyasını, arayışlarını, hayallerini ve ilişki dünyasını çarpıttıkları estetik-güzellik anlayışı belirlesin diye kozmetik-plastik cerrahi sektörleri yarış halindedirler.

Şiddet-mafya-çeteciliğe özendirilen genç erkekler

Genç erkeklerle yönelik olarak da "erkek"liğini inşa etmek amacıyla çok yönlü politikalarla hitap edilmektedir. Şiddete çok bilinçli bir biçimde özendirilen gençler, katillğe, mafya ve çete yapılanmalarla yönlendirilmektedir. Komünalitey-toplumculuğa karşı, kendini liberal ideolojinin sahte özgürlük rüzgarlarına kaptırmış, tatminsizlik içinde, anlamsızlık ve boşlukta debelenen, bağımlı ve bencil bireylerin yetişmesi için algı operasyonları ve kirli ilişki ağlarına sürüklenme gibi faaliyetler aralıksız yürütülmektedir. Yine toplumsal değerlerden kopuk, bireyci, mülkiyetçi, maneviyatın ve anlamın aşındırıldığı ilişki modelleri uzun süredir çeşitli yollarla (dijital medya, film-dizi, "kamuoyu araştırması" vb.) olağanlaştırılmaya

çalışılmaktadır. Neredeyse tüm sorunların kaynağı olan erkek egemen iktidar ve devlet sistemi ile yüzleşmek, hesaplaşmak yerine kadına öfkeyle yönelen erkekler, hak mücadelesi yürütmek yerine kadına saldırma tercihinde bulunan erkekler, "namusumu korumak istedim" diyerek kadını fiziki olarak katletmediğinde de ruhsal olarak katlederek hastalıklı kişiliğini sergileyen erkekler, hem kadınlar hem de toplum için aşılması gereken sorun olarak durmaktadır.

Cinsiyetçi ideolojilerle, biyoiktidar politika ve uygulamalarıyla insanlar neredeyse tekrar sadece hayvani güdülerıyla yaşar hale getirilmeye primatlaştırılmaya çalışılmaktadır. Bu kapsamda cinsellik güdüsünün her biçimde ve zamanda kışkırtılması nedeniyle ilk ve en çok kadınlar mağdur olmakta, toplumda ahlaki çöküntülere yol açılmaktadır. Önder Apo, "Kapitalizm bu tahakküm ilişkilerinde kadın cinselliğini öne çıkararak, kadına en büyük saldırıyı yapmıştır. Cinselliği adeta çağın afyonu haline getirerek topluma ağır bir darbe indirmiştir. Bugün cinsellik dinden de milliyetçilikten de beter bir afyon niteliğinde yaygınlık kazanmış durumdadır" diye tespitler yapmıştır. Bu anlamda iktidarların kadınlara yönelik fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddeti tahrik ve teşvik eden, adeta katliamların koşullarını oluşturan karakterini iyi çözümlemek büyük önem taşımaktadır. Çünkü bu gerçeklik; karşı tedbirler geliştirirken ne kadar stratejik düşünülmesi ve pratik politik adımlar atılması gerektiğini gözler önüne sermektedir.

Sistemin cezasızlık politikaları

İfade etmeye çalıştığımız durumların toplumda büyük bir öfke uyandırdığına kuşku yoktur. Ancak sorunun yapısal yönünün ne kadar görüldüğü, mücadele hattının nasıl belirlendiği önem taşımaktadır. Kaba erkek karşıtlığı yapmak kadın özgürlük mücadelesinin doğru bulmadığı, eleştirel yaklaştığı bir yöntemdir. Cinsiyetçi kurum, yapı, kesim ve kişilerin zihniyetlerini de politikalarını da pratiklerini de örgütlü duruş ve mücadeleyle aşmak esas alınmaktadır. İktidar güçleri neredeyse

“Kadınlar artık kendilerini savunmaları için Erkek egemen devletlerden ve onun ev, iş- yeri ya da sokaktaki küçük imparatorundan bekleme- meleri gerektiği konusunda bilinçlenecek, ikna olacak, diğer kadınları da ikna edeceklerdir. Öz savunmanın vazgeçilmez bir insan hakkı olarak teslim edilemez, devredilemez karakteri olduğu unutulmamalı, unutturulmamalıdır.”

binlerce yıldır tecavüzcüye güvence ve dayanak olmaktadır. Çünkü zaten kendileri de hakimiyetlerini özgürlük ahlaki ve ilkelerine, komünal toplum değerlerine saldırarak sağlamıştır, buna dayanarak da sürdürmektedir. Artık gizleme gereği de duyulmayan bir gerçek olarak suçlunun tespit edildiği hallerde dahi, yargı kararlarıyla failer aklanmakta, "iyi hal indirimi" ya da "haksız tahrik indirimi" denilerek cezasızlık politikalarıyla potansiyel failer teşvik edilmekte, cesaretlendirilmektedir.

'Devrimci, köprü kurandır'

Erkek egemen rejimlerin kadınlar, çocuklar, toplum ve doğaya yönelik kötülük düzenine dair söylenebilecek çok fazla örnek, tespit edilebilecek çok durum olduğuna kuşku yoktur. Yani sorunlar da engeller de saydıklarımızdan çok daha fazladır. Ancak Fuat yoldaş (Ali Haydar Kaytan); "Güncel yaşayan insan her engelle uçuşur der, devrimci ise köprü kurandır" demişti bir eğitim konuşmasında. Önder Apo, uzun yıllar önce; Medine Memi isimli 17 yaşına yeni girmiş bir genç kızın Adıyaman'da diri diri toprağa gömülmesi olayı ardından, bu olayın tek başına onlarca devrim gerekçesi olduğunu söylemişti.

Apocu harekette kadın kurtuluş ideolojisiyle, kadın partileşmesi düzeyinde gelişmeler açığa çıkarıldı. Yine demokratik ekolojik kadın özgürlükçü paradigma ile dünya kadınlarına öncülük iddiasının ve pratiğinin sahibi olduk. Büyük bedeller vererek geldiğimiz aşamada, Kürdistan toplumu başta olmak üzere Ortadoğu kadınları ve halkları için tarihi aydınlatan, bugünde geleceği yaratan, adım adım büyük kadın devrimine kararlı adımlarla yürüyen bir gerçekliği yaşadığımızı söyleyebiliriz. O halde tüm bu sorunlar karşısında yapılması gereken, köprüler kurmak üzere kolları sıvamaktır. Kalıcı çözümler için zor ama zorunlu olan yol; örgütlü mücadeledir. Tüm toplumsal sorunlar için geçerli olmak üzere; kolektif çözüm yolları ve cevaplar arandığı, komünal çabaların sarf edildiği her yerde sorunların aşılma- ya başlayacağı, onurlu özgür yaşama dair kazanımların büyüyeceği görülecektir.

Topraklarımızda yaşananlardan başlayarak tüm bu strateji ve politikalarla karşı koyma kapsamında; kadın özgürlük mücadelesi kazanımlarımızı ve öz savunma güçlerimizi koruma mücadelesi vermek bu riskli dönemde öncelikli hedeflerimizden olmaktadır.

Mücadeleyi yükselterek ortaklaştırmak

Bölgedeki hegemonya savaşının ve yeniden dizayn çabalarının bir sonucu olarak Kürdistan'da büyük emeklerle ve bedellerle elde edilen kadın kazanımları ciddi risk altındadır. Rojava'da DAİŞ türevi, şeriatçı HTŞ hükümetinin dayatma politikaları ve tehditleri karşısında dünya çapında meşruiyeti tanınan YPJ ve kadın devrimi kazanımlarının korunması, yine Şengal'de bedellerle ulaşılan, büyük emeklerle örülen toplumsal sistem, kadın devrim kazanımları ve öz savunma güçlerinin korunması için hem ulusal ve hem de uluslararası alanda mücadele ortaklaşması şarttır. Yine İran'da rejimin artan idam uygulamaları, kadın soykırımı ve baskı politikaları karşısında "Jin Jiyan Azadi" felsefesiyle örgütlenen kadınlarla, halklarla ortak mücadelenin büyüülmesi ve Başûr Kürdistan'da kadınların kendini yakmasına kadar varabilen politikalar karşısında kadın özgürlük bilincini ve örgütlülüğünü örnek büyük önem taşımaktadır.

Kadın öz savunmasının geliştirilmediği her alanda bunu örgütlemek ve yaşamı özgürleştirme temelinde kolektif, komünal adımlar atmak, yaygınlaştırma temelinde

kalma etkisizliğe, değiştirememeye, dönüştürmemeye, sorun tekrarlarıyla yüz yüze bırakmaktır. Protesto ve açıklamalar gibi geçici ve değişim yaratmayan tepkilerin ötesine geçmek gerektiğine de kuşku yoktur. Kadın ve çocuklara yönelik katliam ve diğer saldırıların önü; caydırıcı suç- ceza tanımı ve gerekli polisiye tedbirlerle de sınırlı ele alınamaz.

Durumun fiziki saldırıya karşı fiziki savunmayı aşan karakteri asıl önemli gerçeği ortaya koymaktadır. Ki o da insanlık için en hayati alanlar, (siyaset, ekonomi, bilim, sağlık, eğitim) büyük ve ciddi yanlışlıklarla, yalanlarla, çarpıtmalarla yük- lüdür. Bu nedenle de böylesi yapısal sistemsel sorunlar ve saldırılar karşısında aynı şeyleri yapıp farklı sonuçlar beklemek, daha büyük adımlar atmaya yeterince cesaret edememekle, farklı yol ve yöntemin olası tehlikelerine hazır olamamakla ilgili olabilir. Bu anlamda da "tek başına onlarca devrim gerekçesi olan" durumlar, doğru ve derinlikli bilince çıkarılırsa, gereken cesaret de bulunur, daha fazlasına da hazır olunur. Çünkü mücadele gerekçelerimizin bilinci güçlü ise ve zorlukları aşmaya karar verdiğimizde, ihtiyaç duyduğumuz yaşam ve mücadele enerjisi açığa çıkmaktadır.

Öz savunmanın zorunluluğu

Savunmasızlık aşılmadığı için saldırılar artıyor süreklileşiyorsa, o halde kadın ve çocuk katliamlarının durdurulmasının da kadın özgürlüğüne doğru yol almanın da biricik yolu hem öz savunmayı gerçekleştirmek hem de diğer tüm olmazsa olmaz ihtiyaçlar için örgütlenmek ve fiili adımlar atmak, attırmak üzere eyleme geçmektir. Belli bir zamanla, gelişen saldırılara tepkilerle sınırlanmaksızın, kalıcı çözümçül sonuçlar alınincaya kadar örgütlenmeyi ve eylemleri sürdürme kararlılığını ve iradesini göstermek vazgeçilmez önemdedir.

Egemen erkek zihniyetiyle işleyen devletin kadın kırım, sömürge ve hak gasplarına karşı; örgütlü direniş hakkını kullanmak zorunludur ve bu nedenle de sonuna kadar meşrudur. Artık kadınların yaşam hakkını korumaları için teşvik edildikleri, savunma teknikleri ve araçları ne kadar meşru ve zorunlu ise; tüm hak ihallerine karşı da varlığını, yaşamını, kimliğini ve hakları korumak demek olan öz savunma için örgütlenmek de o kadar meşru ve zorunludur.

Kadınlar artık kendilerini savunmaları için erkek egemen devletlerden ve onun ev, iş yeri ya da sokaktaki küçük imparatorundan beklememeleri gerektiği konusunda bilinçlenecek, ikna olacak, diğer kadınları da ikna edeceklerdir. Öz savunmanın vazgeçilmez bir insan hakkı olarak teslim edilemez, devredilemez karakteri olduğu unutulmamalı, unutturulmamalıdır.

Pratik olarak önümüzde duran dönüştürücü görevlerimiz

Bilinçlendirme çalışmaları kapsamında okullar, kurslar açmak, seminer, panel, çalıştaylar ve atölyeler düzenlemek gibi bilinen yöntemlerin yanı sıra maddi ve manevi dayanışma ağlarını çoğaltmak, kısa ve uzun görsel-işitsel-yazımsal çalışmalar yapmak ve bunu dijital platformlarda-medya da olabildiğince görünür kılmak pratikleştirilebilecek yöntemler arasında sayılabilir. Yürütülen teorik-düşünsel faaliyetler yaşama yeterince temas ettiğinde kadınlarda ve toplumda politik-pratik karşılığını da bulacak, örgütlenme ve eyleme dönüşerek yaraları iyileştirip hastalık nedenlerini ortadan kaldıracabilecek değişim ve tedbirleri kendisiyle getirecektir. Bugünden başlayarak geleceğin özgürlük-eşitlik ilkeleriyle örülmesi için ilk yapılması gerekenlerin başında çocukların komün zihniyetiyle eğitimi ve yetiştirilmesi gelmelidir. İhtiyaç konularına göre kadın komünleri, platformları, inisiyatifleri, komiteleri, meclisleri gibi çalışma ve eylem grupları oluşturma artık ertelenemez görevler durumundadır. Bu ve benzeri hedeflerle atılacak her bir adım; ihtiyaçlara göre bir araya gelindiğinde yani komün oluşturulduğunda değişim de, dönüşüm de başlamış olacaktır. Bu yönlü karar ve pratikler geniş kadın kitleleri tarafından sahiplenildikçe başarıya ulaşması için bir neden yoktur. Hatırlatmak gerekir ki, kadın özgürlük mücadelesi, toplumsal hareketler arasında sayıca en büyük, nitelik olarak en etkili olabilecek güçtedir.

Komünal, özgürlükçü, adil ve eşit yaşam arayışı için tarihte ve günümüzde direnenlerin deneyimlerinden beslenme, mevcut olanlarla diyalog ve dayanışma ile bağ kurma, ortak politika ve adımlarla da mücadeleyi büyütmeye ve giderek küreselleştirme gerçekleştikçe dünya kadınlar ve böylelikle toplumlar için özgür yaşam mekanı olmaya başlayacaktır.

Varlık *Ve* özgürlük mücadelesinde

XEBAT ANDOK

Kürt Özgürlük Hareketi'nin elli üç yılı aşkın mücadelesinde özgür basın rolü değişken olmuştur. Kürt Özgürlük Hareketi günümüze kadarki mücadele sürecini üç döneme ayırmaktadır. Bunlardan ilki literatüre 'Partileşme Dönemi' diye geçen ilk dönemdir. İkincisi 'Askerleşme Dönemi' olurken, üçüncüsü de 'Demokratik Uluslaşma Süreci'dir.

Özgür basın geleneği açısından ilk dönem henüz bir kurumlaşmanın gerçekleşmediği dönemdir. Bu dönemde kuşkusuz propaganda ve eğitim çalışmaları vardır, ama bu faaliyetler esas olarak Önder Apo'nun eğittiği ilk dönem kadrolarının sözlü etkinliği temelinde yapılmaktadır. Başta Önder Apo olmak üzere hareketin tüm kadroları gittikleri yerde sözlü propaganda yapmakta, insanları eğiterek etkilemeye çalışmakta ve partiye kadro-sempatizan katmaya çalışmaktadır. Bir süre yürütülen bu sözlü faaliyetler insanlarda bilinç oluşturmada, örgütlülüğü daha yetkin hale getirme ihtiyacı doğurmaktadır. Nitekim bu süreç partileşmeyle sonuçlanacaktır. Bu dönemde propagandayı bir bütün olarak tüm kadrolar sözlü temelde yürütmüştür.

İkinci dönemde artık gerilla temel propaganda gücü olacaktır. Gerillanın yaşamı, ilişkileri, Kürt insanında derin bilinç yaratan eylemleri ve kendini çok güçlü gösteren düşmana vurduğu her darbe büyük bir propaganda gücü olarak açığa çıkacaktır.

Gerilla öncülüklü mücadele geliştikçe yaşamın pek çok alanında olduğu gibi basın-yayın alanında da önemli kurumlaşmalar gelişecektir. Serxwebün dışındaki tüm özgür basın kurumlaşmalarının bunun ürünü, sonucu olduğu bilinmektedir. Yaygın bir basın-örgütlenmesi açığa çıksa da bu dönemdeki özgür basın yine de gerilla mücadelesine destekçi pozisyonunda olmuştur. Esas olarak düşmanın işlediği suçları işleyen, teşhir eden, Kürt sorununu ve Kürt'ün varlığını görünür kılmaya çalışan, gerillayı ve onun hayati önemdeki mücadelesini propaganda eden durumda olmuştur. Bu yönüyle öncü gerilla iken, basın onun propagandacısı, destekçisi halinde olmuştur. Bu süreç İmralı soykırım sisteminin geliştirildiği döneme kadar gelmiştir.

Basın-yayının öncü örgüt haline gelmesi

Önder Apo'nun esaretinden sonra gerillanın Bakur ve Türkiye'den çekilmesi, demokratik çözüm çabalarının öne çıkması, basın-yayın alanının geçmişteki gibi ele alınamayacağını ortaya koymuştur. Bu temelde basın-yayının artan önemini karşılamak üzere YRD kurulmuştur. YRD oluşumuna gerçekte basın-yayın alanının değişen rol ve misyonuna cevap vermek üzere gidilmiştir. Ardından Önder Apo 2003 yılında demokratik, ekolojik ve kadın özgürlükçü paradigmayı geliştirerek parti literatüründe 'üçüncü partileşme dönemi' olarak adlandırılan 'demokratik uluslaşma süreci'ni başlatmıştır. Bu, yepyeni bir süreç girilmesi, devletçi paradigmadan kopularak demokratik toplum paradigmasına giriş anlamındadır.

Bu dönemin temel karakteristik özelliği çözümün gerilla dahil başkasından bekleyen, kendini demokratik özne olarak görmeyen, kurtarıcı arayan devletçi paradigmadan kopuş; toplumun kendi kendine yettiği ve kendini yönettiği demokratik toplum paradigmasına geçiş olmasıdır. Böylelikle toplumsal doğa kaynaklı ideoloji toplumsallaşacak, tüm toplumsal sorunlar demokratik, ekolojik, kadın özgürlükçü toplum paradigmasına dayalı olarak bizzat toplum tarafından çözülecektir. Artık toplum kendi yaşamına dair söz, karar ve eylem gücü haline gelecektir.

Demokratik ulus haline gelmek anlamına gelen bu gelişme açık ki kendiliğinden olmayacaktır. Bunun için çok yoğun, yetkin bir bilince, örgütlenmeye ve eyleme ihtiyaç vardır. İşte bu ihtiyacı karşılayacak olan özgür basındır. Özgür basından başka bu görevi yapabilecek genişlik ve derinlikte bir başka örgütlülük yoktur ve olmaz. Sahip olduğu imkanlarla toplumsal yaşamı, kadını, doğayı, toplumu, mücadelenin değerlerini savunma, koruma, geliştirme görevi özgür basının

özgür basın öncülüğü

olmaktadır. Bu yönüyle YRD'nin kurulması, ardından da yeni paradigmanın geliştirilmesiyle özgür basın da yepyeni bir sürece girmiştir. Basın-yayın alanı için artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmaması gereken bir süreç niteliğindedir. Bu dönem artık basın-yayının öne çıktığı, rol ve misyonu öncülük olan bir dönemdir.

Toplumsal tümünü toplumsal doğasına döndürmeyi, demokratik özne haline getirmeyi amaçlayan bu dönemde propaganda açık ki salt sayıları sınırlı olan öncü kadronun çabasıyla gerçekleşmeyecektir. Özgür yaşamın ve yeni toplumsallığın inşası için gerekli bilinci verecek olan basın-yayın alanıdır. Demokratik uluslaşma döneminde öncü bir başkası değil bizzat basın-yayındır. Özgür basının rol ve misyonunun 53 yılı aşkın özgürlük mücadelesi tarihinde böyle bir evrimi vardır.

Dolayısıyla biz 2003'ten beri basın-yayın örgütünün öncülük ettiği bir mücadele yürütüyoruz. Bu bakımdan basın-yayının aradan geçen yirmi üç yıllık yeni paradigma dönemini, bizzat kendi öncülüğünde gelişen bir dönem olarak görmesi hayati önemdedir. Bu, aradan geçen süre zarfında neyi ne kadar yaptığını ne yapması gerektiğini doğru anlayarak görev ve sorumluluklarının gereklerine göre kendini yeniden yapılandırması açısından olmazsa olmazdır.

Yeni paradigmaya girelemeyen yıllar

Önder Apo tarihi 27 Şubat 2025 çağrısı ile 52 yıllık mücadelenin parti öncülüklü kısmının feshedilmesini istedi ve PKK de 5-7 Mayıs 2025 tarihinde 12. Kongresi'ni toplayarak kendini feshetti. Fesih gerekçelerini Barış ve Demokratik Toplum Manifestosu'nda kapsamlı şekilde ortaya koyan Önder Apo köklü değişim-dönüşüm sürecini başlatmış oldu. Gerçekte 2003 yılında paradigma değişimiyle yaşamamız gereken değişimleri ve dönüşümleri zamanında yapmadığımızdan tekardan çok daha köklü bir şekilde gündemimize koydu. Bizim açımızdan 2003 yılındaki paradigma değişimi köklü değişim-dönüşüm süreciydi, ama biz buna yeterince girmedik. Söylemde yeni

kavramları kullansak da yeni paradigmanın gerektirdiği değişimi, dönüşümü yaşam tarzımızda, örgütlenme modelimizde, ilişkilerimizde, çalışma tarzımızda vb oluşturmadık. Şimdi zamanında yapılamayan bu değişimin-dönüşümün neden yapılmadığını Manifesto ışığında anlamaya çalışıyor, özeleştirisini veriyor ve kendimizi Manifesto temelinde nasıl yapılandıracağımızı arıyoruz. Konunun özgür basın ile bağı doğrudandır.

İşte bu yeni paradigmaya girilmeyen 23 yıllık süreçte öncü, basın-yayın örgütümüzü. Yukarıda da belirttiği gibi basın-yayın örgütünün bunu derinden idrak etmesi, öncü olduğunu bilmesi, buna inanması ve kendini öncülük görevlerini başarıya getirmesi, mücadelenin sürekliliği ve başarısı için hayati önemdedir. Ancak ne yazık ki basın-yayın alanında faaliyet yürütenler kendilerini bu rolde görmemekte, bu misyonunun gereklerini başarıyla yerine getirecek düzeye getirmemektedir. Hala genel mücadelenin önemli ama herhangi bir parçası olarak kendini görme vardır. Hala genel örgüt yapsın, inşa etsin, mücadele etsin, eylem yapsın ben de vereyim, yaklaşımı oldukça hakimdir. Hala var olanı, gerçekleşi verme, başkasından bekleme, öncü örgüt olma sorumluluğunu üstlenmeme, bunun gereklerine göre hareket etmeme yaklaşımı hakimdir. Halbuki olması gerekeni olur kılmak, bunun için gerekli bilinci, örgütlülüğü geliştirmek tam da özgür basının görevidir.

Basın-yayın alanının bu kadar önemli hale gelmesi sadece Kürdistan Özgürlük Hareketi'nin yaşadığı değişimlerle de bağlantılı değildir. Küresel kapitalist güçler, ulus devletler de basın-yayın alanını oldukça önemsemekte, öngördükleri yaşam, toplum, birey, kadın, erkek modellerini bu temelde hakim kılmaktadır. Topluma, yaşama, kadına, özgür bireye saldırı esas olarak medya üzerinden yapılmakta, öngörülen algı oluşturularak ruhlara, duygulara, düşüncelere ve güdülere böyle hükmedilmektedir. İçinde bulunduğumuz 'Endüstri 4.0 Dönemi' diye de tanımlanan yapay zekâ çağında bunun çok daha etkili hale geldiği kendini anlık olarak göstermektedir. Yapılan bir araştırmaya

“

Komün hem bir toplumsal örgütlenme modeli hem de yaşam tarzıdır. İnsan ve toplumun doğasına dayandığından geliştiricidir, özgürleştiricidir, güçlendiricidir. Demokratik Komünler Birliği'nin öncü örgütü olarak özgür basının (YRD) buna öncülük etmesi, her bir kurumunu komün haline getirmesi, komünal yaşaması Demokratik Komünler Birliği'nin inşası için hayati önemdedir. Öncü örgüt olma gerçekliği, özgür basının herkesten daha önce komün örgütlenme modeline ve komünal yaşama geçmesini zorunlu kılmaktadır.

”

göre düzenli bir şekilde dijital medya mecralarını takip edenlerin algıları altı ay içinde neredeyse tamamen değişmektedir. Bu, tamamen tekilleştirilmiş, özelleştirilmiş bu alanın ne denli değiştirici-dönüştürücü olduğunu ortaya koymaktadır. Öte yandan kapitalist modernite güçlerinin, egemenlerin medya üzerinden yaşama, topluma, insana ne denli büyük saldırı yöneltme imkanına kavuştuklarını göstermektedir. Dolayısıyla kapitalist güçlerin, ulus devletlerin en etkili saldırı aracı haline dönuştürdükleri medya alanında karşıt bir pozisyonda durmak, basın-yayının sunduğu imkanlardan toplumsal yaşam adına azami düzeyde

aydalanmak devrimci duruş açısından gereklidir.

Peki, ne yapmalı?

Basın-yayın alanının artan önemine yapılan bu atıflardan sonra, bu alanda yaşanan kimi sorunlara daha fazla değinilebilir.

Her şeyden önce özgür basın kendini 2003'ten beri öncülüğünü yaptığı yeni paradigmaya ne kadar girdiğini doğru temelde ele almak durumundadır. Zira demokratik, ekolojik kadın özgürlükçü toplum paradigmasının, demokratik modernite kuramının, kadın özgürlük çizgisinin, demokratik komünalizm (demokratik sosyalizm) ideolojisinin propaganda ve eğitim örgütü olarak özgür basın örgütünün yeni paradigmaya ne kadar girdiğini köklü bir şekilde ele almaya ihtiyacı vardır. Yeni paradigma temelinde kendisini örgütlü kılmış olsaydı acaba söz konusu görevleri başarması önünde bir engel olur muydu? Genelde yeni paradigmaya girememe öncü örgüt olarak özgür basın örgütünün (YRD) etkisi ne düzeydedir? Açık ki özgür basının bu soruları kendine sorması ve derin özeleştiriler temelinde yaklaşması gerekmektedir.

Peki, yeni paradigmaya giriş neyi gerektiriyordu veya gerektiriyor. Yeni paradigma devletçi paradigmadan kopuş anlamına geldiğinden devletçi şekillenmeleri ve etkilenmeleri her yönüyle aşmayı gerektirir. Buna örgüt modeli de dahildir ki, Önder Apo "Bir Halkı Savunmak" adlı savunmasında partiyi iktidar ve devlet odaklı bir model olarak tanımlamış ve parti örgütlenmesi hakkında kuşkularını dile getirmiştir. Her ne kadar PKK şahsında parti ile sürdürmeyi uygun bulsa da içeriğinin demokratik olması için yoğun eleştirilerde bulunmuş, perspektifler vermiştir. Her bir parti kadrosunun kendisini sayısız demokratik ulus birimine dönüştürmesini, demokratik toplum sisteminin de komün, meclis, kooperatif ve akademiye dayalı olarak geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. İşte basın-yayın örgütümüzün kendisini akademi, komün-meclis, kooperatif ölçülerine vurarak paradigmaya ne kadar girdiğini tartması, aradan geçen bu süreçte öncülük görevlerini ne kadar başarıyla yerine getirdiğini ölçmesi, açığa çıkarması gerekiyor.

Açık ki paradigmaya girilmemiştir. Bu yönüyle basın-yayın örgütünün paradigmaya girme gibi hayati önemde bir sorunu var olmaya devam etmektedir. Çünkü basın-yayın örgütünün paradigmaya girmemesi bir bütün olarak hareketin ve halkın da paradigmaya girmemesi anlamına gelir. Zira basın-yayın örgütü hareket ve halkı eğiten öncü örgüttür. Öncü kendini ideolojisine, paradigmasına uygun hale getirmede hitap ettiği kesimleri, örgütleri de buna göre eğitemez, değiştiremez, dönüştüremez.

Bu durumda yeni dönemde ne yapılmalıdır? Yeni dönem yeniden yapılanma, değişim-dönüşüm dönemi olduğuna göre yeniden yapılandırılacak olan nedir, değişecek-dönüşecek olan ne ve kimdir?

Açık ki işe zihniyetten başlanmalıdır. Yeniden yapılanmayı, değişim-dönüşümü dışta ve kurumların değiştirilmesinde arama eğilimi oldukça baskındır. Bu yönüyle yeniden yapılanma her şeyden önce zihniyette yapılmak durumundadır. Kurumlardaki yenilenememe de zihniyet kaynaklı olduğu gibi, yeniden yapılanma yine yeterli ve doğru bir zihniyet çerçevesi ile mümkün olacaktır. Bu bakımdan zihniyet her şeyin başıdır. Bunda da Önder Apo'nun Barış ve Demokratik Toplum Manifestosu'nda belirttiklerinden hareket etmek hayati önemdedir. Zira zihniyet çerçevesini savunmalarla birlikte bu manifesto, toplamda da Önder Apo gerçekliği oluşturmaktadır. O halde yeniden yapılanmak ve var olan sorunları çözmek için gerekli zihniyet çerçevesini Önder Apo gerçekliğinde aramalı, bulmalı ve pratikleşmeliyiz.

Önder Apo PKK'yi feshetmekle gerçekte sadece bir yapıyı değil, bununla birlikte bir çalışma, örgütlenme ve ilişkilenme tarzını feshetmiştir. Ulusal kurtuluş savaşı stratejisinin yarattığı çok yönlü şekillenmeden demokratik toplum inşa stratejisine geçiş gerekmektedir. Bunun yeni bir örgütlenme, çalışma ve ilişkilenme biçimi olduğu açıktır. O halde bunu özümsemek için yeterince okumalı, araştırmalı, tartışmalı ve kendimizden başlamak üzere gerekli değişimi ve dönüşümü mutlaka yaşamalıyız.

Önder Apo yeni dönemde toplumsal örgütlenme sistemini Demokratik Komünler Birliği olarak tanımladı. Yani bu birlik komünlerin birliğidir. Dolayısıyla Önder Apo'ya 'Önder, Réber' diyenlerin esas alacakları toplumsal örgütlenme modeli komün olmaktadır. Herkes komün örgütleyecek ve en az bir komüne üye olacaktır. Yaşamın bir bütün halinde iktidarcılıktan, devletçilikten, cinsiyetçilikten, maddiyatçılıktan arındırıldığı; dayanışmanın, ortaklaşmanın, eşit ve

özgür yaşamın hakim kılındığı toplumsal birime komün denir. Bu yönüyle komün toplumun komünal olan özüne uygun halde yeniden örgütlü kılınması, yaşamın özüne uygun halde yeniden inşa edilmesidir. Bu bakımdan komün hem bir toplumsal örgütlenme modeli hem de yaşam tarzıdır. İnsan ve toplumun doğasına dayandığından geliştiricidir, örgüleştiricidir, güçlendiricidir. Demokratik Komünler Birliği'nin öncü örgütü olarak özgür basının (YRD) buna öncülük etmesi, her bir kurumunu komün haline getirmesi, komünal yaşaması Demokratik Komünler Birliği'nin inşası için hayati önemdedir. Öncü örgüt olma gerçekliği, özgür basının herkesten daha önce komün örgütlenme modeline ve komünal yaşama geçmesini zorunlu kılmaktadır.

Komün örgütlenmesi ve komünal yaşam düzeyi

Açık ki komün örgütlenmesine geçiş de akademi, meclis ve kooperatif haline gelmekle olur. Bu üç kavramın demokratik toplum örgütlenmesinin çekirdek kavramları olduğu ve bunların Önder Apo tarafından yıllar önce belirtildiği bilinmektedir. İşte yeni paradigmaya geçişin Önder Apo şahsında gerçekleştiği 2003 yılından beri özgür basın bu alanda kendini örgütlü kılmadığı için bahsedilen öncülük sorunları yaşanmış, paradigmaya girilememiştir.

Her şeyden önce zihniyetin belirleyiciliğinden dolayı başa akademiye koymak gerekmektedir. Akademi temsil edilen zihniyet çerçevesini edinmek, temsil etmek anlamına gelir. Her bir basın kurumu ve birimi demokratik modernite kuramını, kadın özgürlük çizgisini, demokratik ulus zihniyetini, demokratik-ekolojik ve kadın özgürlükçü toplum paradigmasını edinmiş, bunu temsil eden, savunan, yayan bir akademi haline gelmeliydi, gelmelidir. Temel görevi ve işi halkı bu zihniyet çerçevesinde eğitmek olan özgür basının her şeyden önce bu zihniyeti edinmesi her açıdan gereklidir. Aksi takdirde bu zihniyet çerçevesini harekete, halka, daha geniş toplumsal kesimlere etkili, estetize ve etkin şekilde yayması mümkün olmaz. Bu nedenle öncülük düzeyinde temsil edilen zihniyet çerçevesinin geniş halk kesimlerine yeterince yayılmamasında basın-yayının rolü belirleyicidir. Toplumda hala devletçi, milliyetçi, cinsiyetçi ve kendini nesneleştiren yaklaşımlar varsa, bunun sorumlusu çok büyük ölçüde toplumu eğitime görevini yeterince yerine getirmeyen basın örgütüdür. Özgür basının her bir biriminin, kurumunun ve üyesinin bir akademi haline gelmesi mutlaka gereklidir. Aksi takdirde hiçbir genel devrim görevi layıkıyla yerine getirilemeyeceği gibi, basın örgütünün uğraştığı kendi kurumsal sorunları da çözülemez. Bunun için de Önder Apo'nun külliyatı üzerinde kendini eğitime faaliyetinin yoğun bir şekilde yürütülmesine ihtiyaç vardır. Bu konuda çok ciddi yetersizliklerin olduğu bilinmektedir. Yeterli zihniyet çerçevesi edinmenin yanı sıra etkili propaganda yapabilmek için gerekli olan mesleki yetkinlik de yetersizdir. Açık ki hem ideolojik hem de mesleki olarak en yetkin ve yeterli hale gelmeye ihtiyaç vardır ki, yeni dönemde en fazla üzerinde durulması gereken konuların başında geliyor.

Özgür basının her bir birimi ve kurumu meclis haline gelebilmelidir. Bilindiği gibi meclis var olan sorunların konuşularak bunlara çözümlerin bulunduğu, kararların alındığı yerdir. O halde yaşam felsefemiz olan öz yönetime uygun yaşayabilmek için her bir basın örgütünün iç işleyişinde meclis modelini etkili şekilde işlevselleştirmesi gerekmektedir. Kuşkusuz tartışmalar ve alınması gereken kararlar temsil edilen zihniyet

çerçevesinde olmak durumundadır. Aksi takdirde varoluş gerekçelerine uygun hareket edilmemiş olunur. Tartışmalar, kararlar bu amaç temelinde olmak durumundadır. O halde özgür basın örgütünün her bir üyesi kendini demokratik özne haline getirmelidir. Bekleyen, başkalarına havale eden, sorumluluk üstlenmeyen değil; kendini her şeyden sorumlu gören, bizzat arayıp bulan, tartışan, üreten ve yapan, katılan olmalıdır. Her bir kurum da bir meclis gibi işlemeli, sorunlarını her boyutuyla kendisi tartışmalı, kararlarını birlikte almalı ve çalışma tarzında geçmişten gelen alışkanlıkların nasıl aşılabileceğini herkese göstermeli, bürokratik, memurvari duruşları sonlandırmalıdır. Böyle olması halinde kolektif çalışma tarzı gelişecek ve herkesin gerçek potansiyeli açığa çıkacaktır.

Kooperatif kavramıyla anlaşılması gereken ise ortaklaşmacı, dayanışmacı, komünal yaşamdır. Üreten, ihtiyaçları temelinde harcayan, özel mülkiyete yönelten yaklaşımları komünallik temelinde çözen bir ilişkilenme biçimi esastır. Herkesin birbirini hissettiği, ilişkilerde maddiyatın değil maneviyatın önde olduğu, maddi sorunların el birliği ile çözüldüğü bir ortaklaşmacı yaşam tarzına ihtiyaç vardır. Komün olmak, komün halinde yaşamak bunu gerektirmektedir. Değişik düzeylerde yaşanan bu tarzın çok daha yetkin hale getirilmesine, kendine yeterliliğin geliştirilmesine ihtiyaç vardır.

Toparlarsak kendini akademi, meclis ve kooperatif temelinde örgütlü kılan bir basın örgütü komün haline gelmiş olur ve böyle bir örgütün çözemeyeceği bir sorun olmadığı gibi, ancak böyle bir örgüt yeni paradigmanın, demokratik sosyalizmin inşasına öncülük edebilir. Ne yazık ki yıllardır komüne yoğunca vurgu yapılmaktadır ki, bu iyi bir durum değildir. Kapitalist modernitenin atomize ettiği toplum ve birey gerçekliğinde kuşkusuz komüne vurgu gerekir, ama paradigması demokratik toplum, ideolojisi demokratik sosyalizm olan bir topluluk için bu kadar vurgu fazladır. Bu, kapitalist sistemin etkisine ne kadar girildiğini, bireycilikte ne denli ısrar edildiğini ortaya koyar.

Gelinen aşamada bu durum, artık sürdürülemez sınırlara gelip dayanmıştır. Çünkü kendini değiştirmeyenin, dönüştürmeyenin aşıldığı bir süreçteyiz. Önder Apo da Barış ve Demokratik Toplum Manifestosu ile kesinkes girilmesi gereken bir değişim-dönüşüm sürecini başlatmıştır. Dahası var olmak için sürekli oluşmak gerekmektedir. Her oluşum da bir değişim-dönüşümdür. Dolayısıyla aynı kalmak, değişmemek-dönüşmemek gerçekte var olamamak, yok olmak anlamına gelir ki, bunun da Kürt halkı ve demokratik toplum açısından kabul edilir bir tarafı yoktur. Bu bakımdan öncü örgüt olarak özgür basının komün temelli hayati önemdeki bu değişim-dönüşüm sürecine öncülük etmesi gerekmektedir. Aksi takdirde YRD'nin kendisi de varlık sorunlarını aşamamış, özgürlüğe adım atamamış olmakla kalmaz, aynı gerçekliği Kürt halkına da yaşatır. Her şey özgür basına 2003 yılından beri görevi olduğu halde üstlenmediği öncü örgüt olma rolünü layıkıyla oynamayı dayatmaktadır. Bu bakımdan özgür basın yeni dönemde kendini temsil ettiği zihniyet çerçevesine ve komünal sisteme ne kadar uygun hale getirdiğini kapsamlı şekilde ele alacak ve gerekli düzeltmeleri mutlaka yapacaktır. Özgür basın yeni dönem stratejisiyle halkımızın, kadınların, toplumsal kesimlerin başaracağına inanacağını, bilincini geliştirecektir.

Amaç-araç diyalektiği

Yeniden yapılanırken, kuşkusuz basın-yayındaki

araçlarda da bazı değişiklikler yapmak gerekmektedir. Unutulmaması gereken basın-yayının amaca ulaşmada kullanılan bir araç olduğudur. Amaç yukarıda da belirtildiği gibi toplumun komünal olan özü temelinde toplumu eğitmek, bilinçlendirmek ve kapitalist modernitenin her türden saldırısına karşı donanımlı kılmaktır. Bilinç edinen toplumun örgütlenmesini ve eylemli hale gelmesini sağlamaktır. O halde bu amaca ulaşmak için hiçbir aracı fetişleştirmemek gerekir. Amaca ulaşmak için ne türden araçlar gerekiyorsa onları geliştirmek kadar var olan araçların eksik, yetmez yanlarını tamamlamak gereklidir. Burada önemli olan aracın amaca uygun ve ona hizmet eder halde olmasıdır. Eldeki pek çok aracın olduğu gerçeği gözetildiğinde sorunun araçların azlığından değil de yeterince işlevsel olamamasından kaynaklandığı anlaşılır. O halde eldeki pek çok aracın kuruluş amacına uygun şekilde işlevsel kılınması oldukça gereklidir.

Yanı sıra geleneksel basın ile dijital basını birbirinin karşısına koymadan, bir denge temelinde yürütmek önemlidir. Geleneksel basının yaşanan dijital değişimlere ayak uydurması zorunludur. Aksi takdirde kendini değiştirmemiş, dönüştürmemiş; ihtiyaçlara cevap veremediğinden de aşılmış olur. O halde geleneksel basının zengin içeriklerini dijital medya mecralarında en etkili şekilde görünür olması varoluş gerekçelerine uygun bir şekilde çalışabilmek için gereklidir. Bu konuda var olan bilgi yetersiz ve eklektiktir. Dijital faşizmin tartışıldığı, medya aracılığıyla toplumun yönetilmeye başlandığı bir dönemde açık ki özgür-toplumsal yaşamı, özgür bireyi, kadını, toplumu savunabilmek için özgür basının yaygın bilinçlendirme faaliyeti yürütmesi zorunludur. Basın-yayın alanının önemini kavrayarak bu alanda da yapılması gereken ne varsa, buna yoğunlaşan, ihtiyaçları doğru tespit eden ve bunu nasıl pratikleştireceğinin yolunu bulan bir yaklaşım gereklidir.

Sonuç

Dikkat edilirse yayının nasıl olması gerektiğine ilişkin pek bir şey belirtme gereği duymadık. Çünkü yayınlarda yaşanan onca sorunun da temel nedeni yapılan işe ne kadar anlam biçildiği, temsil edilen zihniyete ne kadar girildiği ile ilgilidir. Açık ki kendini yeni paradigmanın pratikleştirilmesinin öncü örgütü olarak gören bir YRD'nin yayını da buna göre olacaktır. Mevcut yetersizlikler, acemilikler, yanlışlıklar, tekrarlar, etkisizlikler vb rol ve misyonunun gereklerine göre davranmamaktan kaynaklanmaktadır.

Basın-yayın alanı gibi bir faaliyeti kendini tekrar, rutinlik, motivasyon yetersizliği, coşkusuzluk, heyecansızlık özsöz nedenlerden ötürü söz konusu olamaz. Mücadeleden, yaşamdan keyif almamanın dışı vurumu olan bu ruh hali, özgür basın ile ontolojik olarak çelişir. İş ve görevi eşit-özgür yaşamı propaganda etmek, demokratik komünal toplum temelinde toplumu eğitmek olan bir öncü örgütün böyle olması işin doğasına terstir. Açık ki yaşam felsefesinde düzeltme gerektiren bir durumdur. Çünkü basın alanı bir üretim alanıdır. Üretimin toplumla kısa sürede buluştuğu, nasıl bir sonucun alındığının hemen görüldüğü ve alacağı sonuçlar temelinde insanda heyecan, coşku, moral, motivasyon yaratan bir alandır. Kadın, toplum, yaşam ve doğa düşmanlarına gereken cevabı veren bir alan olması nedeniyle insanların yaşam ve çalışma enerjisiyle doldukları bir alandır. Eğer üretim varsa, bu üretimin halkla buluşması sağlanıyorsa ve ürün halkın, toplumsal yaşamın ihtiyaçlarına cevap verecek düzeydeyse o zaman basın-yayın alanında moralsizlik, bıkkınlık, kendini tekrar diye bir şey olamaz. O halde basın-yayın alanındaki herkes ne denli ve önemli bir mücadele yürüttüğünü bilmeli, kendisini maddi uygarlığın her türden saldırısına karşı donanımlı kılmalı, toplumun öncüsü olduğunu bir an için bile olsa unutmamalıdır.

Önder Apo'nun yaptığı çok yönlü hazırlık ile kendine ne denli güvendiğini ne kadar cesur, yaratıcı, girişken, üretken olduğunu hepimiz biliyoruz. Toplumsal sorunlara evrensel çapta çözümler geliştirdiği entelektüel dünyanın, toplumcu güçlerin ortak kanaatidir. Karşısında mücadele yürüttüğü güçleri ne denli zorladığı da yine herkesin malumudur. O halde Önder Apo'nun tarzını esas aldığını belirten, onun paradigmasını yaymayı görevi olarak gören YRD'nin de Apocu tarzı esas alarak kendini yapılan işi en iyi yapan haline getirmesi gerekmektedir.

Özgür basın geçmişten çıkardığı dersler temelinde köklü özeleştiriler yapacak, "Hedefi büyük olanın çabası da büyük olur!" düsturuyla hareket edecek ve demokratik komünal toplumun inşasında öncülük görevlerini layıkıyla yerine getirecektir. .

Gerillacılıkla yaratılan sosyalist kültür

Bir duadır gerilla...

Bir çocuğun hasta annesinin iyileşmesi için masum gözlerini gökyüzüne dikerek gözyaşları içinde hıçkırarak okuduğu duasıdır gerilla...

Yaşamında hiç iyilik yapmamış olanların haricinde herkesin anlayabileceği dağlı bir duadır gerilla. Hem duadır hem duanın kabulüdür...

Bir zulümden kurtulma duasına sunulmuş armağandır gerilla...

Tüm çocukların bayram hediyesidir...

Acıları ustaca bal eyleyendir gerilla...

Gözyaşı, onur ve silahı tanımayan gerilla yoktur. Neden tek bir acısını bile dünyalara değişmez gerilla?

ŞİVAR AMED

Dağların Ejderhaları dediler dağların Cinleri, eşkıyalar... Bu dağlar Sümer'lerden bu yana çok direnişe kucak açtı ama gerillayla son yüz yılda tanıştı. 20. yüzyıl ne kadar acımasız olduysa gerilla o kadar 20. yüzyıldan uzak kaldı. Girmede içine bu dünyanın. Bazen kapısını kırıp kızdırdı. Bazen davetkâr cilvesine sırtını döndü. Meydan okumalarına eyvallah demedi. İyi dövüştü, iyi savaştı, iyi işler yaptı, yapmaya devam ediyor...

Gerillanın yarattığı kültürü değerlendirirken insanlığın tüm değerleri akla geliyor. Bu bir abartı değil, çünkü gerilla en eskisinden en yenisine tüm insani değerlerin bileşkesi olarak şekillenmiş ve bu değerleri yaşatma mücadelesini vermiştir. Yaşamında herhangi bir değere bağlanmayanlar veya bir değer yaratmayanlar bunu anlayamaz; bir de bu değerlere saldıranların anlayamayacağı bir yüceliktedir gerilla. Ondan bahsederken özenli olmak gerekiyor çünkü on binlerce şehidin hatırasıdır gerilla.

İnsan, yarattığı değerlerle insandır. Bu değerler toplumdan topluma, çağdan çağa değişse de insanlık tarihi kadar eski ve değişmeyen değerler vardır. Bunlar insanın ontolojik olarak taşıdığı değerlerdir. Kadın ve erkeğin eşit olduğu, komünal ve ekolojik yaşam değerleri insanın varoluş tarzını ifade ediyor. Kendini inşa eden insan bu değerleri korumak için örgütlenmiş; toplumsallığı bu değerlerle sağladığı gibi örgütlü yaşamayı da insanca yaşamın özgeçilmez ilkesi olarak benimsemiştir. Kastik katil, toplumun örgütlülüğünü dağıtarak tüm değerlerine saldırmış ve egemenlik düzenini kurmuştur. Bu yarılma nedeniyle tarih kastik katille toplum, devletle toplum arasındaki çatışmayla şekillenmiştir.

Toplumsal değerlerin ana vatanı olan Kürdistan üzerinde egemenlik kuran düzenler Kürdistan şahsında tüm insani değerlere sal-

dırmıştır. Tarih boyunca ne kadar saldırı yapılmışsa da Kürdistan'ın temsil ettiği köklü değerleri ve kültürü son iki yüz yılda geliştirilen ulus-devletçi toplum-kırım saldırılarına kadar tüm renkleriyle yaşamıştır. Toplum-kırımın sembolik ifadesi ise "betona gömülme" olmuştur.

Kürdistan'da gelişen gerilla mücadelesi bu betonu parçalamıştır. İlk kurşun beyinlerdeki karakollara sıkılırken 40 yılı aşan gerilla savaşıyla sadece sömürgeci betonlar parçalanmamış, toplum olarak yitirilen değerler yeniden kazanıldığı gibi insanlık adına sosyalizm umudu çağdaş değerlerle buluşturularak yeşertilmiştir.

Soykırım sistemi karşısında gerilla mücadelesi dışında başka seçeneklerin şansı yoktu. Yok edilmenin eşiğindeki halkımızı korumanın tek yolu gerillacılıktı. Özellikle 12 Eylül darbesiyle topluma ve zindanlara dayatılan vahşet karşısında Mazlumların, Kemallerin öncülüğünde gelişen direniş gerilla mücadelesine çağrı olmuş; gerilla hareketi bu çağrıya cevap verme temelinde gelişmiştir. Bu gerçekler bilinmeden gerillanın anlamı bilinemez.

Gerilla halka yönelik saldırılara cevap vermekle sınırlı bir direniş gücü olmadı. Direniş ruhunu canlandırmak önemliydi ama tek başına yeterli değildi. Çünkü kapitalist sömürgecilik yaşam adına ne varsa üzerinden buldozer gibi geçip ezmişti. Yeni bir yaşam yaratılmadan direnmek de mümkün olmayacaktı. Bu nedenle gerilla ideolojik bir güç olarak şekillenmişti.

Yeni yaşamın sembolü: Heval!

Gerilla dağ oldu, dağ yeni yaşamın adı oldu. Bir gerilla hareketine ulaşmak nasıl zorluklardan sonra gerçekleşti? Bunu anlamak isteyenler Önder Apo'nun ilk kez ülkeden çıkışına, Rojava'ya geçişine, oradan Lübnan-Filistin sahasındaki örgütlenmesine bakmalıdır. İlk gerilla gruplarının ülkeye adım atması, yol bilmezken yol açması? Nasıl bir ülkede ve nasıl bir halkın içinden çıktı bu gerilla? Ölüm sessizliği deniliyordu. Bunlar hatırlanmadan Kürdistan'da gerilla olmanın ve bu gerillanın yarattığı kültürün değeri anlaşılamaz.

Bu yaşam, insan gücüne dayanıyordu. En zorlu koşullarda, en az olanaklarla en büyük sonuçları almak gerillacılığın temel ilkesiydi. Bunu öz disiplin ve örgütlülükle başardı. Amaca bağlılık temelindeki yaşam, gerillalar arasındaki ilişki tarzını şekillendirdi. Gerillanın yoldaşlığı "Heval" adını aldı. Heval olmak, yoldaşlık yapmak kadar yeni yaşamı temsil etmek anlamını kazandı. Bu değerler gerilladan topluma yayıldı.

Tüm dünyada büyük ordular karşısında başarılı

olmanın püf noktaları gizlilik, hareketlilik, ini-siyatif, ani vuruş ve yaratıcılık gibi gerilla ilkeleriyle tanımlanmıştı. Askeri taktikleri ise pus, sızma, baskın, suikast, sabotaj gibi eylemlerle belirlenmişti. Bunlar zamanla değişkenlik gösterse de gerilla eyleminin özü "vur-kaç" şeklindeydi. Gerilla olmak için kişinin kazanması gereken özellikler ve meziyetler de şu şekilde tanımlanmıştı: İnanç-umut, kararlılık, irade, cesaret, fedakârlık, mütevizilik, paylaşımcılık, emekçilik, analiz yeteneği, kurnazlık, esneklik, keskinlik, disiplin, sabır... Bu özellikler birden kazanılmıyor, eğitim, savaş ve yaşam tecrübesiyle oluşuyordu. Daha da önemlisi eski kişiliğin yıkılıp yenisinin inşasıyla gerilla olunuyordu. Bir gerilla hareketi için dünya genelinde tanımlanan özellikler yanında Önder Apo kişilik çözümlemeleriyle Kürdistan özgürlük gerillasını şekillendirdi.

Çözümlemeler sömürgeciliğin etkilerini, erkek egemenliğini ve toplumsallaşma önündeki tüm engelleri sorguluyordu. Önder Apo yerel özelliklerin analizini de yaparak kişideki geriyanların kaynaklarına iniyor ve insandaki tüm değerli potansiyeli açığa çıkarıyordu.

Bu nedenle gerilla her şeyden çok ideolojik bir güç olarak şekilleniyordu. Kapitalist modernite, egemenliğini sürdürebileceği bir toplum yaratmak için her türlü mühendislik yöntemini uygularken Kürdistan özgürlük gerillası demokratik modernite değerleriyle kendini inşa ediyor; ideolojik olarak ulaşılmaz hale geliyordu. Bunlar gerillayı yenilmez kılan özellikler olurken toplum ondan feyz alıyor ve yitirdiği değerleri kazanmanın mücadelesini verdiği gibi yeni yaşam kültürünü de kazanıyordu.

Kürdistan Özgürlük Gerillası inanılmaz zorluklar içinde şekillendi. Halkın sahiplenmesiyle var oldu. Halkla bütünleştiği ölçüde başarılı oldu. Kendisi için bir şey istemedi, halk için yaşıdı. Bu nedenle güven kaynağı oldu.

Gerillanın ilişkileri samimidir, içtendir, toplumsaldır. Dili sanal değildir. Her türlü yapaylığa karşıdır. Gücünü ideolojiden aldığı için iktidar olmaya değil özgürlüğe meyillidir. Özgürlük için yola çıktığından kendi içinde, halkla ve doğayla ilişkilerinde ekolojiyi ve özgürlük ahlakını esas alır. Eylem çizgisinde de amaca bağlılık olduğundan meşru savunma anlayışıyla hareket eder. Meşru savunmayı aşan her eylemi sorgulayan bir anlayış gelişmiştir. Bu konuda da yoğun bir iç mücadele verilmiştir. Özellikle çeteleşmiş unsurların çizgi dışı eylemlerine karşı büyük bir duyarlılık gelişmiş; topluma zarar veren her türlü eğilimle amansız mücadele edilmiştir.

Askeri kabiliyetini NATO destekli ordu ve her türlü vahşi çete yapılanması karşısında kanıtlayan ve halkımızın varlık mücadelesinde başarılı olmasını sağlayan gerillanın tarihi rolünü oynamış olması nedeniyle Önder Apo silahlı mücadele stratejisine son vermiş ve gerilla kendisini yeni

sürece göre yapılandırmayı esas almıştır.

Entelektüel güç

Gerilla sadece askeri bir güç değil aynı zamanda büyük bir entelektüel güçtür. Rastgele okumaz fakat çok okumak kadar okuduklarını demokratik modernite süzgecinden geçirerek yorumlar. Yorum gücü gerillayı farklı kılmaktadır. Olgucu değildir. Bir yaprağın incecik damarlarına bakıp evreni yorumlayacak kadar geniş bir bakış açısına sahiptir. Okyanusların derinliği, gökyüzünün enginliği gerillanın ruhunu, ufkunu ve duygu derinliğini ifade etmeye yetmez. Moda deyimle toplumsal değerlerden uzak, bireysel bir romantik ve hayalperest değildir ama duygu çağlayanıdır gerilla. Gücünü haklılığından, tarihten, toplumsal değerlerden ve örgütlülüğünden alır.

Kendisi olmak deyimine en çok yakışandır ve dünyanın hangi sorunuyla ilgilenirse ilgilensin önce kendinden başlayandır gerilla. Kendini değiştirme-dönüştürme yeteneği ne kadar yüksekte tarihe de o kadar yön verebileceğini bilir. Esnek ve akışkandır. Sorumluluk duygusu büyüktür. Sürekli bir arayış içindedir. Yaratıcı düşüncenin gücüne inanır. Bu nedenle gerillanın dilinde çözümsüzlük yoktur.

Gerillada bir işi yarım bırakmak, başkasına havale etmek ya da sorumluluktan kaçış en temel eleştiri konusudur. "Zorlandım, yapamıyorum" demez; bu bir fiziki güç ya da sadece irade işi değil vicdan işidir. Gerilla demek vicdan, inat, ısrar ve sonuç alıcılık demektir. Belki on kişinin yapabileceği işi tek başına yapabilen, on günde yapılacak işi bir günde bitirebilen gerilla. Gerillanın farkı tarzında, temposunda, üslubundadır.

Bilgece katılım

Çağın dervişliğini temsil eden gerilla son derece bilinçli bir yaşam anlayışına sahiptir. David Kilcullen ABD yönetimine kontrgerilla danışmanlığı şeklinde sunduğu "kazara gerilla" isimli kitabında ideolojik olanlar gerilladır, onlara bir şey yapılamaz, diğerleri devletlerin yanlışları yüzünden kazara gerilla olmuşlardır, onlar kazanılabilir şeklinde tespitlerde bulunuyor.

Evet, devletler nezdinde gerilla, yok edilmesi gereken bir güçtür. Gerillanın özgür yaşamın öncüsü olduğunu saklamak, çarpıtmak, kriminalize etmek, suç örgütü gibi yaklaşmak özel savaş yöntemleri olarak hep devrede tutularak Kürt halkının imha ve inkârı için kullanılmıştır. Fakat güneşin balıkla sivanamayacağı hakikati, gerilla mücadelesi için de geçerli olmuş ve insanlığın gönlünde yer tutmuştur. Bölge halklarından Avrupa ve Latin Amerika'ya dek gerilla saflarına katılan gençler ve paradigmasal dü-

zeyde sahiplenilen dünyanın entelektüel gücü gerillanın temsil ettiği kültürün evrenselleştiğinin kanıtı olmuştur.

Dolayısıyla kontrgerilla merkezlerinin aradığı “kazara gerilla” olmuş kimse Kürdistan dağlarında bulunamaz. İdeolojik, felsefi, siyasal, örgütsel bilinciyle gerilla çağın dervışı kadar çağın bilgisi durumundadır.

Gerilla tüm insanlığın gurur ve onur kaynağıdır

Kürdistan’da gerilla hareketi başlamadan önce Türkiye’deki devrimci hareketler bu işe girişmişti. Dağa çıkan ilk grup halka ulaşmakta çok zorlanmıştı. Öyle ki ilk kez bir köylü onlardan kaçmayıp veya onları kovmaya kalkmayıp selam verdiğinde, hal hatırlarını sorduğunda bu gruba inanç gelmiş “tamamdır, biz devrimi yapabiliriz” diyecek kadar umutlanmışlardır. Kürdistan gerillası o büyük devrimcilerin yarım kalan yürüyüşlerine de cevap olmuş, hayallerini taşımıştır. O günkü koşullarda umudun kaynağı neydiye bugün de değişmemiştir. Halka dayanmayan bir hareket kazanamaz. Bu nedenle bir merhabanın hatırlarını gerilla kadar iyi bilen yoktur. Nereden nereye geldiği düşünülürken gerillanın hakkı verilecekse bir merhabaya ne kadar büyük değer verdiğiyse başlanmalıdır. İnsanlık kültürü budur.

Gerillanın halkımız ve tüm ezilenler adına sağladığı devrimsel gelişmeler yeni bir kültürün şekillenmesine vesile olmuştur. Kürt halkının kazanımları aynı zamanda Ortadoğu halklarına ve tüm direnen insanlığa cesaret ve ilham kaynağı olmuştur. Böylece gerilla tüm insanlık adına demokrasi, özgürlük ve sosyalizm bayrağının taşıyıcısı haline gelmiştir.

Önderlik şahsında dile gelen tüm uygarlık güçlerine karşı direniş gerçeği gerillanın özünü

ifade etmektedir. Gerilla kültürü tüm egemenlik sistemlerine karşı direnişle şekillenmiş bir kültürdür. Haki, Mazlum, Hayri, Kemal, Egîd, Zilan, Sara, Fuat, Rıza yoldaşlar şahsında günümüze dek direnişle süregelen şehitler gerçeği bu kültürü şekillendiren en temel değerler olmuştur. Her şehidin özelliği gerilla kültürünü şekillendiren en temel değer olmuştur. Önder Apo’nun geliştirdiği yeni paradigma ise bu kültürün kalıcı başarısı ve zaferi için gerekli bilinç formunu ve donanımı oluşturmıştır.

Gerillada temel doğrultu ve ilke haline gelmiş olan tüm şehitlerin bileşkesi olan Önderlik gerçeğiyle buluşmak egemen düzene karşı alternatif oluşturma ve fark yaratmanın tek yolu olmaktadır.

Gerilladaki komünal kültür ve ona dayalı öncülük gerçeği insanlığın en saf özünü ifade etmektedir. İnsanlığın özüne dayalı olarak çağın kimliği olan demokratik modernitenin kişiliği ve yaşam tarzına ulaşmak bu mücadelenin esas hedefi durumundadır. Bu kültürde fark yaratma veya farklı olma adına liberalizm etkili tutum ve davranışlar popülizm, kariyerizm, bencillik gibi anlamlar taşıyıp ideolojik mücadele gerekçesi olur. Etik-estetik değerleri gerillanın kapitalist çirkinliklere bulaşmasını önlemektedir.

Öte yandan reel sosyalizmden kaynaklı alışkanlıklara ve katı dogmatizme dayalı gelişen zihniyet kalıpları da demokratik dönüşüm önündeki engel olarak görülüp buna karşı sürekli mücadele edilmektedir. Bu konu bir eğitim, değişim-dönüşüm ve mücadele gerekçesi durumundadır. Bu hedefin yani demokratik dönüşümün gerçekleşmiş şekli Demokratik Komünler Birliği olarak tarif edilmektedir.

Ulus-devlet ideolojisini aşarak demokratik, ekolojik ve kadın özgürlüğüne dayalı yeni ideolojik doğrultusuyla kendini yeniden inşa eden hareketimiz bu sayede büyük bir fark yaratmıştır. Kapitalizmin unutturma, hafızasızlaştırma, benzeştirme, tek tipleştirme çabasına karşılık gerilla gerçek anlamda bir hatırlama, anlama ve fark yaratma hareketi olmuştur. Tarih gerilla şahsında canlanmış.

Ulus-devletlerin fiziksel, zihinsel, kültürel soykırımlarına karşı verilebilecek en anlamlı yanıt toplumun tüm farklılıklarını birlik içinde yaşatabileceği devletsiz bir toplumsal savunma ve özgürlük sistemidir. Gerillanın inşa ettiği kültür bu toplumcu sistemin temelini oluşturmıştır.

Toplumsal kültürle buluşmak bireysel zaafaların, ailenin, aşiretin, dar ilişkilerin, çevrenin, memleketin sınırlarıdır karakterini aşmakla mümkündür. Gerilla tüm parçalanmışlıkları aşmayı başarmış ve toplumda demokratik ulus bilincinin gelişmesini sağlamıştır.

Gerilla hareketinin halkımıza kazandırdığı diğer bir değer ise örgütlü yaşamak olmuştur. Toplumsallık örgütlü yaşamı zorunlu kılıyor. Gerilla, Kürdistan tarihindeki hiçbir mücadelede görülmemiş düzeyde toplumsallaşmaya, ulusallaşmaya, evrenselleşmeye hizmet etmiştir. Toplanmak, komünler, komiteler, kurumlar kurmak, eleştiri-özeleştiri yapmak, rapor ve toplantı sistemlerini oluşturmak, tek başına kaldığında bile örgütlü hareket etmek bu kazanımların sonucudur.

Özgürlük hareketinin evrensel düzeydeki en büyük katkısının kadın özgürlük çizgisi olduğu biliniyor. Bunun somut bir iradeye dönüşmesi

öncelikle gerilla sayesinde gerçekleşmiştir. Kadın gerillaların destansı mücadelesi insanlığa sunulmuş en değerli özgürlük armağanı olmuş; tüm diğer kültürel, siyasal, ahlaki, estetik, felsefik, düşünsel değerler kadın özgürlük çizgisi temelinde geliştirilmiştir.

Tüm bu özellikler gerillanın sosyalist karakter ve derinlik kazanmasına vesile olmuştur. Bütün bunları görmezden gelip demokratik entegrasyon sürecinde gerillanın topluma uyum sağlamakta zorlanacağını ileri sürenler yanılıyorlar. Çağın en ileri düşünceleri ve muazzam tecrübeleriyle donanmış bir gerilla hareketinin topluma uyum sorunu değil topluma öncülük yapma rolü ve misyonu bulunmaktadır. Gerilla ruhu, bilinci, inşa ettiği değerler ve temsil ettiği kültür özgür toplumun güvencesidir. Geleceğimizi şekillendirecek olan kültür budur. Eleştirilen, aşılması gereken alışkanlıklar ve eğilimler hiç yoktur denilemez fakat bunları Önderlik çizgisinde, paradigmanın gücüyle aşma kararlılığında olan bir gerilla gücü her koşulda toplumun hizmetinde olacaktır. Demokrasinin bayraktarlığını yaparken toplumun üstünde, etki veya yetkisiyle toplumsal iradeyi boşa çıkaran konumda olmayacaktır. Gerillanın kültüründe kendini egemen hale getirmek yoktur. İktidar, cılık, bireycilik, bencillik yoktur. Bu güçten demokrasi düşmanları korkarken insanlık ancak gurur duyabilir; çünkü insanlığa sınırsız, karşılıksız, çıkarısız hizmet etmeyi sürdürecektir.

Gerilla geçmişte kalmış askeri bir güç değil, geleceğin sosyalist toplumunu kendi şahsında yaratmış demokrasi gücüdür. Savaşta gösterdiği yiğitlik kadar yaşamda da öncü olan gerilla Önder Apo’ya fedaice bağlıdır ve onun özgürlüğünde onun gösterdiği yolda yürümeye hazırdır. Fakat bundan daha önemli ve kalıcı olanı gerillanın yarattığı kültürdür, halkımıza ve insanlığa kazandırdığı değerlerdir.

Gerillanın yarattığı kültür özgür geleceğe kurulan en sağlam köprüdür

Topluma özgürlük bilinci ve duygusunu kazandıran gerilla minnetle anılmak üzere geçmiş tarihe terk edilecek bir güç değildir. Gelecek onun yarattığı değerlerle şekillenecektir.

Gerillanın yarattığı tarz ve kültür yaşamın her alanında örnek oluşturduğu gibi sorun çözmeye kabiliyetiyle de hiçbir gücün sergileyemeyeceği bir düzey kazanmıştır. Hiçbir gerilla övülmeyi sevmez fakat neyi temsil ettiğini ve gücünü de bilir.

Toplumu sarıp sarmalayan hangi soruna gerilla kültürüyle yanıt oluşturulamaz ki? Eğitim denilirse bu konuda kimseyi kendinden üstün tutmayacak kadar engin deneyime sahiptir. Örgütçülük temel karakteridir. En zor koşullarda hayatta kalmayı bildiği gibi gerektiği anda hayatını adamaktan çekinmeyeceği değerlere sahiptir. Edebiyat denilirse sadece kendini anlatsa bitmeyecek bir deryadır. Sinema denilirse günümüzde en değerli sinema en az olanakla en iyi sonucu alan değil midir? Bunun üzerinde düşünüldüğünde ulaşılabilecek sonuç açıktır. “Sinemada gerillacılık yapmalıyız” diyen hocalar acaba neye dayanarak akademilerde ve internet ortamlarında böyle dersler veriyorlar? Gerillanın her türlü ekonomiden anlaması şart olmayabilir ama yaşam tarzıyla komünal ekonominin temelini atmıştır.

Spor olsun diye gerillacılık yapılmamıştır fakat en zorlu spor bile gerillanın yaşadıklarıyla kıyaslanamaz. Bu tecrübe bir yana her konuda toplumcu olan gerilla kültürü, sporu toplumsallaştırmada belirleyici olamaz mı? Teknik becerilerini burada sıralamaya gerek yok ama yaratıcılıkta sınır tanımadığından dolayı bunun sonuçları da tahmin edilebilir. Yine gerillanın adının geçtiği yerde toplumu açlık, işsizlik, fuhuş, uyuşturucu batağına çekenlerin varlık göstermesi imkansızdır. Çünkü gerilla denildi mi iyilik, güzellik, moral, motivasyon, azim ve mücadele akla gelir. Kötülüklerle geçit vermez.

Bunları sıralarken gerillanın yeni dönemde yapacaklarından bahsetmiyoruz, böyle basit ele alınamaz, onun yarattığı kültür zemininde toplumun neler yapabileceğini anlatmaya çalışıyoruz. Bunlar bu şekilde sıralanırsa sayfalar doldurulabilir. Fakat hangi alana, neye bakılırsa bakılsın hepsinin var olabilesinin ilk koşulu toplumun öz yönetim gücüne kavuşmasıdır. Gerilla bunun önünü açmıştır. Soykırım rejiminin yok ettiği değerler düşünülürse öz yönetim gücüne ve bilincine kavuşmanın değeri daha iyi anlaşılır. Toplum kendi sorunlarını bu sayede çözebilecek, bu sayede kapitalizm karşısında ayakta kalabilecek, onurluca ve özgürce yaşayabilecektir. Gerillanın demokrasi kültürüne kazandırdığı bu büyük değer karşısında militarist bir güç olarak değerlendirilmesi büyük haksızlık olur.

Gerillayı militarist bir güç olarak görenler gerillanın hakikatinden çok uzaktırlar. Topluma kazandırdıklarıyla bakılırsa gerillanın özgürlükçü bir güç olduğu tereddütsüz belirtilebilir.

Milliyetçi güdülerle toplumu askerleştirmeye dayanan militarist anlayışa karşı gerilla, tüm toplumun irade haline gelmesini, bilinçlenmesini, demokratik temelde kendi kendini yönetmesini, özgürce yaşamasını savunuyor. Tüm toplum gerilla olsun demiyor. Fakat gerillanın yarattığı kültür ve tarzın topluma hizmet ettiğinden eminiz ve bunun haklı gururuyla geleceğe bakıyoruz.

Bunları belirtirken kimse askeri yönünü değerlendirmesin demiyoruz. Gerillada bir hiyerarşi vardır. Bir askeri kültürle şekillenmiştir. Kendine has bir disiplini vardır. Savaş koşullarının gereklilikleri neyse ona göre örgütlenmesini ve davranmasını biliyor. Bunların topluma taşınması gibi bir hevesle değil demokrasi kültürüne ve bilincine hizmet etme umudu ve iddiasıyla dolu olan gerilla, barış koşulları oluşursa nasıl bir dönüşüm yaşaması gerektiğinin de farkındadır. Fakat Önder Apo’nun özgür olmadığı, Kürt halkının en küçük bir yasal tanınma durumunun olmadığı, yaşam güvencesinin bulunmadığı koşullarda herhalde gerilla kendi kendisini dağıtacak değildir.

Silah yakma töreniyle sembolleşen yeni stratejinin hayat bulması yasal ve siyasal koşullarda mümkündür. Bunun dışında gerillayı tartışmak anlamsızdır ve zaten gerilla bu tür tartışmaların çok uzağında yaşamaktadır.

Gerilla yaratılan kültürün, güncel siyasal polemiklerin çok ötesinde görülmesi gerekir. Bu kültür geçmişle geleceği birleştiren kahraman şehitlerimizin ölümsüz anılarından oluşan köprüdür; insanlıkta ısrar köprüsüdür, sosyalizm köprüsüdür. Halkımız ve ilerici insanlık, bu kültür köprüsünden güvenle geçecek ve özgürlüğü de bu güvenle kazanacaktır.

Demokratik Ortadoğu Konfederalizmi

projesi temelinde Ortadoğu çözümü

ALİ HAYDAR KAYTAN

Hem toplumsal tarihin hem de iktidar-cı-devletçi sistemin başat olarak yaşandığı tek bölge, dikkat edilirse Ortadoğu bölgesidir. Bu durum kendine özgü bir Ortadoğu yapılanması ve Ortadoğululuk kimliği ortaya çıkarmıştır. Günümüzde iç içe ve en karmaşık bir biçimde bütün farklılıklar, söz konusu Ortadoğu yapılanmasında mevcuttur. Dikkat edilirse bütün dinlerin, inançların doğup geliştiği yer, Ortadoğu'dur. En geniş din ve mezhep zenginliği, farklılığı günümüz Ortadoğu'sunda vardır. Yine diller ve kültürlerin en çok geliştiği, iç içe bir arada var olduğu saha Ortadoğu bölgesidir. Tarihsel olarak yüzlerce dil, kültür iç içe gelişmiş, bir arada var olmuştur. Adeta her türlü dil ve kültüre rastlanılmaktadır. Bir diller ve kültürler mozaiki durumundadır. Yine hiyerarşi, iktidar-cı-devletçi sistem, kentleşme, şehirleşme, neolitik tarım-köy devrimi üzerinde onun yarattığı değerleri gasp etme temelinde Ortadoğu bölgesinde gelişmiştir. İktidar ve devlet sisteminin en çok derinleştiği, kökleştiği, sınıflaşmanın en katı bir biçimde ortaya çıkıp yaşandığı alan yine Ortadoğu bölgesi olmuştur. Bunlara son iki yüz yılda bir de Avrupa'nın kapitalist modernite sisteminin yansımaları eklenmiştir ki, adeta bıçakla doğrar gibi Ortadoğu'nun bu iç içe geçmiş dil, kültür, din, mezhep yapılanmaları, ulus devletler halinde doğranmıştır. Gerçekten de günümüz Ortadoğu'sunun ne toplumsal yapısı, ne de iktidar ve devlet yapılanması, dünyanın başka herhangi bir alanına benzememektedir. Bir yanılla toplumsallık, tarihsel oluşumu temelinde çok derin ve güçlüdür, diğer yanılla iktidar ve devlet sistemi, başat olarak tüm özelliklerini bu bölgede güçlü bir biçimde ortaya çıkarmıştır.

Şimdi bütün bunları hiç dikkate almadan ve gözetmeden Avrupa'daki durumu esas alan bir ideolojik siyasi sistem, yani ulus-devlet yapılanması her bakımdan bu bölgeye dayatılmaktadır. 1. Dünya Savaşı'yla bölge, kapitalist modernite sistemi tarafından gasp edilmiş, bu doğrultuda bölgenin tarihsel gerçekliği hiç dikkate alınmadan, bölgenin üzerine bir ulus-devlet karabasanı geçirilmeye çalışılmıştır. Bu temelde tarihsel olarak iç içe var olmuş ve gelişme sağlamış olan her türlü toplumsal değer, dil, kültür, din, mezhep toplulukları bölünüp parçalanmış edilmiştir. Bu biçimde on binlerce yıl içerisinde oluşmuş olan tüm etnik yapılar, toplumsal değerler, ulus-devlet faşist tekniği temelinde din, dil, kültür, egemenlik, siyasi yapılanma, vatan, millet, devlet bakımından tekleştirilmeye, yüz yıl içerisinde bütün tarihsel değerler vahşi bir soykırım saldırısıyla yok edilmeye, tarihten silinmeye çalışılmaktadır. Tarih boyunca oluşmuş insanlık renkleri birkaç renkte birleştirilerek, yok edilmek istenmektedir. Şimdi sözde iktidarcı ve devletçi sistemin daha önceki yüzyıllarda ortaya çıkardığı sorunları çözme iddiasıyla oluşturulan ve bölgeye dışarıdan dayatılan ulus-devlet faşizmi, sorunları çözmek bir yana tam tersine hem daha çok ağırlaştırmış, hem de daha fazla çoğaltmıştır. İktidarcı ve devletçi sistemin imparatorluk biçimleri, tarihsel geçmiş içerisinde bölgede çeşitli düzeylerde aslında denenmiştir; Sümer, Akad, Babil, Asur İmparatorluklarının Med sistemine, Mısır, Pers, Grek İmparatorluklarından Roma ve Bizans'a, oradan da Osmanlı ve Sasani İmparatorluklarına kadar, yine çeşitli ad altındaki İslami imparatorluk yapılanmalarına kadar geçmiş tarihi içerisinde çok sayıda imparatorluk gelip geçmiş, belli dönemlerde bölge üzerinde bir hakimiyet sürmüşlerse de sorunları çözen, bölgenin toplumsallığıyla uyumlu olan bir yapı arz edememişler, dolayısıyla çökmekten ve tarihin çöp sepetine atılmaktan kurtulamamışlardır.

Ortadoğu, kapitalist modernitenin bir parçası olarak tutulmak istenmektedir

Şimdi bu denli iç içe geçmiş dil, kültür, inanç yapılanmaları üzerinde söz konusu imparatorlukların egemenlik sürdüremediği, çözüm olmadığı bir ortamda, çözüm diye bölgeye cetvelle

sınırlar çizen bir ulus-devlet gabaveti bölgeye dayatılmakta, adeta tavuğu yolduktan sonra Nasrettin Hoca'nın, 'yeni bir kuşa benzedin' demesi gibi bir kuşa benzedin denerek, Ortadoğu bölgesi yönetilmek, kapitalist modernite sisteminin bir parçası olarak tutulmak istenmektedir. Çeşitli renklerde ve tonlarda geliştirilen imparatorlukların çözüm olamadığı bir bölgede söz konusu faşist ulus-devlet diktatörlüklerinin çözüm olması, barışı ve demokrasiyi sağlaması elbette ki mümkün değildir. Nitekim dikkat edilirse kapitalist modernite sisteminin zorunlu bir uzlaşmayla kendine bağlı bir biçimde geliştirmeye ve bölgedeki işlerini onunla yürütmeye çalıştığı TC sistemi, kendi sınırları içerisinde ve bölgesel düzeyde toplumlar açısından böyle bir rol oynayamadığı gibi, tersine kendisini var eden ve bugüne getiren kapitalist modernite sisteminin çıkarlarını savunmak açısından da yeterli ve etkili bir duruş sergileyememiş, dolayısıyla bir çözüm gücü haline kendisini getirememiştir. Değil çözüm olmak, bölgesel düzeyde kendini var eden sistem açısından da en temel sorun olmaktan öteye gidememiştir.

Benzer bir biçimde bölgenin doğusunda İran, Pakistan, Afganistan, Kafkasya gibi alanlarda yaşanan gelişmeler de ortadadır. Hepsinin de kendisini var eden kapitalist modernite sistemi açısından ciddi sorunlar yarattığı, ağır bir çelişki ve çatışma etkeni konumu olmaktan öteye gidemediği ortadadır. Kafkasya hep bir savaş ve çatışma alanıdır, Pakistan, Afganistan gibi sahalarda iç toplumsal yapıları açısından ciddi sorunlar oluşturduğu gibi oralardaki ulus-devlet diktatörlükleri, kendilerini var eden sistem açısından da ne kadar ciddi sorun oldukları göz önündedir. En istikrarlı gibi görülen ya da gösterilmeye çalışılan İran'ın durumu da ortadadır. Şahlık sistemi altında belli bir çözüm modeli geliştirmeye çalışmışsa da sistem bundan sonuç alamamış, arkasından gelen İran İslâm Devleti sistemi bölge için olduğu kadar küresel kapitalist modernite sistemi açısından en temel sorun oluşturan bir konumu arz etmiştir. Öyle ki yıllardır şer-i eksen diyerek kapitalist modernite sistemini yürüten güçler saldırı yürütmekte, söz konusu sorunu çözmeye çalışmakta, ancak herhangi bir çözüm gücü ortaya çıkartamamaktadır.

Yine 22 ulus-devletçiğe bölünen Arap aleminin durumu gözler önündedir. Krallıklarla sonuç alamayan kapitalist modernite sistemi, Nasırcılık ve BAASçılık ile Arap milliyetçiliğini geliştirip bir kurtarıcı gibi Arap toplumuna dayatmaya çalışmışsa da kısa sürede onların da maskesi

düşmüş, Arap toplumu kendisine yabancı olan bu dıştan dayatmalı kapitalist modernite sistemini, onun ortaya çıkardığı bölge gerçeğini, Arap toplumunu ikinci sınıf sayma durumunu ve mevcut ulus-devletçikleri kabul etmemiştir. Şimdi nasıl ki 1. Dünya Savaşı'nın temel bir etkeni Arap sahasının ele geçirilmesi ve bölüşülmesiye, yüz yıl sonra 3. Dünya Savaşı'nın da temel bir etkeni yine Arap sahasının paylaşılması ve ele geçirilmesi olmaktadır. Demek ki yüz yıl önce başlayan savaş iki yüz yıldır Avrupa kapitalist modernitesinin Arap sahası üzerindeki yönelimi herhangi bir değişiklik ve gelişme ortaya çıkarmamıştır. Aynı çelişki ve çatışma durumu devam etmekte, böyle bir parçalanma ve savaş içerisinde özellikle enerji kaynaklarının sömürüsü temelinde bazı kapitalist tekeller kâr ederken, Arap toplumu, Arabistan'daki halklar, gençler, kadınlar, emekçiler ise ağır bir baskı, sömürü, katliam altında tarihin en zor dönemini yaşamaktadırlar. O nedenle yüz yıldır dayatılmaya çalışılan bu ulus-devlet sistemini ve bölgede ikinci sınıf toplum sayılma durumunu, Arap halkı kabul etmemekte, buna karşı direnmektedir. Günümüzde de en cesur ve fedakâr bir savaş içerisine girmekten geri durmamaktadır.

Günümüz dünyasında dıştan dayatılan mevcut sistemi kabul etmeyen, bunun değiştirilip, değişime-dönüşüme uğratılması için en cesur ve fedakâr mücadeleyi yürüten, bu mücadelenin istediği bedeli ödeme fedakârlığını gösteren en temel güçlerden bir tanesi Arap toplumu, Arap halkı, Arap kabile ve aşiretleri olmaktadır. Tarihin en kadim toplumlarından olan Arap toplumunun mevcut kapitalist modernite sisteminin dayatmalarını kabul etmesi ve onunla uyumlu hale gelmesi mümkün değildir. Ya sonuna kadar direnecek ve bu sistemi yıkacak, değiştirecektir ya da yok olacaktır. Tarihsel olarak oluşmuş Arap toplumsallığı yok edilmeden, küresel kapitalist modernite sisteminin kendisini, Arabistan'a ve Arap toplumuna kabul ettirmesi mümkün değildir.

Ortadoğu'da direnen toplumlardan biri de Kürdistan toplumdur

Arap toplumu gibi son yüzyılda Ortadoğu'ya yönelik kapitalist modernite dayatmalarını kabul etmeyen ve yüz yıldır en büyük cesaret ve fedakârlığı göstererek direnen bir toplum da Kürdistan toplumdur. Nitekim kapitalist modernite sisteminin Kürdistan'a dayatmalarının, Arap sahasına gerçekleştirdiği dayatmalardan çok daha ağır

olduğu bilinmektedir. Kürdistan'ın bölünüp parçalanmasından da öteye, Kürt varlığı inkâr edilip, yok sayılarak onu yok edecek bir soykırım sistemi yüz yıldır inşa edilmiş ve uygulanmaya konmuştur. Ancak baştan itibaren Kürt toplumu söz konusu bölünüp parçalanmayı ve inkâr-imha sistemi altına alınmayı reddetmiş, buna karşı dört parça Kürdistan'daki halk çeşitli örgütlenmeler altında geçtiğimiz yüz yıl boyunca, sürekli bir direniş göstermiştir. Hem 1. ve 2. Dünya Savaşları arasında Bakur, Rojhilat, Başûr Kürdistan parçaları çok yönlü bir direniş içinde olmuş, hem de 2. Dünya Savaşı'ndan günümüze kadar giderek daha fazla bütünleşen, demokratik içerik kazanan, özgürlükçü çizgiyi derinleştiren bir ulusal demokratik özgürlük direnişi haline, kendini getirmeyi başarmıştır. PKK öncülüğü işte söz konusu Kürt direnişinin son kırk-kırk beş yılına damgasını vuran, parça parça olan direnişleri bir parti öncülüğündeki Özgürlük Hareketi'nde birleştiren, yine amaçta, yöntemde dağınık, parçalı, dar, net olmayan yaklaşımları, bilimsel ifadeye kavuşturup somutlaştırmayı başarmış, günümüzde Kürt özgürlüğünü, bölge ve dünya gündemine tümüyle dayattığı gibi, 3. Dünya Savaşı'nda bölge halklarını ve insanlığı özgürlük ve demokrasi çizgisinde çıkartmayı hedefleyen en iddialı alternatif bir demokratik halk hareketi haline kendini getirmeyi de başarmıştır. Kısaca kapitalist modernite sisteminin, Kürdistan'a dayattığı dört başı mamur soykırımcılığın da sonuç vermediği, başarı elde edemediği, savaş, kan, gözyaşı içerisinde egemen güçler daha çok sömürü sağlamış olsalar da halkların daha çok ezildiği, zarar gördüğü, istikrarsız bir çelişkili ve çatışmalı durum hep süregelmiştir.

Dikkat edilirse, kapitalist modernite sisteminin TC'den sonra, ikinci hamlesi olarak 2. Dünya Savaşı ardından geliştirdiği, Yahudi İsrail Devleti'ni de hem bölge gerçeği için, hem de kendisini var eden kapitalist modernite sistemi açısından bir çözüm gücü olmaktan uzaktır. Her ne kadar bölge değerlerini bir yanılla dikkate almaya ve ona göre kendini var etmeye çalışsa da dar, milliyetçi, hükümler yaklaşımıyla bölge toplumları açısından örnek oluşturan, uyum geliştiren bir güç olmaktan çok, Arap-İsrail çatışmasında da görüldüğü gibi, Hristiyan-Yahudi-İslâm çatışmalarını da hep canlı tutarak bölgede sürekli bir çelişki ve çatışma etkeni olmaktadır. Diğer yandan kendisini var eden kapitalist modernite sistemi açısından da aslında bir çözüm değildir. Belki bir Truva atı gibi Ortadoğu'nun başına sokulmuş, herkesle çelişki ve çatışma içine sokularak, kriz

ve kaos içerisinde Ortadoğu bölgesi bu gücün yarattığı ortama dayanarak yönetilmeye çalışılmıştır. Eğer çözüm bu ise, İsrail Devletçisi TC gibi belli bir rol oynamıştır denebilir. Ancak bunun kalıcı bir çözüm olmadığı, bölgede istikrar yaratmadığı, çelişkili ve çatışmalı durumu giderek daha çok derinleştirdiği, bu durumun da sistemi çöküşe götüreceği açık bir gerçektir. Eğer gerçekten mevcut soykırım ve savaşa yol açan nedenler ve sorunlar çözüme götürülmezse, bunları çözecek bir alternatif geliştirilmezse mevcut kriz ve kaos daha çok derinleşecek, bu da İslâmiyet'in "kıyamet" dediği gibi bir çöküş sürecini gündeme getirebilecektir.

Aslında yüz yıl önce sosyalist güçlerin, "ya sosyalizm ya barbarlık ve çöküş" biçimindeki tanımlamaları yüz yıl sonra bakıldığında çok da hatalı bir değerlendirmeye değinmektedir. Nitekim sosyalizmin yeterince başarılı olamama ve alternatif geliştirememesi sonucunda günümüzde yaşanan kriz, kaos ve çatışma durumu ortaya çıkmıştır. Eğer Ekim Rus Devrimi gerçekten iktidarcı-devletçi sistemi aşarak yeni bir alternatif olmayı başarsaydı, kapitalist modernite sistemini aşıp, dünyayı demokratik komünalizm temelinde yeni bir toplumsallığa, ekonomik, sosyal, siyasi, güvenlik bakımından yeni bir demokratik toplum yaşamına, dünya demokratik konfederalizmine götürebilseydi, elbette geçtiğimiz yüz yıl içerisindeki bu savaşlar, bu kadar çelişki-çatışma, soykırımlar, on milyonlarca verilen kayıp, acı, gözyaşı yaşanmayacak, bugünkü 3. Dünya Savaşı ortaya çıkmayacak, insanlık kapitalist modernite kanserinin yok ediciliğini, tehdidini yaşamayacak ve geleceğe bu denli belirsiz bakmayacaktı. Ancak reel sosyalizmin başarısızlıkları ve giderek çözülüşü, kapitalist modernite sistemine kriz, kaos ve çatışma durumunu bu denli derinleştirme, geliştirme, kanserleşmeyi artırma imkanı ve fırsatı verdi. Bu da son otuz yıla yakın süre içerisinde 3. Dünya Savaşı denen bir çatışmalı durumla kendini devam ettiriyor. Dikkat edilirse ne kapitalist modernite öncesi çok çeşitli imparatorluk biçimindeki iktidarcı-devletçi sistemler, Ortadoğu gerçeğine uygun birer siyasi yönetim olabilmişler, ne de son yüz yılın kapitalist modernite dayatması bölgede herhangi bir çözüm yaratabilmiştir. Çözüm yaratamadığı gibi iktidarcı-devletçi sistemin çöküşünü derinleştiren, kapitalist modernite sisteminin kriz ve kaosu arttırarak çöküşe doğru götüren bir gelişmenin de yaratıcısı olmuştur.

İktidar ve devlet sistemi, onun kapitalist modernite versiyonu çözüm üretmediği için son otuz yıldır yaşadığımız 3. Dünya Savaşı gerçeği ortaya çıkmıştır. Geçen yüz yıl içerisinde Ermeni, Asuri, Rum soykırımları, yine Kürt soykırımı, Arap toplumunun bu kadar aşağılanıp parçalanarak baskı ve sömürü altına alınması, TC ve İran sınırları içerisindeki halkların, emekçilerin bu kadar ağır faşist diktatörlükler altında baskı ve sömürüye tabi tutulması yaşandığı gibi, bunların yol açtığı 3. Dünya Savaşı da bölgeyi bu durumdan çıkaracak herhangi bir çözümü vaat etmemektedir. İktidarcı-devletçi sistemin ve kapitalist modernite sisteminin yol açtığı soykırım ve 3. Dünya Savaşı bir çözüm üretmediği gibi mevcut kriz, kaos ve soykırımcı saldırıları daha çok artırmaktadır. Dikkat edilirse kapitalist modernite sisteminin genel kriz ve kaosu 1. ve 2. Dünya Savaşları çözmemiş, aşamamış, savaş aralarında geliştirilen liberal yaklaşımlar herhangi bir çözüm gücü olmamış, bütün bunlar çözülsün diye, otuz yıldır devam eden 3. Dünya Savaşı'nı ortaya çıkartmıştır. Ancak 3. Dünya Savaşı da kendinden öncekiler gibi kriz-kaos ve çözümsüzlüğü derinleştirmekten öteye bir sonuç vermemektedir. Bu kadar uzun süreye yayılmış olmasına Irak'tan başlayıp, Afganistan'dan Kuzey Afrika'ya, oradan Suriye ve Türkiye'ye kadar yayılmasına rağmen ve yine bazı ulus-devlet diktatörlükleri yıkılmış olmasına rağmen, yerlerine yeniyi inşa etme, kapitalist modernite sisteminin ortaya çıkardığı sorunları çözme, dolayısıyla bölgeyi ve insanlığı mevcut savaştan çıkarma gibi bir sonuç vermemektedir. En fazla yapabildiği krizi, kaosu ve çatışmayı daha çok derinleştirmek, yaymak, kriz ve kaos içerisinde halkların ve enerji kaynaklarının daha fazla sömürüsüne yol açmak olmaktadır. Söz konusu baskı ve sömürünün kriz ve kaos yönetimi yaşanmaktadır. Ya da kriz ve kaos yönetimi altında

söz konusu sömürü düzeni daha çok derinleştirilip devam edilmeye çalışılmaktadır.

'Demokratik Ortadoğu Konfederalizmi' projesi

İşte Önder Apo'nun Savunmalarda geliştirdiği ve sistemleştirdiği "Demokratik Ortadoğu Konfederalizmi" projesi, tarihsel olarak iktidarcı ve devletçi sistemin ve kapitalist modernite düzeninin ortaya çıkardığı, ama çözüm bulamadığı sorunlara çözüm bulmak, dolayısıyla hem iktidarcı-devletçi sistemin hem de onun son kapitalist modernite versiyonunun alternatifini olmak üzere geliştirilmiş bir çözüm projesi olmaktadır. Söz konusu çözüm projesinin esası demokratik konfederalizm ve demokratik özerklik olarak tanımlanmaktadır. Demokratik özerkliğe dayalı demokratik konfederalizm çözümü olarak da ifade edilebilir. Bunun ulusal düzeyde ifadelendirilmesi demokratik ulus çözümü olmaktadır. Demokratik konfederalizm dar anlamda demokratik ulus çözümünün siyasi bölümü olarak da tanımlanmaktadır. Demokratik özerklik az çok, küçük büyük denilmeden her farklılığı hiçbir engel ve baskıyla karşılaşmadan, kendisini özgürce örgütlemesi ve yönetmesi anlamına gelmektedir. Demokratik konfederalizm ise farklı özerk yapıların demokratik birliği anlamına gelmektedir. Dolayısıyla bu birlik Kürdistan'da oldu mu buna "Kürdistan Demokratik Konfederalizmi" denmektedir. Benzer bir biçimde Ortadoğu bölgesi için olursa "Demokratik Ortadoğu Konfederalizmi", dünya genelinde şekillendiğinde de "Dünya Demokratik Konfederalizmi" olarak ifadesini bulmaktadır.

Demokratik özerkliğin ve demokratik konfederalizmin olabilmesi için dayanağın devlet değil toplum olması şarttır. Yani demokratik özerklik ve demokratik konfederalizm bir devlet biçimi ya da devletin bir başka adı altında ve farklı bir biçimde şekillendirilmesi kesinlikle değildir. Tersine devletten kopulması, devlet dışında toplumun kendi ölçü ve özelliklerine kendisini örgütlemesi ve yönetmesi anlamına gelmektedir. Dolayısıyla farklılıklardan kasıt, farklı devletler değil, toplum içerisindeki farklı yapılarıdır. Farklı din ve mezhep yapıları, farklı dil ve kültür yapıları, farklı cins yapıları (kadın-erkek), farklı sınıf yapıları gibi toplumsal farklılıkları içermektedir. Yani demokratik özerklik ve demokratik konfederalizmin, bunlara dayalı demokratik ulus çözümünün, üç temel ilkesi vardır diyebiliriz. Birincisi: devlete değil topluma dayanması. Devlet dışı bir toplumsal örgütlülüğün ifade etmesidir. İkincisi: toplum içindeki tüm farklılıkların hiçbir engelle karşılaşmadan, kendilerini özgürce örgütleyip yönetmesidir. Üçüncüsü: her türlü demokratik özerkliklerin, kendilerini özgürce katıldıkları, demokratik konfederalizm birliğinde temsil edebilmelidirler. Yani farklılıkların kendilerini özgürce örgütlemeleri, toplumsal farklılıkları ayırmaya, bu temelde toplumları daha çok bölüp parçalamaya değil, özgünlüklerini ve farklılıklarını esas almak, korumak, o farklılıklarıyla birlikte katılmak temelinde bir birlik oluşturmalarıdır. Demokratik çerçevede daha üstte bir araya gelip birlikte yaşamayı, örgütlemelerini ifade etmektedir.

Dikkat edilirse böyle bir çözüm projesi, Ortadoğu genelinde tarihsel olarak oluşmuş, iktidarcı-devletçi sistem ve kapitalist modernite düzeni tarafından var edilmiş ve daha da derinleştirilmiş olan tüm sorunları çözmek, tüm toplumsal farklılıkların özgür, eşit katıldıkları demokratik bir sistemi yaratmak açısından en temel çözüm olmaktadır. Bir kere devletçi sistemin ne imparatorluklar biçimi ne de kapitalist modernitenin ulus devlet biçimi çözüm üretmemiştir. Dahası sorun yaratmış ve var olan sorunları daha çok ağırlaştırmıştır. Kısaca, devlet çözüm üretken değil tam tersine sorun yaratan ve derinleştiren olmaktadır. Bu en somut bir biçimde Kürt sorununun çözüm mücadelesinde kendisini ortaya çıkartmıştır. Önder Apo ulus-devlet çözümü yönünde her türlü çabayı harcayıp, mücadeleyi geliştirmesine rağmen, dikkat edilirse, Kürt sorununun ulus-devlet çözümü gerçekleşmemiştir.

Uluslararası kompro Özgürlük Hareketi'nin Kürt sorununun çözümü dayatmasına karşı çözümsüzlüğün ve ona saldırısı olmaktadır. O halde Kürt ulusal sorununda ulus-devlet çözümünün

önü kapalıdır. Kürdistan gerçeğinde bu net bir biçimde ortaya çıkmıştır. Peki, ulus-devlet projesinin çözüm üretmediği sadece Kürdistan'da mı ortaya çıkmıştır? Kürdistan dışındaki alanlarda gerçekten de ulus-devlet çözümleri sonuç vermiş midir? Hayır, kısmi ve geçici bir süre sonuç veriyormuş gibi görünse de, aslında 20. yüzyılda yaşanan ulusal kurtuluş hareketlerinin bugün ulaştıkları sonuçlara baktığımızda hiçbir de çözüm üretmemiştir. Aslında hepsi de iktidarcı-devletçi sistemin ve kapitalist modernite düzeninin bir parçası ve ucu konumundadır. Ulus-devlet diktatörlüğünün altında toplumlar inim inim inlemektedirler. Ortada ne ciddi ve dikkate alınacak bir özgürlük vardır, ne bağımsızlık vardır, ne de farklılıkların özgürce kendilerini örgütleyip, eşitçe katıldıkları bir demokrasi vardır. Tam tersine ulus-devlet diktatörlükleri her yerde hüküm sürmektedir ki, aslında hepsi de faşizm demektir. Yani bazılarının baskı ve terör uygulaması öne çıkıyor, bunların gözle görülen faşist diktatörlükleri oluyorlar, bazıları çelişkileri az olduğu için ya da bazı dönemlerde o denli baskı, terör uygulamayabiliyorlar. Buna bakılarak orada da faşizm yoktur denilemez. Ulus-devlet diktatörlüğü demek özünde faşist diktatörlük demektir. Hepsinin karakteri öz olarak aynıdır. Dolayısıyla Kürt sorunundaki çözümsüzlük, bütün sorunlardaki çözümsüzlüktür. Kürt sorununa çözüm üretmeyen ulus-devletçilik hiçbir yerde çözüm olamamıştır. Kürdistanı olan evrenselidir de! Bir kere daha Kürt sorununun çözümü için aranan çözüm modellerinin aslında sadece Kürt sorunu için değil, başta kadın özgürlük sorunu olmak üzere diğer bütün sorunlar için de bir çözüm modeli olduğu, sadece Kürdistan'da değil Ortadoğu'nun ve dünyanın diğer alanları açısından da gerçek anlamda sorunların çözüm projesi olduğu açığa çıkmaktadır.

Nitekim Önder Apo'nun geliştirdiği demokratik özerklik, demokratik konfederalizm ve demokratik ulus çözüm projeleri bugün başta Arap sahası olmak üzere Ortadoğu'nun farklı alanlarında tartışıldığı gibi, başta Latin Amerika ve Avrupa olmak üzere, dünyanın dört bir yanında da incelenen, değer verilen, tartışılan bir çözüm modeli olmaktadır. Demokratik ulus çözümünün ifade eden demokratik özerklik ve demokratik konfederalizm dikkat edilirse, Ortadoğu'daki tüm sorunlara çözüm getiren bir model olabilmektedir. Bir defa sorunları var eden ve ağırlaştıran iktidarcı-devletçi sistem ve kapitalist modernite düzeni olmaktadır ki, onlardan kopuk topluma dayalı bir sistem geliştirmek sorunların kaynağından kopmuş olmak, dolayısıyla kendisini çözüm alanına taşımış olmak anlamına gelmektedir. Diğer yandan bu kadar dinsel, mezhepsel, etnik, din, kültür farklılıklarının iç içe yaşandığı, yine toplumsal farklılıkların, cins ilişkisinin, gençlik, emekçi kesimlerin bu denli ayrıştığı, sınıf ve kesim farklılıkların olduğu bir yapıda en gerçekçi çözüm her farklılığın kendisini özgürce örgütleyip yönetebildiği bir çözümdür. Yani demokratik özerkliliktir. Dolayısıyla demokratik özerklik herkese özgürlük getirmektedir. Demokratik konfederalizm ise mevcut ulus devletlerin bıçakla keser gibi aynı yapıları ortadan bölmesine karşın, ulus-devlet sınırları içine alarak, iç içe geçmiş toplumsal yapıları bölmek yerine, demokratik konfederalizm birliği içerisinde birleştirmeyi ifade etmektedir.

Ortadoğu'daki çözüm yerel değildir, bölgeseldir

Ortadoğu'da tarihsel olarak oluşmuş bir toplumsal kimlik vardır. Her ne kadar Ortadoğu toplumunun içerisinde yüzlerce dil, kültür, din, mezhep, etnik farklılıklar iç içe geçmiş olarak yaşıyorlarsa da, bunların tarih içerisinde oluşturdıkları bir Ortadoğululuk kimliği söz konusudur. Söz konusu farklılıklar her düzeyde bölge genelinde iç içe bulunmaktadırlar. Bazı alanlarda bazı farklılıklar yoğunlaşmış olsa da genelde her farklılık bölge düzeyinde bir yaygınlığı, dolayısıyla dil, kültür, din, mezhep, toplumsal ayrılıkların iç içe yaşama durumu söz konusudur. Bu nedenle bölge düzeyinde birlik oluşturmaman, tam tersine kapitalist modernite sisteminin dayattığı ulus-devlet çözümü gibi bölge gücünü parçalayıcı olan anlayış ve modeller çözüm üreten değil, tam tersine var olan farklılıkları da kendi içinde parçalayarak

daha çok bölen, çelişki ve çatışma yaratarak sorun doğuran bir özellik taşımaktadır. Dikkat edilirse Ortadoğu'daki çözüm gerçekten de yerel değildir, bölgeseldir. Yerele dayalı her türlü çözüm, ister devlet adına ister toplum adına olsun sonuç vermez, tam tersine daha çok çelişki, çatışma ve sorun yaratır.

Diğer yandan her farklılığın kendisini özgürce örgütleyip yönetemediği bir sistemde kesinlikle devlet doğar, baskı ve sömürü ortaya çıkar, orada özgürlük ve demokrasi olmaz. O halde net bir biçimde ortaya çıkıyor ki çözüm demokratik ulusun demokratik özerkliğe dayalı demokratik konfederalizmistemidir. Bu devlete değil topluma dayanır, yerel değil bölge düzeyinde birliği esas alır, inkârcı, baskıcı, egemen olan, asimilasyoncu ve soykırımcı değil tam tersine her farklılığın özgürce kendisini örgütleyip, kendi kendini yönettiği, demokratik konfederalizm yönetimine özgürce katıldığı bir sistemi ifade eder. Böyle bir zihniyet ve siyaset dikkat edilirse Ortadoğu'nun tüm sorunlarına bir anda olmasa bile, yine önemli bir çaba ve mücadele istese de giderek çözüm getirecek düzeydedir. Dinsel ve mezhepsel sorunları hızla çözüme götürebilir. Tarihsel olarak oluşmuş kaygılar, korkular, endişeler söz konusudur. Çünkü ağır katliamlar, imha fetvalarına dayalı saldırılar yaşanmıştır. Çeşitli güvensizlikler oluşmuştur. Onların aşılması belli bir zaman alsa da olumlu anlayışın örnek düzeyinde geliştirilmesi her türlü tarihsel kaygıyı, endişeyi ortadan kaldırarak doğru bir anlayışta birliği ve yaklaşmayı ortaya çıkarabilecektir. Yine tüm dillerin, kültürlerin kendilerini özgürce örgütleyip var edebilmeleri gelişebilecektir. Bölgenin tarihsel toplum gerçeği zaten buna yakındır. Kabile-aşiret örgütlülüğü Kürtlerde de, Araplarda da, diğer birçok toplumda da fazlasıyla vardır. Böyle bir topluluk örgütlülüğü dil, kültür gelişimini rahatlıkla örgütlenirilir yürütülmesine imkân ve fırsat vermektedir. Sınıflaşmanın ortadan kaldırılması, baskı ve sömürüye dayalı egemen sınıfların aşılması açısından da devletin aşılacak, toplumun kendini yönetmesi, bu temelde demokrasinin inşa edilmesi ile çözüm bulunabilir.

Kuşkusuz en ağırı ve derin olanı kadın özgürlük sorunudur. Kadın üzerinde hiyerarşinin, egemenlikçi-iktidarcı-devletçi sistemin ve kapitalist modernite düzeninin bin yıllara dayalı geliştirdiği baskı, sömürü, eşitsizlik, buna dayalı katliam, taciz ve egemenlik durumudur ki, bunun da zihniyet ve siyaset bakımından adım adım çözüm duruşunun geliştirilmesi hem diğer sorunların çözümünün hızlandıracak, hem de diğer sorunlar bu temelde çözüldükçe kadın özgürlük sorunu çözümünün de zeminini daha çok güçlendirmiş olacaktır. Kuşkusuz tüm sorunların çözümünün temelinde kadın sorununun çözümünün, tüm özgürleşmelerin temelinde kadın özgürlüğüne dayalı toplumsal özgürlüğün geliştirilmesi yatmaktadır. Demokratik özerkliğe dayalı demokratik konfederalizm çözümü eğer felsefe, teori ve siyasi çözüm modeli olarak doğru ele alınır yürütülürse, kadın sorununu zihniyet ve vicdan devrimi temelinde çözümünün gerçekleştirilmesi açısından en gerçekleştirebilir çözüm teorisi ve projesi olmaktadır. Kürt sorununun çözümüne dayanarak geliştirilen, günümüzde Ortadoğu'nun sorunlarının çözümü için önerilen demokratik özerkliğe dayalı Demokratik Ortadoğu Konfederalizmi çözümü dikkat edilirse yerelden bölgeye, oradan da evrensele doğru giden bir çözüm modeli olmaktadır. Reel sosyalizme kadar devletçi paradigma temelinde sorunlara özgürlükçü çözüm aramanın içerdiği çözümsüzlüğü aşmada Kürt sorununun demokratik ulus çözümü, demokratik özerklik ve demokratik konfederalizm çözümü temel bir çözüm modeli olarak ortaya çıkmıştır. Kürt sorununu çözüm arayışının doğurduğu söz konusunu çözüm modelleri tüm etnik ve dinsel sorunları ve kadın özgürlüğü sorununu çözen bir çözüm modeli haline kendisini getirmiştir. Yine Kürt sorununun çözümü için geliştirilen çözüm projesi Ortadoğu'nun ve dünyanın tüm toplumsal sorunları için çözüm içeren bir model olarak kendisini ortaya koymuştur. Kürt sorununun çözüm modeli diğer bütün sorunların çözümünün de önünü aydınlatmış, onlar için de çözüm modeli yaratmayı bilmiştir.

“Kürt sorununun çözüm arayışının doğurduğu söz konusu çözüm modelleri tüm etnik ve dinsel sorunları ve kadın özgürlüğü sorununu çözen bir çözüm modeli haline kendisini getirmiştir. Yine Kürt sorununun çözümü için geliştirilen çözüm projesi Ortadoğu'nun ve dünyanın tüm toplumsal sorunları için çözüm içeren bir model olarak kendisini ortaya koymuştur. Kürt sorununun çözüm modeli diğer bütün sorunların çözümünün de önünü aydınlatmış, onlar için de çözüm modeli yaratmayı bilmiştir.”

Egîd şehitler zincirinin beyni ve yüreğidir

ABDULLAH ÖCALAN

Partimiz ve halkımızın kahraman önderlerinden Mahsum yoldaşı, 28 Mart'ın alaca şafağında, halkımızın yüce kurtuluş bayrağını dalgalandırıp hain düşman pusularını aşarken şehit vermiş bulunuyoruz. Egîd yoldaşı anmak, O'nun mücadelesini anlatmak, gerçekte kurtuluş mücadelemizin önde gelen kahramanlarından birini anmak ve bu destanı anlatmaktır. Aciz ve çürümüş Türk sömürgecileri, O'nu, "PKK'nin celladı, askeri sorumlusu, HRK Sekreteri" gibi sıfatlarla tanıtip, akıllarınca bir yandan PKK'ye çok büyük darbe vurduklarını anlatmaya, öte yandan da O'nu gözden düşürmeye çalıştılar. Ama düşman çok iyi bilmektedir ki, O, partimizin ve halkımızın keskin bir özgürlük kılıcıdır.

Mahsum yoldaş, yüzyıllardan beridir halkımızın bağrına, bilincine ve yüreğine saplanmış hain bıçağın çıkartılıp, düşmanın beynine ve yüreğine saplanmasının gereğine inanmış, bunu sonsuz bir çabayla kişiliğinde somutlaştırmış ve halkın ancak bu silahla kurtuluşa götürülebileceğinin zorunluluğunu görmüş olanların başında gelmekteydi.

Kahramanlık sıfatını en çok hak eden ve halkımızın çağdaş kılıcı olduğunu belirttiğimiz yiğit önderimizi, Egîd'imizi, fiziki olarak yitirdiğimiz doğrudur. Ama bir halkın ve yine O'nun mazlum sınıflarının soylu geçmiş ve geleceğini kişiliğinde birleştirmiş olanların ölümünden ya da yitirmesinden bahsedilebilir mi? Egîd yoldaş, halkımızın Parti, cephe ve orduda mutlaka somutlaşacak olan kurtuluş sürecindeki özelliklerini, kavuşulması gereken bilinç özellikleri partiye ve halka, ulaşılması gereken ölçüler olarak sunabilecek kadar yüksek bir kişiliğe ulaşmıştır. Halkımızın ufkuna bir kader gibi giren kölelik yaşamını kendi kişiliğinde parçalamış; devrimci atılımlar içinde yarattığı güçlü, özgür ve çekici kişiliğini, milyonları bağımsızlık, özgürlük ve sosyalizme çağırma dönüştürmüştür. O, bununla yetinmemiş, bu kişilik ve özellikleri halka mal etmenin büyük savaşını vermiş ve bunu önemli oranda başarmıştır. O, uyanmış, özgürlük bilincine ulaşmış ve parti, cephe, ordu silahıyla savaşımın içine çekilmiş Kürdistan halkının ölümsüzlük yürüyüşünün başında yer almıştır. Yoldaş olarak O, yüreğimizde ve bilincimizde sonsuz canlılığıyla taçlanmış; halkımız ve partimizin başında layık olduğu yere oturmuştur. Bu kahramanlar kahramanının anısı önünde büyük bir saygı ve sevgiyle eğiliyor; Ona olan vefa borcumuzu ancak, uğrunda büyük savaş yürüttüğü tüm halkımızı bir kurtuluş ordusu içinde örgütleme ve savaş-tırma görevini gerçekleştirerek yerine getirebileceğimizi biliyoruz.

Egîd yoldaş! Evet, O'nu tanımak ve anlamak gerekir. Egîd yoldaş şirin, Egîd yoldaş cesur, Egîd yoldaş fedakar insan! Bu can yoldaşı anmak ve aramak gerekir. Hele hele günümüzde, tarihin o utanılasi mirasını hala boy-nunda ve ayağında bir zincir gibi taşıyan halkımızın o katlanılmaz yaşam tablosu gözler önündeyken, böylesi bir kişilikle tanışmak, O'nun oluşturduğu akımın içinde yer almak, O'nun yoldaşı olmak ve büyüklüğüne erişmek, nefes alıp vermek gibi bir zorunluluktur...

Şehitler şehidi Egîd'in kişiliğinde dile gelen gerçek nedir? İlerici kim, gerici kimdir? Savaşan güçlerin durumu nedir? Hak, adalet nerededir? Egîd olayı, bu sorulara, hiçbir dönemde olmadığı kadar açık bir biçimde cevap vermektedir.

Bu olayda Egîd, milyonluk bir halkın içine sığıldığı bir yürek; milyonluk bir ordu ve teknik donanımına sahip düşman ise elli bin kişiyle bir kişi ve bir gruba yönelebilecek kadar küçülmüş, sefil bir varlıktır. İnsanlık tarihinde bu tür zaferlere ender rastlanır. Tarihte, mazlumlara ve zalimler arasında, acımasız koşullarda gerçekleşmiş birçok savaş vardır. Yine mazlumların bu koşullarda yarattıkları birçok zafer vardır. Ama bu direniş kahramanlarının şahsında halkımız ve partimizin yaşadığı savaş ve yarattığı zaferler gibi savaşlar ve zaferler enderdir. Tereddütsüzce belirtebiliriz ki, en değerli varlıklarından birini yitirmiş ol-

masına rağmen, halkımız, Egîd yoldaşın şehadetinde kendi direniş tarihinin en büyük zaferlerinden birisini yaşamıştır. Bu olay, halkımıza, şehadet mertebesinde özgürlüğün doruğuna ulaşmayı bir kez daha en dolaysız ve en güçlü bir biçimde göstermiş, bunun çağırışını ulaştırmıştır. Egîd yoldaşın direniş destanında açığa çıkarılan gerçekler ve bunun taşıdığı mesajlar, bütün bir ulusal kurtuluş sürecimize yansiyacak dev bir kazanımdır.

Halkımız Egîd şahsında dirilişe ve ölümsüzlüğe ulaştı

Mahsum yoldaş, başından sonuna kadar, tüm bu şehitler zincirinin beyni ve yüreği olmasını bilmiş, yine tüm halkın yüreğini ve beynini bir kişiye sığdıracak güce ulaşmış büyük bir insandır. Bir kişi, eğer onun niteliklerine ulaşabilmişse, yücelik ve yiğitlik sıfatlarına layık olabilir. Böylesi bir gerçekliği yaratmış biri için ölümden bahsetmek ne kelime? Yaşamın en soylusu içinde erimiş, onun ta kendisi olmuş biri ölebilir mi? Eğer yaşam sayısız niceliğin kısa bir zaman aralığında bir araya gelmesi ise bunun belli bir süre sonraki adı da ölümdür denebilir. Ama eğer yaşam, evrenin sonsuz bir kavranışı ve insan soyunun gelişim halkalarının sonsuzluğu olarak ele alınacaksa, yaşamın bu soylu kavranışını kişiliğinde abideleştirmiş birinin ölümünden söz edilemez. Böyle bir kişiliğe ve öndere sahip olan halkımız da, onun şahsında gerçekte şanlı bir dirilişe ve ölümsüzlüğe ulaşmıştır.

Halkımız ve partimiz için anlamı bu olan Mahsum yoldaş, ulusal direnişte partileşmeyi sağlayanların da en başında yer alıyordu, inanç, inancın örgüt ve eyleme dönüşmesi O'nda en soylu bir merhaleye varmıştır. Sanki yarının özgür halk yaşamımızda sevillecek ve sayılacak ne varsa hepsi O'nun kişiliğinde somutlaşmış, dile gelmiştir. O, bugünün her türlü inkarcılık ve imkansızlıklara ortamında bile, "böyle bir evladı olan bir halk ve böyle bir kahramanı yaratan bir hareket yaşamalı; ilerici insanlık O'na kendi arasında mutlaka yer vermeli" dedirtecek bir soyluluğu ve çekiciliği temsil etmekteydi.

Bin yılların barbar bir egemenliğine karşı, yedi yıl gibi bir süre bilincini hiç karartmadan, yüreğini hiç susturmadan, silahını hiç elden düşürmeden ve yalçın dağlardan inmeden savaşı sürdürmek az görülen olaylardan biridir. Bütün bunları yaparken, bir an bile yılgınlığa kapılmak bir yana, her geçen gün özgürleşen halk ve gelişen öncüye layık bir büyümeyle yaratmak yine az görülen bir şeydir.

TC'nin O'nu, "PKK'nin celladı" olarak lanse etmesi, Kürdistan halkının O'nun şahsında nasıl keskin bir kılıca sahip olduğunu kendi dili ile itiraf etmesinden başka bir şey değildir, insan yaşamında fiziksel imha her zaman mümkündür. Ama eğer bir insan halkın iradesi ile bütünleşmiş ve bu iradeyi her koşul altında hakim kılabilecek bir güce ulaşmışsa, onu imha etmek asla mümkün olmaz. Gerçek şu ki, Hz. Ali'nin elindeki Zülfikar neyse, Mahsum yoldaş da halkımızın elinde odur. Bu kılıç bir kez edinilmiştir. Düşman O'nu yere düşürmekle, büyük bir zafer kazandığını zannedebilir. Ama her zaman olduğu gibi, nasıl bir yarınlığı içinde olduğunu çok geçmeden anlayacaktır. Silahımız elimizdedir, hem de bütün parlaklığı, keskinliği ve çekiciliğiyle! Dün olduğu gibi, bugün de bu silahla savaşıyor ve düşmana amansız darbeler vuruyoruz. Ama bu kılıç, kahredici darbelerini asıl bundan sonra vuracaktır.

Partimizin ve halkımızın bu eşsiz evladı, aynı zamanda, yurtseverlikle enternasyonalizmi, bilincle iradeyi, teoriyle pratiği, saygıyla sevgiyi, olgunlukla ataklığı, alçakgönüllülükle yüceliği tepeden tırnağa birleştirebilen bir önderdi. Böyle bir değeri yaratabilmek, PKK ve Kürdistan halkı açısından bir zaferdir. PKK ve halkımız onunla gurur duyuyor. Biz O'nun anlamını, "birinci yıl şunu, yedinci yıl da şunu yaptı" diyerek niceliklere sığdırma gibi bir duruma düşmeyeceğiz. O'nun Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin önderlerinden olarak yaşadığı yedi

yıl, parti ve halk direniş tarihimizde yedi yüzyıla hükmedecek bir yaşamdır. O'nun büyük acılar ve çabalarla, engin fedakarlık ve cesaretle yücelttiği kişiliğini partisine yoldaşlığın, sadakatın en büyük örneği olarak sunması gibi, eğer yoldaşları da bunun anlamını ve değerini yeterince kavrayıp, onu başka bir tanıma uğratmamak ve hiçbir gerekçe ile geriye dönüşü kabul etmemek için gereken olağanüstü çabayı gösterirlerse, bu kişiliğin önümüzdeki yıllara böyle yansıtacağı kesindir. Mücadele yıllarını nasıl yaşadığı, nasıl gelişmelerle dopdolu geçirdi, bunları da fazla anlatmayacağız.

İlk görkemli yürüyüşü başarıyla tamamladı

O, PKK'nin zengin mücadele toprağında en erkenden boy veren, en sağlıklı ve en verimli yetişen fidanlarından biriydi. 1979'da mücadeleye böyle başladı. 1980'de bu fidan toprağa daha derinden kök salarak, düşman üzerine ataklar yapmaya başladı. Bu yıllarda Batman'da ve ona komşu alanlarda halkımızın direniş tarihini durdu maya çalışan feodallara karşı mücadelede artık en önde yer alıyordu MHP'li faşist milislere olduğu kadar, daha o yıllarda jandarma-polis zulmüne karşı da doğrudan saldırılara yönelmekte tereddüt etmedi. Bunu yerel alandan çıkarak, ulusal bir atılıma dönüştürmek için bitmek bilmeyen bir çabayla didindi. Yurt dışına çıkış hareketini de yine insan emeğinin en soylusunu sergileyerek, en ufak bir rahatsızlığa düşmeden,

yine en ufak bir inançsızlık belirtisi göstermeden ve ülkeye güçlü bir yeniden dönüşüm umudu ile dopdolu yaşayarak gerçekleştirdi. "Mabede dönüş" hareketinin de en önündeydi. O, bunu gerçek bir kahramanlık ruhu ve havarilere özgü bir adanmışlıkla yaptı. Böylesi bir dönemde ülkeye yeniden dönüş hareketine, bu kadar büyük bir beyin ve yürek gücü ile karşılık vermeye başka ne ad verilebilir? Mahsum yoldaşın da başında yer aldığı yeniden dönüş ve devrimci direnişi yükseltme atılımı başarı ile gerçekleştirildi; ama çok sıkıntılı ve acılı bir süreç sonucunda; türlü olanaksızlıklar, ihanetler ve saldırılar göğslenerek. Evet O, çok az kişinin cesaret ettiği, bilinen ilk görkemli yürüyüşü bir grup yoldaşı ile birlikte başarıyla tamamladı.

Artık, ülkenin ve halkın nabzı ele geçirilmişti. Ama sınır tanımayan düşman baskıları, ihanetler ve dostluk adına süregelen vicdansızlıkların bu nabzı iyice zayıflattığı görülmüyordu. O, bu halkı diriltecek hayat suyunun ne olduğunu ve bunun hangi kaynaktan alınması gerektiğini çok iyi tanımlamış bir hareketin elemanıydı ve bunu artık iyi biliyordu.

Partimiz, Kürdistan'ın semalarında bir şimşek gibi çakan 15 Ağustos 1984 Atılımı'nı gerçekleştirdiğinde O, yine en öndeydi. Yürütülen çabaların halk ordusunun nüvesi olan HRK biçiminde somutlaşması ve kalıcılaştırılmasında belirleyici roller oynadı. Bu atılım ile birlikte başlayan yeni kahramanlık dönemine ve bizzat HRK'nin kendisine devrimci rol ve pratiği ile adeta damgasını vurdu. O, yaşayanları ve şehitleri

ile bu dönem kahramanlarının tartışmasız temsilcisi ve şehitleri ile bu dönem kahramanların tartışmasız temsilci ve rehberiydi. Kürdistan tarihinin bu kadar kısa sürede yenilenmesinin, düşünsel gücün gelişimine bağlı olma gerçeğini derinliğine kavramış ve bu alanda da hayranlık yaratacak bir derinleşmeyi kendi kişiliğinde yaratmaya başarmıştı. Herhangi bir biçimde düşünme ve yazma değil, mücadelemizin en temel ve karmaşık sorunlarını çözüme ulaştırmak için düşünme ve yazma konusunda büyük derinlik ve emekle gerçekleştirilebilecek bir yaklaşım sergilemekteydi. O, ülkemizde bağımsız ve özgür yaşamın vazgeçilmez ve dönülemez tek yaşam olduğunu bir kanun düzeyinde uygulayan, provokasyon ve ihanetlere karşı en amansız tutumu takınan bir değerdi. Birçok güç tarafından tarihimizin adeta olumlu bir özelliği gibi kabullenilen mültecileşmeye karşı, ne pahasına olursa olsun ülke topraklarına kök salmanın en kararlı savunucusu ve uygulayıcısıydı. Kürdistan tarihindeki birçok örnekte yaşanan, önderlerin belli direnmelerden sonra mültecileşmeleri olgusunu acı ve öfkeyle karşılamakta; bu duruma düşülmemesi için, hiçbir koşul altında ülke topraklarından kopulmaması gerektiği inancının bayraktarlığını yapmaktaydı. O, aynı zamanda partimizin bir mücadele ilkesi olan bu inancını en tutarlı biçimde hayata geçirenlerin başında gelmekteydi. Defalarca yurt dışına çıkmasına rağmen O, bu zemindeki yaşamın bir devrimci için tatminsizliğini derinden duymuş, özgürlük mücadelesini ülke topraklarında yükseltmeye olan büyük özlemini Kürdistan'ın doruklarında yoğunlaştırdığı mücadelesi ile gidermiş, bu konuda çok soylu bir örnek sergilemiştir. Böylece O, yurtseverliğin ve devrimciliğin Kürdistan'daki ölçütlerinin neler olduğunu, direnişin gelmiş olduğu seviyeden geriye dönülmesi ya da düşünmesinin ihanet olduğunu, bunu yapanlara yaşam hakkı tanınamayacağını kendi pratiğiyle çok somut bir biçimde ortaya koymaktaydı.

...
Mahsum yoldaş, parti ahlakını temsil etmede, önderlik ve militanlık iddiasındaki her arkadaşın örnek alacağı bir mücadele yaşamı sergilemiştir. Yoldaşlarına karşı daima saygılı ve geliştirici olmuş, temel konulardaki uzlaşmazlık ve kararlılığı yanında, hata ve yetmezliklerle mücadelede olumsuzluğa malzeme sunmayan, sekte-likten uzak, son derece olgun ve yapıcı, örnek bir tutum sergilemiştir. En zor koşullarda bile parti yaşamını zengin ve coşkulu kılmış, gelişmede sınır tanımayan kişiliği her türlü bunalım teorisinin ve bunu temsil eden yapıların kofluğunu ortaya koymuştur. Bu kişilik, kararlılık, yetenek ve özgür unsurunun bizde sonsuz bir gelişme gösterebileceğini ispatlamıştır.

Parti çizgisinin doğru ve yetkin uygulanması her türlü başarının anasıdır. Mahsum yoldaşın askeri alandaki başarıları bunun en dolaysız kanıtıdır. Mücadelenin her alanına olduğu gibi, O'nun bu alana el atışı da, derin bir kavrayış ve soylu bir emek temelinde olmuştur. Mücadelemizin askeri alanına ilişkin teorik, örgütsel ve eylemsel çabaları, 15 Ağustos Atılımı ve en son olarak da 1986 Bahar Taa-ruzu'nda doruğuna ulaştı. Askeri çizgiyi ve askeri sanatı derin bir biçimde özümseyip uyguladı ve yine aynı özle uygulattı.

Herkes onu özümsemeli

Şüphe yok ki, böylesi bir yaşam, PKK'nin bir doruğu, temel bir ölçütü olarak görülmek ve bir emir olarak uygulanmak zorundadır. Eğer PKK'de derinleşmek isteniliyorsa, O'nun bu özellikleri gereği gibi özümsemeli ve uygulanmalıdır.

Böylesi bir kahramana sahip olmak başlı başına bir değerdir, ileride bu konuda çok daha fazla şeyler söylenecek, diğer direniş şehitlerimiz gibi bu şehidimizin anlamı da yerli yerine konulacaktır. Ama ana hatları ile dahi belirtildiğinde görülmektedir ki, Mahsum yoldaş, partinin teorik ve pratik gelişiminde sadece bir kilometre taşı değil, birkaç kilometre taşı olabilen, bu gücü gösterebilen bir yoldaştır. Parti ve ulusal direniş tarihini her atılımda önemli bir evreye ulaştıran, bunu yaparken de cesaret, fedakarlık, alçakgö-

nüllülük, olgunluk, gençlik, esneklik, kararlılık vb. gibi parti yaşamımızın tüm özelliklerini kişiliğinde temsil eden bir değerdi. PKK ile yürümek ve onunla büyümek isteyen herkes ve özellikle de O'nu tanıyanlar, bu kişiliği mutlaka çok iyi kavramalı, O'nu kendilerinde duymalı ve tüm hücrelerine kadar sindirmelidirler.

Tüm bunları belirtirken bir kişiye çok fazla rol ve anlam atfettiğimiz sanılmamalıdır. PKK'nin bağrında böylesi değerler yetişmiştir ve yetişmeye devam etmektedir. Şüphesiz ki, O'nun bu yüksek kişiliğini şekillendiren ve büyük eylemi ile birlikte direniş tarihimize mal eden, tanıı vergisi özellikler veya gaipten bir el değildir. O, doğru bir siyasal çizginin ve onun önderlik ettiği direnmeci bir pratiğin eseridir. Söz konusu olan, olağanüstü bir kişilik veya özelliklerden çok, parti çizgisinin doğru yorumu ve hayata geçirilmesi ile adım adım yaratılmış ve biçimlendirilmiş çelikten bir yapıdır...

Hayatı derslerle dolu

Diğer şehitlerimizin olduğu gibi, içinde bulunduğumuz direnme döneminin önderlerinden Mahsum yoldaşın yaşamı ve mücadelesi de bu konuda hayati derslerle doludur. 1980 ve özellikle 15 Ağustos sonrası direnişimizi yeterince ve doğru değerlendirebilmek, aynı biçimde gelecekte dayanılacak güç kaynaklarımızı ve yönelimlerimizi sağlıklı bir biçimde belirleyebilmek için, her şeyden önce pratikte kendini kanıtlamış değerlerimizi, şehitlerimizi doğru ve yeterli bir biçimde anlamak, yorumlamak zorunludur. Mahsum yoldaş, açık ki çok iyi anlamamız gerekenlerin başında gelmektedir.

Her şeyden önce O, silahlı direnişimizin en önde gelen bir önderi ve kurmayıydı; O'nun bu alandaki faaliyetleri, son ana kadar geliştirmeye çalıştığı tüm devrimci faaliyetlerin başında geliyordu. Partinin silahlı kuvvetlerini oluşturma ve geliştirme çalışmaları gereğince Egîd yoldaş, ellinin üstünde kişinin örgütlendirildiği bir birime de komuta ediyor ve son aylarda sürekli bir savaş içerisinde geliştirmeye çalıştığı bu birim faaliyetleri ile silahlı direniş pratiğin; derinleştirmeye çalışıyordu. Ortaya çıkan gelişmeler ve yaratılan kazanımlar, bu pratiğin gücünü ve doğruluğunu kanıtlamıştır. Bundan sonra yapılması gerekenler, bu kanıtlanmış pratiğin kendisi tarafından ortaya konulmaktadır; Kürdistan'daki devrimci savaş birlikleri, artık, sayıları ellinin üzerinde seyretmesi gereken bölük seviyesindeki partizan birlikleri halinde ülkede adım adım geliştirilmek ve yaygınlaştırılmak zorundadır. Bu, yürüttüğümüz devrimci savaşın gerçeklerinin dayattığı bir zorunluluk olduğu kadar, Egîd yoldaşın bir emri ve O'nun anısına bağlılığın bir gereğidir. Kendi yaşamı ve pratiğinde bunu gerçekleştirmiş bir önderin anısına başka türlü cevap verilemez.

İkinci olarak, O, savaşımızın içinde gerçekleştiği büyük zorlukları ve olumsuzlukları tam bir cesaret ve engin coşku kaynağına dönüştürmeyi başarmıştı. O'nun kendi pratiğinde gücünü ve geliştirici özelliğini kanıtladığı bu savaş üslubu, önderlik iddiasındaki tüm devrimci kadrolar için vazgeçilmez önemdedir ve mutlak suretle kazandıran bu üslubu kendilerine mal etmeleri gerekir. Yoldaşlarına saygı ve sevgiyle dolu, onlara sürekli cesaret veren ve coşturan bir önderlik, en büyük ilerletici öğedir. O halde, devrimci yaşamı kendi şahsında bu kadar çekici kılmış olan Egîd yoldaşımızın anısı, bu konuda da gereği mutlaka yerine getirilmesi gereken bir emir olarak anlaşılmalıdır.

Üçüncü olarak, Egîd yoldaş, teoriyi hayatın gerçeklerine uygun olarak yorumlamayı, onu yaratıcı biçimlere dönüştürmeyi başarmış bir yoldaştır. Son yazılarında açıkça görülebildiği gibi, O, Kürdistan devriminin gelişimine uygun olarak kendi gelişimim de adım adım yaratmış ve gereken yetkinleşmeyi sağlamıştır. Bir başka deyişle O, teori ve pratiği en anlamlı bir biçimde birleştirebilen önderliğin seçkin bir temsilcisidir. Önderlik iddiasında bulunanların, O'nun şahsında görmeleri ve kendilerinde de somutlaştırmaları gereken en temel özelliklerden biri de budur. Teori ve pratiğin doğru birliği, kaynaştırılması,

onun sağ ve sol yorumlardan kurtarılması ve bütün bunlarda derinleşme olmaksızın, devrimciliğe, önder niteliklere ve başarılı faaliyetlere ulaşmak olanaksızdır. O nedenle, bütün partililerin, Egîd yoldaşın başarıyla temsil ettiği bu özelliği kendilerinde yaratmayı ve yetkinleşmeyi bir emir olarak anlamaları zorunludur.

Dördüncü olarak, partiyi koruma, provokatif ve tasfiyeci çabalara karşı tutum konularında da O, yine en kararlı, ezici ve sonuç alıcı bir pratik sergilemiştir. Egîd yoldaş, hangi zeminde ve hangi düzeyde ortaya çıkarsa çıksın tasfiyeci, bozguncu ve yıkıcı faaliyetlere karşı anında tavır koymakta tereddüt etmemiş; bunu kararlılıkla uygulayabilmiştir. Elbette ki partimizin tüm kadroları da bu özelliklerle savaşmalı, düşman ve yıkıcı çabalara karşı sonuç almada O'nun temsil ettiği kararlılık ve yetkinliği kendilerinde yaratmayı başarabilmelidirler.

Egîd yoldaşta somutlaşan diğer bir özellik, Kürdistan koşullarında gerçek anlamı ile sahip olunması, derinleştirilmesi ve yüceltilmesi gereken en temel özelliklerinden biri olan büyük yurtseverliktir. 1985 Newroz'unda kaleme aldığı anı yazısı, O'nun bu yanını çok etkileyici bir biçimde dile getirmektedir. Ama O'nun derin ve soylu yurtseverliği kendini en çok Kürdistan'ın bağrına ve halkımızın kollarına düştüğü an ortaya koydu. Sömürgeci cellatların öldüğünü belgelemek için yayınladıkları resimleri, O'nun kutsal Kürdistan topraklarını kucaklayışındaki sıcaklığı belgelemek, son tarihsel eyleminden duyduğu huzur ve rahatı sergilemekte, ülke ve halk uğruna şahadetin en anlamlı çağrısını yapmaktadır. Evet, saflarımızda bulunan herkes, ülkemiz ve halkımızı O'nun gibi sevmeli ve değerlerimize O'nun gibi bağlı olmalıdır. Bu, O'nun anısına bağlılığın en temel koşuludur.

Tüm partililerin direniş şehitlerimize karşı büyük bir vefa borcu vardır. Biz bugünkü direniş gücümüze temelde onların çabaları, gösterdikleri fedakarlık, cesaret ve hayatlarını feda etmeleri pahasına ulaştık. Halkımız, bugün yine onların sayesinde adım adım çağımızda ad yapacak bir direnişçi konuma gelmiş, büyük bir ilerleme ve atılım göstermiştir. O halde bu kazanımların değeri çok iyi bilinmek zorundadır.

Parti ailemizin bu en seçkin evlatlarını yürek-

lerimizin derinliklerine gömecek, aydınlık bilincimizde daima canlı tutacağız. Onlarla düşünecek, onlarla duyacağız. Böylece onları, her an, her saat mücadelemiz ve büyük geleceğimiz içinde yaşatacağız. Bugün direniş savaşımızın gelip dayandığı taktik hat olan "halkımızın cephe içinde örgütlenmesi, gerilla ordusu içinde savaştırılması" görevini, ülkeye, halka ve devrime bağlılığın bir gereği olarak da yerine getirme sorumluluğu ile karşı karşıyayız.

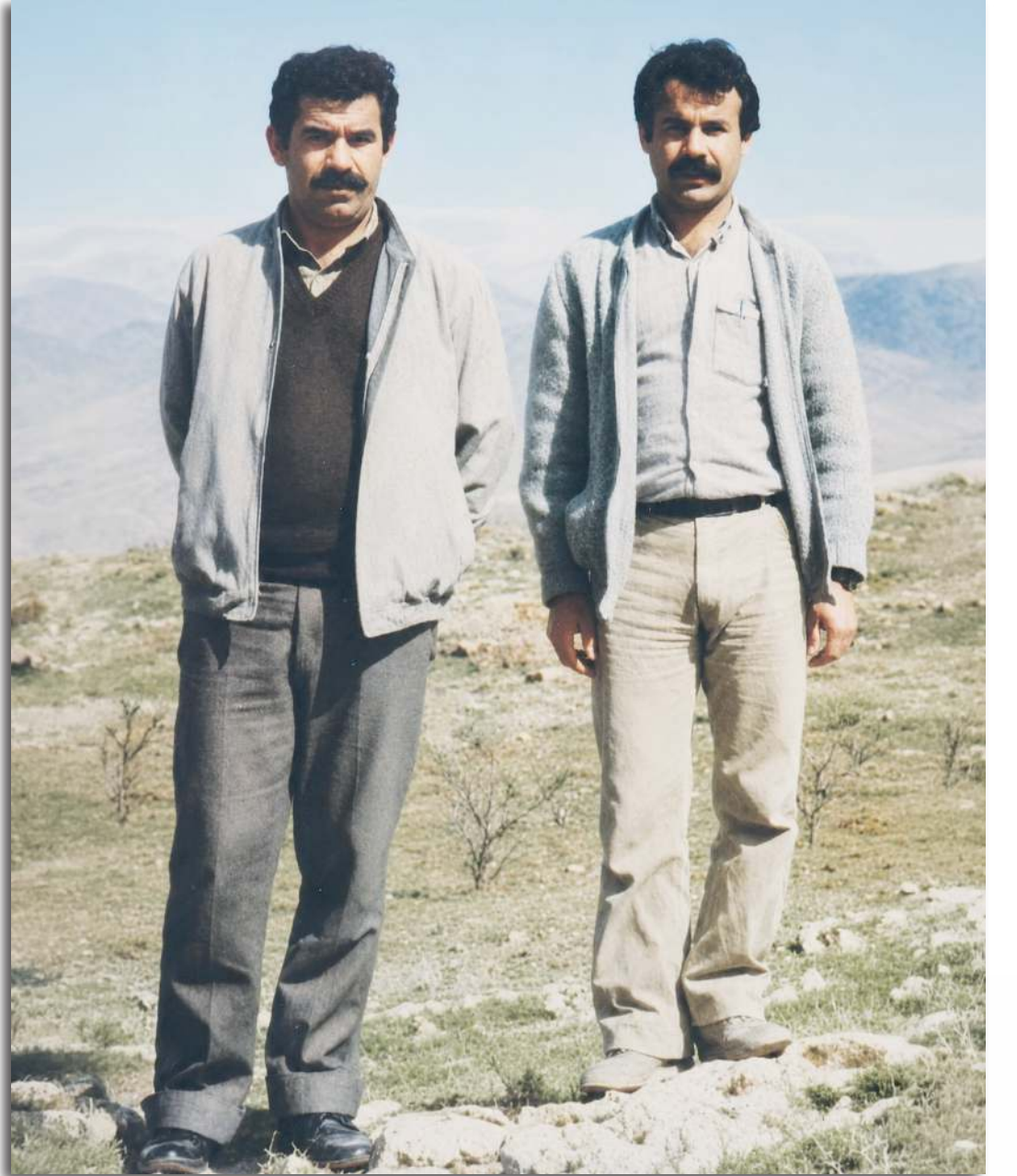
Bu bilinçle yürütülen hazırlıklar, ordu örgütlemesinin yaratılması yönünde hızla ilerlemekte; halkımızın kendi öz örgütü ile bütünleşmesi için, askerlik yasası çıkarma vb. tedbirler de içinde olmak üzere, gerekli araç ve yöntemler geliştirilmektedir. Gerilla ordusunun yaratılmasını gündemine koymuş olan partimiz, bunu, parti çekirdekleri etrafında örülecek bir ulusal direniş cephesi ile iç içe yaratma çabalarını yoğunlaştırmış bulunmaktadır. Bütün partililer, aynı zamanda büyük şehitlerimizin vasiyetlerinin de yerine getirilmeği olan bu görevin gereğini mutlaka yapacak, bunun bilinç ve sorumluluğu ile dopdolu yaşayacaklardır...

En başta Parti Önderliğimiz olmak üzere tüm parti, Egîd yoldaşın şahsında somutlaşan bu emredici özellikleri tüm partiye egemen kılmak, bunu cephe ve ordu silahlarıyla tüm halkımıza mal etmek ve şehitlerimizin uğrunda değerli yaşamlarını feda ettikleri ulusal kurtuluş davamızı her ne pahasına olursa olsun zafere götürmek için hiçbir engel tanınmayacağı yolundaki andımızı bir kez daha yinelemeyi, başta Egîd yoldaş olmak üzere, tüm direniş şehitlerimizin anılarına bağlılığın bir gereği olarak görmektedir.

1982 Newroz'unda Mazlum yoldaşın anısına karşı söylediğimiz bağlılık andının gereğini esas alan O'na görkemli pratiği ve direnişle cevap veren ve bunu 1986 Newroz'u'nda doruğa ulaştıran Egîd yoldaşa, yine böyle bir antla seslenir ve anısının gereğini mutlaka yerine getireceğimize dair söz verilir.

O, her zaman ulusal direniş mücadelemizin kahramanlık döneminin sembolü olarak anılacaktır!

Önder Apo'nun 1986 yılı konuşmalarından derlenmiştir.

“ Mahsum yoldaş, başından sonuna kadar, tüm bu şehitler zincirinin beyni ve yüreği olmasını bilmiş, yine tüm halkın yüreğini ve beynini bir kişiye sığdıracak güce ulaşmış büyük bir insandır. Bir kişi, eğer onun niteliklerine ulaşabilmişse, yücelik ve yiğitlik sıfatlarına layık olabilir. Böylesi bir gerçekliği yaratmış biri için ölümden bahsetmek ne kelime? Yaşamın en soylusu içinde erimiş, onun ta kendisi olmuş biri ölebilir mi? Böyle bir kişiliğe ve öndere sahip olan halkımız da, onun şahsında gerçekte şanlı bir dirilişe ve ölümsüzlüğe ulaşmıştır. ”

AZADÎXWAZ ÎM

Tîp û lekên kurd ketin zinaran

Li hawîr bomba bû gulebaran

Êrîş dibin der komên nejaran

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Şev ta sipîdê me nîne qet xew

Cîhan li ber me dibîte rew - rew

Nêrkew nexwenî, çi bêyî mêkew?

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Bavê te çû şer, şêr e li meydan

Êrîş dibin ser Îran û Tûran

Destên xwe dan hev kurmanç û dostan

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Kengî mezin bû, divême bixwênî

Rewşa cîhanê tu xweş bibînî

Ji nû tu karî dijimin derênî

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Keç û kurên kurd hemî şiyar bin

Ji bo serbestî hemî li kar bin

Ji hev re dost bin, dijê neyar bin

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Dijwar e dijimin, Tûran û Fars e

Gernas û mêr be, ji wan metirse

Sibê şiyar bû, li min mepirse

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Ji bo xweş bin dem û gevên te

Ez ê sipîdê bigîhê bavê te

Bila ziwa bin herdu çavên te

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Milên xwe bidime milên berane

Di şer de em tev xuşk û biran e

Êrîş bikin em, lê şer giran e

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Bizane, xwendin ji bo we derman

Da ku bizanin qanûn û ferman

Dexin ji dil em van tirs û şerman

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Destên xwe bidine destên çepên rom

Bibin partîzan bi leşker û kom

Carek metirsin ji 'hok' û 'fantom'

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Dibî bavê te di şer de bimirî

Zinhar kurê min nebî tu bigirî

Em têne kuştin ji bo tu nemirî

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Dijimin naçî der bi lav û gazê

Xwîné nerêjî nagihê daxwazê

Sibe diçim şer divême tu razê

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Şêx û melan em tev kirine derwêş

Ev bû du sed sal, em bûne berbêş

Ba bêne kuştin, nemîne ev êş

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Şîn tê bi xwîné dara serbestî

Êdî naxwazin dîlî, bindestî

Ev êlperestî, ev olperestî

De rabe ser xwe, kurê min rabe!

Mirovperestim mîna Cigerxwîn

Serbest bijîn tev, ne wek 'Mem' û 'Zîn'

Jîna serbestî, divê me ev jîn

De rabe ser xwe, kurê min rabe!